

Katholieke Universiteit Leuven
Faculteit Letteren
Departement Geschiedenis

DE DEPOLITISERING VAN EEN KRING.

De Historische Kring (1972-1986)

Promotor: Prof. Dr. Louis Vos

Verhandeling aangeboden
door Tijl DELANNOY
tot het behalen van de graad van
licentiaat in de Geschiedenis

Leuven 2004

Woord vooraf

Toen ik in Leuven in de Historische Kring verzeilde voelde ik me er meteen thuis. Maar geen haar op mijn hoofd dacht er op dat moment aan dat ik ooit mijn verhandeling zou schrijven over de Kring. Het was pas tijdens een grote kuis op de permanentie dat het idee ervoor rijpte. Onderin een doos vond ik namelijk de catalogus van de tentoonstelling rond de viering van “50 jaar Historische Kring”. Het was dan ook dat boekje dat het begin was van deze verhandeling.

Twee jaar later is deze verhandeling klaar en dat het zover is kunnen komen is te danken aan een aantal mensen die me hebben geholpen. In de eerste plaats wil ik mijn promotor professor Louis Vos danken voor het geduld dat hij had en de kans die hij me heeft gegeven mijn verhandeling alsnog te kunnen indienen. Ook mijn jaargenoten uit de KULAK wil ik bedanken, de laatste vijf jaar zouden niet dezelfde geweest zijn zonder datzelfde zootje ongeregeld. De mensen die ik heb leren kennen in Leuven, meerbepaald in de fakbar zijn ook zeker een dankwoord waard. Zonder hen zou het in Leuven niet hetzelfde geweest zijn. Ook wil ik zeker mijn vriendin bedanken voor de vele steun die ze me de laatste maanden heeft gegeven en omdat ze zo vriendelijk was een groot deel van mijn thesis na te lezen.

Tenslotte wil ik ook nog de Historische Kring bedanken en alle mensen die ik dankzij haar heb ontmoet. Zonder de Kring zou ik waarschijnlijk op tijd afgestudeerd zijn maar ik zou ongetwijfeld niet zo'n goede herinneringen overhouden aan mijn tijd in Leuven. Waarvoor dank aan iedereen die de Kring tot de leuke thuis maakt die ze voor de studenten geschiedenis altijd is geweest en altijd zal blijven.

Inhoudstafel

Woord Vooraf	2
Inhoudstafel	3
Inleiding	5
Hoofdstuk 1: De Historische Kring tot 1972	9
Hoofdstuk 2: De Hergeboorte van de Kring (1972-1975)	23
Inleiding	23
1) Bestuur van de Kring	24
1. Wedergeboorte van Historia (1972-1973)	24
2. De nieuwe statuten (1973-1974)	26
3. Besturen onder politieke druk (1974-1975)	29
4. Historia doorheen het jaar	32
2) De studenten geschiedenis en hun opleiding	36
3) Historia in het Rode Leuven	40
1. Leuvense studentenbeweging	40
2. Een kring in actie	45
Besluit	51
Hoofdstuk 3: De Kring groeit (1972-1979)	52
1) Kringwerking van 1975 tot 1979	52
1. De éénmanskring van André Vranken	52
2. Wilfried Janssen	55
3. Patrick Keunen	56
4. Rolf Falter	58
5. Het dagelijkse leven in de Kring	59
2) Politiek in de Kring	63
1. De Verontruste Historici	63
2. Het KVHV-Geschiedenis	65
3) De studenten en hun onderwijs	68
4) De Leuvense studentenbeweging en Historia	70
Besluit	75

Hoofdstuk 4: De overgang van studentenrepresentatie naar studentenanimatie (1979-1981)	76
Inleiding	76
1) Historia in het stille Leuven	76
2) Leuven keert terug naar de kleine wereld	82
Besluit	84
Hoofdstuk 5: Naar een professionalisering van de Kring (1981- 1986)	85
1) Het kringleven tussen 1981 en 1986	85
2) Parkstraat 72, een nieuwe thuis?	98
3) Studenten geschiedenis en hun onderwijs	101
4) De verrechtsing van de studentenbeweging in Leuven	105
Besluit	110
Algemeen besluit	111
Bijlagen	116
Bibliografie	131

Inleiding

Deze verhandeling vertelt de geschiedenis van de Kring van de Leuvense studenten moderne geschiedenis, kortweg de Historische Kring of Historia, tussen 1972 en 1986. De nadruk zal liggen op de dagelijkse kringwerking, de structuren en de verhouding van de Kring tot de Leuvense studentenbeweging. In deze inleiding belichten we twee elementen: de gebruikte bronnen voor deze verhandelingen en de vragen waarop we een antwoord willen.

Op 4 mei 1972 werd er een kringvergadering georganiseerd¹ waar er besproken werd wat er moest gebeuren met de kring in de toekomst. Het verslag van die vergadering is het beginpunt van deze thesis. Wat waren de doelstellingen van de Kring? Had de Kring nog zin? En zo ja, op welke manier? Was de Kring enkel een orgaan van dienstverlening op het niveau van ontspanning en cursusdienst? Of moest de Kring ook zorgen voor de vertegenwoordiging op verschillende studentenraden, zoals KURA, SORA, KRIRA en SPORA en academische raden? En als de Kring daar de studenten vertegenwoordigde, hoe moesten die vertegenwoordigers zich dan verantwoorden? Op het niveau van de dagelijkse werking is het ook mogelijk om de veranderingen op te zoeken in die werking. Zijn er accentverschuivingen te merken in de traditionele activiteiten? Verdwenen er sommige activiteiten en kwamen er nieuwe bij, of bleef alles bij hetzelfde? Ook het doelpubliek van de Kring zullen we behandelen. In welke mate was de Historische Kring een vereniging voor “alle” studenten moderne geschiedenis? Het is de bedoeling op deze vragen een antwoord te formuleren.

De bronnen voor deze verhandeling zijn onder te verdelen in drie categoriën: het kringarchief, monografieën en interviews. Het kringarchief wordt bewaard in het AMVS (Archief en Museum van het Vlaamse Studentenleven) te Leuven. Het archief van de Historische Kring wordt bewaard onder het cijfer XVI. Het telt 23 dozen waarvan de geraadpleegde dozen vermeld staan in de bibliografie. In die dozen bevindt zich het archief zoals het in de loop der jaren is ingediend door verschillende oud-presessen en andere kringmensen. Het bevat kringverslagen, adressenlijsten, lidkaarten, briefwisseling, pamfletten, nota's en kringbladen. Jammer genoeg vertoont dit archief heel wat lacunes. Zeker niet alle kringverslagen zijn aanwezig en het is ook niet altijd even gemakkelijk om uit te maken of alles wel op de juiste

¹ AMVS, XVI, 5.

plaats zit. Desondanks hebben we deze archiefstukken toch gebruikt. Om alles te kunnen plaatsen hebben we de daaruit gehaalde gegevens gecombineerd met wat we konden vinden in de toenmalige studentenpers. Voor de Historische Kring was dat in de eerste plaats het kringblad. Voor de periode 1972-1981 was er de *Monumenta Historica Lovaniensia*, kortweg *Monumenta* of *MHL*. In 1981 werd dit kringblad opgevolgd door *La Nouvelle Héloïse* dat echter na één academiejaar reeds opzij werd geschoven. In 1982 verscheen dan de *KRUU*, dat het drie jaar heeft uitgehouden. In 1985-1986 was een enkele jaargang van *Ecole des Bannales* en in 1986 werd dan gekozen voor de naam *Hysteria*, wat nog steeds de naam is voor het kringblad van de Historische Kring. Naast het kringblad, met al haar verschillende titels, was er ook af en toe een snelverschijnend blad dat wou instaan voor de snelle informatiedoorstroming. Voor het academiejaar 1978-1979 was dat het *Vluggertje*, in 1981-1982 *La Petite Nouvelle* en in 1983-1984 *Notre Petite Histoire*. Tenslotte was er dan nog *De Bastaard*, het kringblad van de Verontruste Historici, dat eveneens slechts één jaar heeft bestaan en wel tijdens het academiejaar 1979-1980. Naast de publicaties van de Historische Kring waren er ook nog de bladen van de studentenbeweging. Voor de periode 1972-1974 lezen we *Omtrend*; voor de daaropvolgende periode *VETO*, weekblad van de ASR. Toen in 1984 de KrUL werd opgericht had ook deze koepel haar eigen blad; *Faze*.

Naast het kringarchief hebben we een aantal werken gelezen die het hebben over de studentenbeweging en het studentenleven tussen 1972 en 1986. Op die manier probeerden we ons een beeld te vormen van het studentenleven in deze periode. Deze werken kunnen opgesplitst worden in drie groepen. In de eerste plaats zijn er de verhandelingen van Hilde Houbrechts en Chantal Janssens die respectievelijk het verhaal vertellen van de Historische Kring van 1935 tot 1961 en 1961 tot 1972. Onze verhandeling wil dus een vervolg zijn op hun verhaal. Een tweede groep werken zijn de verhandelingen over andere kringen, met name Germania en Landbouwkring. Deze verhandelingen gaven ons een beeld van het kringleven buiten Historia. Ten derde deden we beroep op een reeks werken en artikels om ons een idee te vormen van het leven in Leuven tijdens de periode 1972 – 1986. Voor het dagelijkse leven in de periode 1972-1974 was de verhandeling van Ilse Gijselings van groot nut. Voor de periode erna was het behelpen met het werk van Peter Cuypers. Ook de artikels van Chris De Stoop en Eddy Daniëls hielpen ons op dat gebied een stuk vooruit. Voor het grotere beeld van de Leuvense studentenbeweging in de periode 1972-1982 zijn er ook een aantal werken geraadpleegd, vooral van Louis Vos. Heel interessant waren ook de artikels van Rolf Falter

die als student in 1978 de toenmalige studentenbeweging kritisch besprak in het licht van 1968.

De derde en laatste pijler waarop het onderzoek steunt, is een reeks interviews met historici. Aanvankelijk was het de bedoeling enkel de presides van de Historische Kring te interviewen. Uiteindelijk zijn een groot aantal andere namen de revue gepasseerd. De respondenten zijn in te delen in een drietal groepen. In de eerste plaats de presides en kringcoördinatoren die ons een beeld konden geven van de kringwerking en het leven in de Kring. Vaak blijft dat beeld van de Kring echter sterk beperkt tot het ideologische en organisatorische; wat de aanleiding was tot het openstellen van het interviewproject naar niet-presides. Deze laatsten, al dan niet actief lid van de Kring, schiepen gaven ons een idee van het dagelijkse leven in de Historische Kring. Deze mensen zaten niet met hun neus bovenop het organisatorische werk en konden net daardoor vertellen wat er werkelijk leefde in de Kring, iets wat door de presides soms wel uit het oog werd verloren. In de derde groep vinden we die personen terug, die actief waren in de “contestatiebewegingen” binnen de Historische Kring. Het betreft hier de leden van het KVHV-Geschiedenis en de Verontruste Historici; respectievelijk de “rechtsen” en de “linksen” binnen de Kring.

In deze verhandeling zullen we een aantal periodes afbakenen in de kringgeschiedenis. De vier te bespreken periodes zullen overeenkomen met vier hoofdstukken. Eerst komt er een inleidend hoofdstuk over de periode voor 1972. De vier periodes daarna zijn ten eerste de periode 1972-1975, een periode die in het algemene studentenleven bekend staat als het ‘Rode Leuven’, een gegeven dat ook duidelijk naar voor komt in de Historische Kring. Binnen de Kring vindt deze periode haar hoogtepunt in februari 1975 wanneer preses Fred Stevens ontslag nam wegens geruzie binnen de Kring over politiek. In 1975 nam preses André Vranken het heft stevig in handen en bande politiek quasi uit de Kring. Daarmee begon een tweede periode in de kringwerking. Het was een periode waarin er niet of nauwelijks aan politiek werd gedaan binnen de Kring maar wel erbuiten. Het is in deze periode dat de Verontruste Historici en het KVHV-Geschiedenis hun bloeiperiode hadden. De Kring kende in die tijd een actieve kern die goed draaide. Deze periode duurde tot 1979, wanneer Martin Kellens preses werd. Zijn presesschap is het begin van het vierde hoofdstuk. Er was toen een enigszins makke jaarwerking, wat leidde tot een zwak jaar in de kringwerking en een “machtsovername” door de Verontruste Historici in 1980-1981 in de personen van Jean Vanempten en Hilde Vandebroek. Deze twee academiejaren werden beschouwd als een kalme

periode in de kringwerking. Dit veranderde toen Geert Thuyn in 1981 preses werd. Hij bracht nieuw leven in de Kring wat resulteerde in de opening van een eigen fakbar in november 1981. Dit gegeven is de aanleiding tot het begin van het vijfde hoofdstuk van deze verhandeling. Het bespreekt het kringleven tot juni 1986. De start van het werkjaar 1984-1985 ging gepaard met het verdwijnen van de eigen fakbar in de Parkstraat en het tijdelijke verdwijnen van de preses-functie. In maart 1986 werden dan de statuten van de Historische Kring veranderd. Deze wijziging kwam er omdat niemand in feite nog wist hoe ze luiden. Er werd gezocht naar een ideale combinatie van efficiëntie en democratie. Het open presidium werd vanaf dan beschouwd als het belangrijkste beslissingsorgaan van de kring en aangezien ieder lid welkom is op die vergadering en stemrecht heeft, zou dit moeten leiden tot perfecte democratie. Deze statutenverandering is dan ook meteen het eindpunt van deze verhandeling.

Hoofdstuk 1: De Historische Kring tot 1972

In dit hoofdstuk willen we kort de geschiedenis van de Kring uiteenzetten tot het jaar 1972. We maakten daarvoor gebruik van de verhandelingen van Hilde Houbrechts en Chantal Janssens en de tentoonstellingscatalogus van dezelfde auteurs voor de tentoonstelling van de Historische Kring naar aanleiding van het vijftigjarige bestaan van de kring in 1985². Dit hoofdstuk is slechts een samenvatting van deze drie werken. Voor meer uitleg betreffende de periode 1935-1972 verwijzen we naar hun onderzoek.

De Kring werd opgericht op zeven februari 1935. Toen was ze niet de eerste vereniging van studenten geschiedenis in Leuven. In 1921 was namelijk het “Vlaamsch Historisch Genootschap” ontstaan, een studiekring van de studenten Moderne Geschiedenis die ijverde voor de Nederlandse vaktaal. Het genootschap werd gepatroneerd door professor Van Der Essen, die op dat moment bekend stond als academisch voorvechter van de Vlaamse beweging. Dit genootschap was echter geen lang leven beschoren en verdween ten laatste tegen 1928. In Leuven was de studentenbeweging ondertussen een radicaal Vlaamse koers gaan varen waardoor de studiekringen, die voorgezeten werden door minder radicale Vlaamsgezinde professoren, het moeilijker kregen. In het begin van de jaren 1930 was het de faculteitskring die opkwam als nieuw orgaan om tot studentengemeenschap te komen.

Op 2 december 1930 was de faculteitskring Germania opgericht, die de gezelligheid van de regionale clubs wou combineren met de wetenschappelijke ernst van de oude studiekringen. Enkele historici, vooral Michiel Van Meensel, Michiel Valkenborgh en Jef Scheerder, gingen ook naar de avonden georganiseerd door de nieuwe faculteitskring. Bij deze mensen ging het idee groeien dat er met de historici ook zoiets kon georganiseerd worden. Het was uiteindelijk de figuur van Jozef Van Reusel die de aanzet gaf tot het vormen van een faculteitskring. Hij bracht de studenten van de kandidaturen en de licenties samen met tochtjes naar de Zoete Waters en schiep op die manier een gemeenschap van studenten in de geschiedenis. Op 7 februari 1935 werd dan de Historisch Kring opgericht met Michiel Van Meensel als preses,

² JANSSENS, Faculteitskring in roerige jaren.

HOUBRECHTS, Leuven in de herinnering van de Historici.

JANSSENS en HOUBRECHTS, De Leuvense Geschiedenisstudenten en hun kring.

Staf Engelen als schrijver en Jef Scheerder als kassier-schachtenmeester. Erevoorzitter werd professor Van der Essen, die zich echter niet heel veel aantrok van de Kring, hoewel hij het initiatief ten volle steunde. Op 21 februari werd de kring dan officieel gesticht en werd het bestuur aangesteld in aanwezigheid van professoren Lousse, Van der Essen en Peremans. Volgens de eerste preses, Van Meensel, moest de nieuwe vereniging de samenwerking tussen studenten en professoren bevorderen, nauwer contact brengen tussen kandidaturen en licenties, een blijvende band smeden tussen de afgestudeerden en de studenten “tot meerdere bloei van de geschiedkundige wetenschap en de Leuvensch-Historische school” en ten slotte de plaatsing van de afgestudeerden in de mate van het mogelijke verzorgen.

In 1935 kwam er een probleem met de verhouding tussen de faculteitskringen en het KVHV. Er was een discussie of de faculteitskringen al dan niet moesten opgenomen worden in het verbondsbestuur. Aanvankelijk was dit zo maar omdat de afgevaardigden niet voldoende aanwezig waren op de vergaderingen werden hun afvaardiging en stemrecht op een gegeven moment weggenomen. Germania-preses Van de Wiele pleitte voor het omvormen van het verbond tot een Faculteitencorporatie. Ook Jef Scheerder was voorstander van die gang van zaken. Uiteindelijk werd besloten dat de faculteitskringen een vertegenwoordiging zouden krijgen in het bestuur van het Verbond, terwijl het Verbond steun zou verlenen aan de kringen. De kringen zouden op hun beurt het doel van het Verbond, katholieke en Vlaamse actie, steunen. Ook drong het Verbond aan op een uitbreiding van de kringwerking, in die zin dat er meer aandacht moest komen voor het gezelligheidsaspect. In oktober 1936 werd dan een Interfacultair Faculteitenverbond opgericht dat maandelijks vergaderde en waarvan de voorzitter afvaardigde was in het Verbondsbestuur. In 1939 was het Interfacultair Faculteitenverbond uitgegroeid tot een Faculteitenconvent van vier federaties en veertien kringen. Historia was daarnaast ook aangesloten bij een samenwerkingsverband tussen de kringen van L&W, de Federatie der Faculteitskringen van de Wijsbegeerte en Letteren.

Het kringjaar zag er telkens ongeveer hetzelfde uit. Er waren jaarlijks zes bijeenkomsten. De eerste bijeenkomst was de onthaalvergadering en de laatste was de afscheidsvergadering in de Zoete Waters. De bijeenkomsten daartussen gingen steeds volgens hetzelfde stramien. Eerst was er een serieus gedeelte met een lezing over een (meestal) historisch onderwerp waarna de avond werd afgesloten met een “gezellig samenzijn”. De avonden begonnen telkens om half acht, later om acht uur, en eindigden rond elf uur ’s avonds. Op de onthaalvergadering werden de eerstejaars ontvangen en gedoopt, de afscheidsvergadering op het eind van het jaar in de

Zoete Waters was een ganse uitstap. Er werd 's middags vertrokken en er werd samen gegeten, (bij mooi weer) gewandeld en geroeid. Het nieuwe bestuur werd verkozen en de aftredende preses gaf zijn mening over het afgelopen jaar, de nieuwbakken voorzitter gaf zijn 'maidenspeech' waarin hij zijn plannen voor het nieuwe jaar uit de doeken deed. Daarna werd afscheid genomen van de laatstejaars en keerde men terug naar Leuven. Eveneens organiseerde de Kring een aantal uitstappen buiten Leuven en onderhield ze contacten met historici van andere Belgische en Nederlandse universiteiten. Die uitstappen waren eerder studentikoos dan wetenschappelijk bedoeld. Zo is het wel eens voorgevallen dat na een tentoonstellingsbezoek in Gent de studenten pas de dag erna in de late middag terug in Leuven waren, na nog een tussenstop georganiseerd te hebben in Brussel. Vanaf 1935-1936 organiseerde de Kring ook een algemene vergadering waarop behalve de leden, tevens de oud-leden werden uitgenodigd.

Toch vormde de Kring niet de hoofdbrok van het studentenleven van de studenten geschiedenis in de vooroorlogse periode. Het was slechts één van de vele studentenverenigingen waarin ze actief waren en de beste herinneringen lagen voor de oud-studenten buiten de Historische Kring. De jaren onderling kenden elkaar wel heel goed en daar was er een hechte kameraadschap en solidariteit. Praktisch iedereen nam deel aan de vergaderingen in de mate van het mogelijke. Men was er alleen afwezig omwille van praktische redenen. De grootste mate van ontspanning werd echter buiten de kring gezocht omdat deze slechts éénmaal per maand samenkwam. Vele leden van de Kring waren lid van het KVHV en droegen de Verbondspet. In de jaren voor de tweede wereldoorlog verminderde het wetenschappelijke niveau van de kringvergaderingen ten voordele van het studentikoze aspect. De Kring werd beschouwd als een leuk maar niet noodzakelijk deel van het studentenleven. De oorlog zou daar verandering in brengen.

Tijdens de oorlog werden de kringvergaderingen iets om naar uit te kijken voor de studenten. Andere mogelijkheden tot ontspanning werden moeilijk omdat de lessen zo geplaatst werden dat de studenten maar zo kort mogelijk in Leuven moesten blijven door de avondklok die was ingesteld door de bezetter. Het clubleven en het cafébezoek leden zwaar onder de druk van het oorlogsleven. Het KVHV leed een sterk ledenverlies door de link die het Verbond had met het VNV. In 1941 scheurde het HVKA (Hoogstudentenverbond voor Katholieke Actie) zich af van het KVHV en werd de grootste Leuvense studentenorganisatie. In 1942 raakte het Verbond echter ook in diskrediet bij de Duitsers en nam haar ledenaantal weer wat toe. Toch

was het wachten tot na de oorlog vooraleer het Verbond weer hersteld was. In de Kring zelf werd er geen uitdrukkelijk politiek standpunt ingenomen. De eerste twee oorlogspresessen waren weliswaar Duitsgezind maar dat liet zich enkel vertalen in meer aandacht voor de “Dietsche gedachte”, niet in een verregaande politisering of spanningen.

Vanaf 1942 kwam dan een nieuwe generatie bestuursleden die de studentikoze traditie van voor de oorlog enkel kenden van horen zeggen en de Kring minder op de regionale bierclubs wilden laten lijken. Steeds meer sprekers werden uitgenodigd in plaats van zelf de lezingen te geven. Tijdens de oorlog ging dit nog moeizaam omdat er enkel sprekers van de stad zelf konden komen, na de oorlog evolueerde de rol van de studenten op de vergadering helemaal tot die van toehoorders. De nieuwe sfeer in de Historische Kring kwam zowel naar voor tijdens als buiten de vergaderingen. In 1942 organiseerde preses Louis Meerts voor het eerst een kerstfeest. Het was een schot in de roos. Alle professoren waren er aanwezig waardoor er werd verder gewerkt om het contact tussen studenten en professoren te vernauwen, iets wat tot dan toe niet echt goed was gelukt. Deze nieuwe, deftiger, sfeer in de kring was geïnspireerd door het HVKA, waarbij nagenoeg alle bestuursleden van 1942-1944 waren aangesloten. Vooral na de oorlog zou dit ‘gemeenschapsideaal’ verder uitgewerkt worden. Er werd gezocht naar nieuwe “deftige en gezonde ontspanning” in de vorm van kerstfeestjes, viering van professoren, een jaarlijkse voetbalmatch en theekransjes. Dat bier vervangen werd door thee lag weliswaar vooral aan de lage kwaliteit van het gerstenat tijdens de oorlog. De Kring was in deze periode ook meer dan alleen de zes of acht officiële bijeenkomsten. Er werd een band gesmeed tussen de leden van de Kring waarvan de vergaderingen enkel de uiterlijke vorm waren. Door de schaarste tijdens de oorlogsjaren waren de kringleden meer op elkaar aangewezen wat teweeg bracht dat de solidariteit tussen de kringleden onderling opflakkerde. De sfeer van onder elkaar met weinig middelen iets moois opbouwen was tekenend voor de oorlogsjaren binnen de Historische Kring. Onverschillige kringleden waren er op dat moment bijna niet. Toen de oorlog afgelopen was, kwamen de faculteitskringen meer en meer op de voorgrond. Zij hadden nu hun bestaansrecht afgedwongen en hadden hun eigen identiteit gevonden. Voor de Historische Kring veranderde in het daaropvolgende decennium heel veel.

Na de oorlog waren het vooral geestelijken en meisjes die geschiedenis gingen studeren. De jongens begonnen wel aan de geschiedenisstudies maar gaven meestal de voorkeur aan rechten in de licenties omdat deze opleiding meer opbracht op de arbeidsmarkt. In 1950-1951

kwam hierin verandering. Vanaf dat academiejaar gingen de inschrijvingscijfers in de eerste kandidatuur in stijgende lijn tot 1961. Dit kwam vooral doordat er plaatsen werden gecreëerd op de arbeidsmarkt voor leerkrachten in het teken van democratisering van het onderwijs. Over de kwaliteit van de opleiding werd in de eerste jaren na de oorlog niet geklaagd. Pas vanaf 1960 kwam er kritiek van de studenten op het voornamelijk institutionele accent van de opleiding; sociaal-economische en culturele geschiedenis kwam bijna niet aan bod in het curriculum.

Na de oorlog kon het KVHV de leiding niet opnemen van de Leuvense studentenbeweging omwille van haar pro-Duitse standpunt in het begin van de oorlog. Daarom werd in 1944 het Leuven Studentencorps opgericht. Het was echter geen lang leven beschoren en in 1946 was het KVHV het gebeurde vergeven en werd het Verbond opnieuw de grootste overkoepelende studentenvereniging in Leuven. Haar ledenaantal groeide opnieuw gestaag aan ten koste van het HVKA. Het LSC bleef bestaan maar hield zich aan een overkoepelende functie in de enge zin. Het mislukt eenheidsexperiment betekende de start van een felle concurrentiestrijd tussen de verschillende Leuvense studentenorganisaties.

De Historische Kring kende na de oorlog een periode van grote bloei. Voordrachten maakten nog steeds het leeuwendeel van de activiteiten uit hoewel ook het culturele aspect meer op de voorgrond trad. Er werden ook sprekers uit het buitenland uitgenodigd en de banden met Nederland werden nauw aangehaald. Na 1947 werden deze banden opnieuw schaarser. Deze ontmoetingen met buitenlanders en de reizen naar buitenlandse congressen waren voor de studenten een ganse ervaring. In die periode begon de Kring ook reizen te organiseren naar het buitenland. Onder leiding van Frans Van Molle gingen een twintigtal kringleden op reis naar Parijs in 1947. Ook de “deftige ontspanning” werd niet uit het oog verloren. Er werden een aantal feestjes georganiseerd die werden opgeluisterd met gezang en volksdansen door de studenten. In 1945 werd ook de oud-ledenwerking weer op poten gezet en werd het blad *Tijdingen uit Leuven* gelanceerd met als bedoeling de oud-leden op de hoogte te houden van de gebeurtenissen te Leuven. De Kring was tussen 1945 en 1953 in de eerste plaats een vriendengroep. Alles werd er gedeeld en het geheel van de activiteiten was het resultaat van een kleine vriendengroep die op spontane basis activiteiten organiseerde. Dit veranderde in de loop van de jaren 1950 door de toename van het aantal studenten waardoor de intimiteit verloren ging. De Kring evolueerde van een intieme vriendenkring naar een totaalvereniging.

De grote verandering in de kring kwam er onder invloed van de ‘clubmens’ Hugo Van der Stukken. Hij werd preses in 1953 en haalde de kring uit de malaise die ze kende tussen 1951 en 1953 door het heel lage aantal leden. Jef Arras was in 1951 bijvoorbeeld preses geworden enkel omdat hij de enige lekenstudent was van zijn jaar. Van der Stukken was een studentikoos figuur die vond dat de Kring in de eerste plaats ontspanning moest aanbieden in plaats van het “ernstig en stijve gedoe” dat hij tot dan toe zag in de Kring. Hij organiseerde opnieuw een doop en op het kerstfeestje werd de zang en dans vervangen door een parodie op het studentenleven waar ook de proffen in voorkwamen. Er werden nog wel lezingen georganiseerd maar die begonnen minder volk te lokken. Ze handelden ook steeds minder over een historisch onderwerp. Reisverslagen lagen in de tweede helft van de jaren 1950 goed in de markt. In 1960 bracht een voordracht slechts 30 mensen op de been terwijl 191 studenten en ex-studenten present waren voor het kerstfeestje. Het ontspanningselement werd steeds belangrijker in de kringwerking met pannenkoekenavonden, cantussen, quizen, welsprekendheidsturnoien en “knalavonden”. Vanaf 1955 begon eveneens de religieuze werking van de Kring met het organiseren van wekelijkse kringmissen. Sinds 1954 werd er met de Kring deelgenomen aan de bedevaart naar Scherpenheuvel. Ook de sportwerking nam een steeds belangrijker plaats in in het faculteitsleven. Er werden interfacultaire sportwedstrijden georganiseerd waaraan Historia deelnam. De traditionele uitstapjes en reizen werden ook behouden. In 1955 werd er door Engeland gereisd en een jaar later werd Wenen uitgekozen als reisbestemming. De Historische Kring evolueerde zoals gezegd dus meer en meer in de richting van een “totaalvereniging”. Deze evolutie werd bevestigd in de statuten van 1961. In 1954 ging erevoorzitter professor Van der Essen op emeritaat en werd zijn functie binnen de Kring overgenomen door professor Van Houtte en professor kanunnik Desmet.

De uitbreiding van het aantal activiteiten ging gepaard met een uitbreiding van het bestuur. Preses Hugo Van der Stukken breidde het bestuur in 1953 al uit met de jaarafgevaardigden. In 1960 kwam daar nog de sportleider, de reisorganisator, de hoofdredacteur van het in 1959 opgerichte kringblad en de cultuurverantwoordelijke bij die tevens instond voor de ontspanningsactiviteiten. Tussen 1955 en 1961 was er ook een “Huize Historia” in de Onze Lieve Vrouwstraat 32. Het huis groeide uit tot een echt contactpunt voor de Kring en werd overdag gebruikt als secretariaat en ’s nachts als overnachtingplaats voor spoorstudenten die hun trein niet meer haalden of bewoners van het Justus Lipsiuscollege die het sluitingsuur hadden gemist. In het huis heerste er een goede sfeer die de Kring zeker ten goede is gekomen

maar het huis zelf was een krot waardoor de studenten het in 1961 noodgedwongen moesten verlaten.

De faculteitskringen in sé hadden ook meer succes in de periode 1953-1961, omdat de studenten een zeker serieus over zich kregen. Door de democratisering van het onderwijs waren er meer beursstudenten komen studeren voor wie slagen een vereiste was om verder te kunnen studeren. Het onbezorgde clubleven had dus steeds minder aantrekkingskracht op de studenten. Ook het feit dat meisjesstudenten niet toegelaten werden in de clubs leidde ertoe dat zij naar de faculteitskringen gingen, waar zij wel aanvaard werden en zelf bestuursfuncties gingen bekleden. De bieravonden werden gaandeweg vervangen door “thé-dansants” die enkel mochten georganiseerd worden door faculteitskringen, gilden en Sociale Hulp. Historia organiseerde haar eerste TD weliswaar pas in 1961. Erevoorzitter Desmet was gekant tegen het organiseren van deze dansavonden terwijl professor Van Houtte de kring wel volgde in haar streven naar meer ontspanningsactiviteiten.

Hier kwamen reeds de meningsverschillen tussen beide professoren aan de oppervlakte. Om beide erevoorzitters ter vriend te houden moesten de presessen vaak heel diplomatiek aangelegd zijn. Op het einde van de jaren 1950 leidde dit echter tot een verstarring van de kringwerking. De erevoorzitters stelden weliswaar geen presessen aan maar hadden toch een hand in de beslissing van het vorige bestuur, die de volgende preses voordroeg. Aangezien de mededeling werd overgemaakt aan de kandidaat-preses in het bijzijn van de erevoorzitters durfde die niet weigeren. Daardoor kwamen in presessen aan het hoofd van het bestuur die er in feite niet veel zin in hadden. Nieuwe impulsen kwamen in 1959 toen voor het eerst de preses verkozen werd. Hugo Peeters werd voorgedragen en verkozen tegen alle en vooral zijn verwachting in. In 1959-1960 werd onder zijn bewind vooral door de tweede kandidatuur de traditionele kringwerking doorbroken. Voor het eerst werden kringvergaderingen georganiseerd waar de erevoorzitters niet werden uitgenodigd en de presesverkiezingen werden verder uitgebouwd. De tweede kandidatuur duidde vier mensen aan uit hun midden die willens nillens moesten deelnemen aan de verkiezingen. De winnaar werd preses, de tweede bijna automatisch vice-preses. In de vakantie stelden deze twee dan de rest van het presidium samen en legden het ter goedkeuring voor aan de erevoorzitters. Desmet reageerde nooit, Van Houtte wel. Dit ging zo tot 1967-1968 waarna de preses niet meer op bezoek ging bij de erevoorzitters. Ook de studentikozeiteit werd opnieuw in het voetlicht geplaatst en in 1959 werd voor het eerst een kringblad uitgegeven.

In 1961 stelde preses Rik Geivers nieuwe statuten op waardoor de traditionele kringwerking definitief werd verlaten. Het studentenleven werd meer en meer per faculteit gegroepeerd en de Kring kreeg haar uiterlijke kentekens. De preses droeg een lint, leden hadden speldjes met het embleem van de kring, een pijl en veer. Politiek werd nog steeds uit de kringwerking geweerd en de student geschiedenis was doorgaans nog een brave student. Toch was Leuven in de jaren 1950 niet altijd even rustig. De acties rond Collard en de schoolstrijd brachten wel een aantal studenten geschiedenis op de been maar niet in kringverband. Wat wel enthousiasme losmaakte was de oprichting van het Leuvens Studentenparlement in 1958. Toch had dit democratische studentenorgaan veel last van absenteïsme, waaraan het uiteindelijk ook ten onder zou gaan. Tenslotte werd het einde van de jaren 1950 ook gekenmerkt door een terugkomen van de Vlaamse gedachte bij de studenten. Binnen de Historische Kring vond dit engagement veel steun. Hoewel de Kring als kring geen standpunt innam in de Vlaamse kwestie had Historia in het begin van de jaren 1960 toch de naam een Volksuniekring te zijn.

Tot 1967 was de kringwerking niet veel anders dan vroeger. De preses werd nu wel verkozen maar dat had weinig invloed op de dagelijkse werking. De sfeer was nog steeds het belangrijkste in het kringgebeuren. Politiek werd overgelaten aan de vrije verenigingen. Het belangrijkste doel van de Historische Kring was “een cultureel en ontspanningsleven op te bouwen voor de studenten in de geschiedenis”. De a-politieke opstelling van de Kring was zeker ook voor een deel de oorzaak van het patronaat van de erevoorzitters. Hun aanwezigheid op de kringvergaderingen werd aangevoeld als een zekere last en men had de indruk dat activiteiten aangenamer waren als ze er niet bij waren. Die activiteiten waren nog vrij traditioneel. De eerstejaars werden ontvangen en kregen een peter en meter aangewezen, ze werden gedoopt en het kringlied werd hen aangeleerd. De nadruk lag wel op de jaarwerking. De verschillende jaren hadden weinig contact onderling en veel activiteiten werden per jaar georganiseerd. Cantussen, uitstapjes, mossel feesten, pannenkoekenavonden en een reis waren legio. Ook ging men op weekend naar Anseremme en de tweede licentie organiseerde een afscheidsfeest. Het jaarlijkse kerstfeest bleef dé kringactiviteit van het jaar. In de periode 1961-1968 kwamen er weinig wijzigingen aan het programma van dit kerstfeest. Er was een misviering, een maaltijd en achteraf animatie in de vorm van sketches en samenzang. De avond werd afgerond met speeches van de preses en de erevoorzitters. De organisatie was in handen van de tweede kandidatuur.

De sportactiviteiten van de Kring lokten minder volk en de vormende activiteiten namen in de loop van de jaren 1960 af. Culturele activiteiten kwamen wel meer voor. Er werden toneelopvoeringen bezocht en sprekers uitgenodigd. Zeker te vermelden hier is het initiatief van preses Raf Brutsaen die in januari 1967 een filmavond organiseerde die *Historia* bekend maakte in gans Leuven. Toch werd deze filmavond door sommige gezien als een “kinderlijk verlangen naar prestige van het presidium”. Er gingen stemmen op om het bestuur over te laten aan de tweede kandidatuur wat niet is gebeurd. Over religie werd er in de kring weinig gesproken. De tweewekelijkse facmis werd meestal bezocht omwille van de maaltijd en het samenzijn achteraf. Vanaf 1965-1966 nam de interesse voor religieuze activiteiten terug toe. Er werden kleine gespreksgroepjes georganiseerd waar over God en godsdienst werd gediscussieerd.

Een eigen huis was er sinds 1961 niet meer. Tot 1965 werd een kamertje boven café De Munt gebruikt als secretariaat. Café De Munt zelf was een pleisterplaats voor historici tot 1964. De oude garde bleef er in 1965 nog wel gaan maar de jongere generatie verzamelde in Alma I; tot ook zij de licenties bereikten en het presidium in 1967-1968 opmerkte dat de “Alma-uurtjes” steeds meer iets van de licenties werd. Ondertussen was er opnieuw een officieus *Historia*-kot op het Quinten Metsysplein 7 waar in 1967 preses, vice-preses en de politiek verantwoordelijke hun intrek hadden genomen.

Vanaf 1967 werd het contact met de andere L&W kringen verbeterd en geïnstitutionaliseerd door de oprichting van de VZW L&W. De praktische kant hiervan bleef echter beperkt tot het uitbaten van een faculteitshuis in de Bogaardenstraat. Ook was er contact met de studenten geschiedenis in de KULAK. Vanaf 1965 bezochten de KULAK'ers Leuven waarbij ze werden rondgeleid door de tweede kandidatuur van Leuven. Het duurde echter tot 1972 vooraleer de Leuvense studenten hun schreden naar Kortrijk gingen richten. Tenslotte onderhield de Kring ook contacten met de Nederlandse historici en de Organisatie van Studenten in de Geschiedenis van Nederland. In 1968 was er zelfs sprake van een toetreding tot de OSGN maar die is er nooit gekomen. De informatiedoorstroming in de Kring gebeurde in de jaren 1960 via het kringblad *Historia* dat in 1960 *Historiake* opvolgde. Een poging tot snelle informatiedoorstroming werd voor het eerst ondernomen in 1963 met het tweewekelijks uitbrengen van “Bibke”, dat verscheen tot 1969.

De jaren 1960 zijn natuurlijk vooral bekend voor de maatschappelijke en institutionele veranderingen die zij meebrachten in de universitaire wereld. In de eerste helft van de jaren 1960 waren de kringvoorzitters van de Historische Kring persoonlijk wel geïnteresseerd in de veranderingen maar sleepten ze de Kring er niet ten volle in mee. Wel zag men de groeiende bewustwording bij de studenten geschiedenis toen de Kring zich afzette tegen de financiële uitbuiting van studenten door de Leuvense middenstand in 1964. Toch werd bijna niemand door de nieuwe sociale stroming aangesproken. De studenten geschiedenis waren veel gevoeliger voor de Vlaamse problematiek. Het was voor hen het enige bekende maatschappelijke onderwerp in de periode tot 1966. De Historische Kring had dan ook een hechte link naar het Verbond, waarin een aantal historici op persoonlijke basis heel actief waren. De Kring zelf nam geen standpunt in over de kwestie Leuven-Vlaams omdat de erevoorzitters eerder voor een unitaire universiteit waren. Dat de leden zelf eerder Vlaamsgezind waren konden ze echter niet voorkomen.

Het was het bisschoppelijke amendement van 13 mei 1966 dat de Leuvense studenten aanzette tot radicale actie. Van maandag 16 mei tot vrijdag 20 mei was de universiteitsstad een slagveld waar betogende studenten in de clinch gingen met een repressieve politie macht. Op 20 mei kondigde de Academische Overheid dan het vroegtijdige einde van het academiejaar aan, in de hoop op die manier de actie vleugellam te maken. De roep om Leuven-Vlaams veranderde in die dagen en de studentenbeweging werd antiautoritair en antiklerikaal. Pas in de januarirevolte van 1968 zou de studentenmassa deze thema's ter harte nemen en voorlopig namen de 'gewone' student genoeg met de aanstelling van Edward Leemans en Piet de Somer tot respectievelijk commissaris-generaal en prorector. De Historische Kring nam geen deel aan de actie als kring maar voor haar leden waren die meidagen een tijd van strijd tegen de Belgische bisschoppen en vooral "veel ambiance".

In 1966-1967 kwam het niet tot grote acties maar waren er wel wekelijks betogingen en werd de studentenbeweging gestructureerd. Binnen het KVHV kwam de SVB-voorhoede op de voorgrond maar door haar radicale standpunten vond ze geen aansluiting bij de studentenmassa. Uiteindelijk werd SVB op het eind van het academiejaar uit het KVHV gezet en moest het zich los ervan organiseren. Ook het Faculteitenconvent (FK) kon zich niet vinden in het SVB-gedachtengoed. Tijdens de vakantie van 1967 begon SVB zich dan dogmatisch en marxistisch-leninistisch te inspireren.

Op 15 januari 1968 maakte het Franstalige gedeelte van de Leuvense universiteit haar expansieplan bekend wat de aanleiding vormde voor de januarirevolte die de stad in rep en roer zette tot 6 februari, wanneer de regering viel en de Walen inzagen dat ze in Leuven niet meer gewenst waren. De universiteit werd gesplitst en in 1972 vertrokken de Franstalige studenten naar Louvain-la-Neuve. De revolte was een complete verrassing voor de Historische Kring die op 16 januari een TD had gepland in Zaal De Corso, een TD die niet doorging dankzij het ingrijpen van de rijkswacht. De eerste helft van het academiejaar was voor de Kring traditioneel geweest hoewel bleek dat ook de studenten geschiedenis gepolitiseerd werden. De nieuwe syndicalistische stroming in de studentenbeweging had namelijk zijn weg naar Historia gevonden in oktober 1967 toen preses Louis Vos binnen de Historische Kring vijf diensten oprichtte: Pers en Publicatie, Politiek, Sociale Dienst, Cultuurdienst en Dienst voor Religie en Ethiek. In praktijk waren de vergaderingen van deze diensten nog altijd informele gesprekken in de Alma of tussen de lessen maar toch leek de Kring meegesleurd te worden in de contestatie. Toen de professoren zich achter de studenten scharden op 17 januari was het hek echter helemaal van de dam. De preses riep de kringleden op om de “strijd om onze Vlaamse en democratische rechten” op te nemen en niet weg te blijven uit Leuven de komende weken. Tal van kringleden werden in de acties meegesleurd maar toch schaarde de Kring zich nooit achter de radicale standpunten van SVB. Aan de dagelijkse straatacties namen slechts een 20-tal historici deel en slecht drie geschiedenisstudenten hadden in 1968 SVB-sympathieën.

De democratiseringsideeën hadden hun invloed op de kringstructuren. Er werd een poging gedaan de basis te betrekken in het bestuur door naar hun te luisteren op volksvergaderingen en in 1968 werd de stemprocedure veranderd. Vanaf dan moesten de kandidaten opkomen per ploeg in plaats van individueel. De ploegen moesten weliswaar ook nog goedgekeurd worden door de erevoorzitters. De verkiezingen voor het bestuur van de academiejaren 1968-1969 en 1969-1970 verliepen echter beide niet volledig volgens het boekje. In het eerste geval nam de verkozen preses wegens familiale en persoonlijke redenen ontslag en werd de verkozen vice-preses aangesteld als preses. In het tweede geval kwam er aanvankelijk geen enkele kandidaat-preses naar voor en moesten de leden van het presidium zelf op zoek gaan naar een kandidaat en Paul Soetaert en Nestor Henrotte bijna onder druk zetten om de taak op zich te nemen. Voor het eerst werd toen ook de politieke kringafgevaardigde, die de Kring samen met de preses vertegenwoordigde in de pas opgerichte ASR, verkozen.

In november 1968 barste de actie informatierecht los waarmee de studenten inspraak eisten in allerhande universitaire beleidsorganen. Het FK werd omgevormd tot actiecomité maar werd niet alleen bevolkt door de presides van de faculteitskringen maar ook door vertegenwoordigers van de vrije verenigingen en de toon werd er gevoerd door SVB. De manier waarop SVB de actie wilde voeren sprak de studenten niet aan en op 2 december besloot de Historische Kring op haar volksvergadering dan ook niet te staken als het FK daarom vroeg. Op de vergadering van het FK drukte SVB echter haar standpunt door en werd er besloten over te gaan tot een totale staking. Historia zag zich verplicht zichzelf solidair te verklaren met de actie omdat de meerderheid op het FK ertoe had beslist. De beslissing van de kringvertegenwoordigers kon echter op weinig begrip rekenen bij de studenten en het AP. In tegenstelling tot Leuven Vlaams steunden de professoren deze actie namelijk niet omdat ze zich bedreigd zagen in hun positie. De studenten stelden zich vragen bij de manier waarop de Kring nu toch deelnam aan de acties waar ze hadden tegen gestemd. Langs de ene kant waren er de enkele studenten met SVB-sympathieën die de acties organiseerden. Langs de andere kant stond de gematigde meerderheid die zich niet konden vinden in het conflictmodel van SVB. Deze gematigde meerderheid wilde samenwerken met de professoren om samen een “nieuwe universiteit” uit te bouwen.

In de praktijk verworven de studenten toegangsrecht op de faculteitsraad van L&W waar prodecaan Windekens zich luidop afvroeg of het wel wenselijk was studenten toe te laten op de faculteitsraad terwijl ze buiten stonden te staken. Onder invloed van professor Wils werd toen het compromis bereikt dat studenten niet zouden toegelaten worden op faculteitsraden gedurende een staking, anders wel. Toch was het vooral de toelating op de groepsraden die voor de studenten geschiedenis een verschil uitmaakte. Daar werd het namelijk mogelijk mee te werken aan de samenstelling van het nieuwe licentieprogramma. De Historische Kring wou namelijk niet zozeer de wereld verbeteren maar wel haar eigen problemen oplossen. Hoe de Kring haar invloed had op de programmawijziging zullen we behandelen in het volgende hoofdstuk.

In 1969-1970 kwam er opnieuw een opmerkelijke wijziging in het kringbestuur. Er werd dat academiejaar namelijk een politiek werkgroep opgericht die met een twintigtal leden de maatschappijkritische functie van de Kring wilde benadrukken. Daarnaast was er wel nog altijd een traditionele kringwerking. Een andere nieuwigheid dat jaar was het opstarten van de *Monumenta Historica Lovaniensia* dat *Bibke* zou vervangen voor de snelle

informatiedoorstroming. In 1971-1972 zou de *Monumenta* uitgroeien tot een volwaardig kringblad en verdween *Historia* als kringblad. Nog in het academiejaar 1969-1970 ging het bestuur van de Kring opnieuw samenwonen. Het gemeenschapshuis in de Kortestraat 8 zou tot de zomer van 1972 het kringhuis van *Historia* zijn.

Nog in dat zelfde academiejaar werd ASR opgericht als overkoepelend studentenorgaan in Leuven. De oprichting van deze nieuwe studentenkoepel leidde tot een politisering van de studenten *Geschiedenis*. De kringafgevaardigden raadpleegden regelmatig hun achterban wat de studenten verplichtte om over bepaalde onderwerpen na te denken. De politieke werkgroep van de Historische Kring zou zich onder andere daarop toelagen. Andere onderwerpen waren het bevragen van het geschiedenisonderwijs aan de K.U.Leuven en vooral het bestuderen van de Derde Wereld problematiek. Deze Derde Wereld problematiek was een onderwerp waar alle studenten zich konden achter scharen en de studenten stonden dan ook heel positief tegenover de politieke werkgroep. In 1970 veranderde die houding echter. De slagzin “Arbeiders-studenten: één front” kon niet op dezelfde eensgezindheid rekenen. Ongeveer tien procent van de historici trok dagelijks naar de piketten. De betrokkenheid bij de arbeidersstrijd van de Historische Kring leidde tot een conflict tussen het bestuur en de professoren en de achterban. De politieke werkgroep zette zich echter door en nam op de presidiumverkiezingen van 29 april 1970 het heft in handen. De werkgroep had een nieuwe kringorganisatie uitgekend waarin politiek centraal stond en werd verkozen voor het bestuur van 1970-1971.

De politieke werkgroep was weliswaar niet de enige werkgroep binnen de Historische Kring maar was wel de meest invloedrijke. Andere werkgroepen waren “Theoretische geschiedenis”, “Middelbaar Onderwijs”, “Frans-Vlaanderen” en “Politiek en Geloof”. De enthousiaste inzet van de werkgroepen konden niet voorkomen dat de gewone student zich niet meer thuis voelde in de Historische Kring. Er gebeurden niets meer volgens de critici en op het einde van het jaar waren er geen kandidaten uit tweede kandidatuur om de verantwoordelijkheid op zich te nemen.

Sinds 1968 waren de activiteiten binnen de Kring in aantal afgenomen maar ze waren nooit volledig stilgevallen. In de periode 1970-1972 was het vooral op initiatief van buiten het Kringbestuur geweest dat de traditionele activiteiten doorgingen. De traditionele activiteiten waren dezelfde gebleven zoals daar waren de doop en het kerstetentje. TD's werden samen

met Klio of Katechetika georganiseerd en éénmaal met de L&W kringen. Op cultureel gebied zijn enkel twee kleinkunstavonden georganiseerd en ook op sportief gebied gebeurde er in de periode 1970-1972 weinig. Voor uitstapjes, weekends en reizen konden de leden wel nog gemobiliseerd worden.

Het was Pros Vandebroek die alsnog het initiatief in handen nam en in 1971-1972 toch nog met een soort presidium op de proppen kwam. De politiek werd achterwege gelaten maar de open structuur werd bewaard. Ook bleven allerlei werkgroepen actief. Toch schortte er nog steeds iets. De apathie bij de kringleden was groter dan ooit en op het einde van het jaar werd een vergadering belegd in het “Huis der Vlaamse Leergangen” waarop “iedereen die wil dat Historia volgend jaar nog bestaat” werd uitgenodigd. Het was op die vergadering dat uiteindelijk werd beslist een impulsgroep op te richten die carte blanche zou krijgen om de Kring opnieuw op te bouwen. De impulsgroep bestond uit twaalf personen waaronder toekomstig preses Jan De Maeyer. Het is deze vergadering die het uitgangspunt vormt voor deze verhandeling.

Hoofdstuk 2: De Hergeboorte van de Historische Kring (1972-1975)

Inleiding

In dit hoofdstuk behandelen we de Kring in de periode 1972-1975. Deze periode is in zekere zin een hergeboorte van de Kring omdat er in het academiejaar 1971-1972 geen overkoepelende kringwerking was in de traditionele zin van het woord. Op 4 mei 1972 was er een belangrijke kringvergadering waar men overlegde welke richting de Kring uit moest gaan³. Er werd beslist om opnieuw met een “ouderwets” presidium te werken omdat men het bewezen achtte dat de politieke werkgroep noch het coördinatiecomité naar verwachting had gefunctioneerd. Jan De Maeyer werd in oktober 1972 preses van de Historische Kring. Hij zat toen nog maar in de tweede kandidatuur. Men zocht een preses in de tweede kandidatuur wegens het lage studentenaantal dat jaar in de eerste licentie, waar slechts veertien inschrijvingen waren. Ook in de tweede kandidatuur zaten slechts 23 studenten⁴.

De Historische Kring had opnieuw een preses en herbegon met een traditionele kringwerking. Preses De Maeyer vond dat deze kringwerking gestroomlijnd moest worden en wou daartoe nieuwe statuten doorvoeren in de Kring, een feit dat veel meer heeft meegebracht dan enkel een vernieuwde kringwerking. In het eerste deel van dit hoofdstuk doen we de organisatie van de Kring in die periode uit de doeken. Hoe werd de Kring bekeken en hoe bekeek de Kring zichzelf? Hoe werkte deze vereniging? Daarna bespreken we het onderwijs en de veranderingen op dat gebied. Ten derde willen we het in dit eerste hoofdstuk hebben over de Leuvense studentenbeweging en de plaats die de Historische Kring in die beweging had. In een vierde en laatste paragraaf belichten we het dagelijkse leven in de Kring. Welke activiteiten vonden er zoal plaats? Op welke manier werd de Kring levendig gehouden? Hier zullen ook de acties besproken worden die de geschiedenisstudenten in die periode bezighielden.

³ Verslag KV 4 mei 1972, AMVS.

⁴ Cijfergegevens K.U.Leuven. Zie ook bijlage 1.

1) Het bestuur van de kring

In deze paragraaf bespreken we de organisatie van het bestuur van de Kring. We zullen de drie academiejaren van deze periode apart bekijken. Eerst hebben we het over het *de facto* bestuur in het academiejaar 1972-1973. Daarna bespreken we de veranderingen die de statutenwijziging met zich meebrachten. Ten derde bekijken we dan het academiejaar 1974-1975 waar de Kring, ondanks de nieuwe statuten, in moeilijkheden komt op bestuurlijk vlak.

1. De wedergeboorte van Historia (1972-1973)

Op de bewuste vergadering van 4 mei 1972 vroeg men een aantal mensen om de Kring het volgende academiejaar nieuw leven in te blazen. Pros Vandebroek vertelde ons dat aanvankelijk Ria De Vocht de taak van preses op zich ging nemen, maar uiteindelijk was het Jan De Maeyer die aan het hoofd van de Kring kwam te staan⁵. De redenen daarvoor konden Vandebroek noch De Maeyer ons vertellen. In de brief die aan het begin van het academiejaar werd rondgestuurd aan alle Leuvense kringen merkten we dat twaalf mensen waren aangesteld om de Kring te runnen. Er werd opnieuw teruggegrepen naar het systeem van preses en vice-preses, maar er was één groot verschil. Het initiatief zou moeten komen van de basis. Men wou niet meer dat een dictatoriale preses zijn wil zou opleggen aan ‘zijn’ of ‘haar’ kring. Men hoopte dat de voorstellen voor de activiteiten zouden komen van de verschillende jaren. Het presidium had dus een coördinerende functie en geen vertegenwoordigende⁶. Toch zaten er in het presidium een aantal personen die de Kring vertegenwoordigden op de ASR. De standpunten die ze daar innamen waren het kringstandpunt, maar de manier waarop dat werd gevormd was niet altijd even eenvoudig. Bovendien konden - zoals Pros Vandebroek ons vertelde - de vertegenwoordigers niet altijd het kringstandpunt behartigen wegens persoonlijke redenen⁷.

Het hoofddoel van de Kring was –zoals te lezen in het verslag van de eerste kringvergadering van 1972-1973- het samenbrengen van mensen. Deze idee primeerde boven de strakke structuur zoals hierboven aangegeven. Men wou dit op verschillende manieren realiseren. Ten eerste wou men de situatie van de student bevragen via werkgroepen die onder andere het

⁵ Interview Pros Vandebroek. 11/5/2004.

⁶ AMVS, XVI.

⁷ Interview Pros Vandebroek. 11/5/2004.

onderwijsproject bespraken. In diezelfde werkgroepen kon men ook de maatschappelijke problemen aankaarten. Deze werkgroepen zouden in de praktijk een heel belangrijke rol gaan spelen in de kringwerking. Ten tweede wou men het onderwijs verschaft door de universiteit aanvullen met reizen en lezingen en tenslotte zou men de ludieke studentikoze activiteiten niet uit het oog verliezen. Deze laatste twee doelen van de Kring waren duidelijk het erfgoed van de Kring van voor 1970. Bij al deze activiteiten zou de nadruk liggen op het contact tussen de studenten over de jaren heen; maar ook het contact met de proffen wou men opnieuw verbeteren⁸.

Nu we het doel van de Kring kennen kunnen we zoeken naar haar structuren. Hoe werkte de Kring? In het jaar 1972-1973 had de Historische Kring geen vast secretariaat. Ook een Historia-kot was er op dat moment niet. In de loop van het jaar werd uitgekeken naar een nieuw Historia-huis, meerbepaald in de Jan Stasstraat 12. Het secretariaat verhuisde voorlopig mee met de preses⁹. Toch is dat er nooit meer van gekomen. Ook een vast vergaderlokaal was er niet. Uit de archieven blijkt dat er in dat jaar de kringvergaderingen werden samengeropen in de gebouwen van de Vlaamse Leergangen en in de lokalen in de Leopoldstraat 22¹⁰. In de loop van het academiejaar heeft men de sleutel van een lokaal op het gelijkvloers van dit gebouw gekregen waardoor de Kring een toch min of meer eigen ruimte kreeg. Het was wachten op de opening van het Erasmusgebouw vooraleer de Kring haar eigen secretariaat kreeg. Naast de kringvergadering was er de bestuursvergadering waar het dagelijkse bestuur van de Historische Kring samenkwam. Deze ging volgens de verslagen door in de praatzaal van de Fakbar. Van deze bestuursvergaderingen zijn vier verslagen bewaard voor het academiejaar 1972-1973. Er werd meestal gesproken over de organisatie van activiteiten binnen de Kring. Verdere contacten in de loop van het jaar tussen het dagelijks bestuur verliepen meestal informeel, tussen de lessen door of tijdens het eten. Jan De Maeyer sprak over dit dagelijks bestuur als de “raad der wijzen”. Dit dagelijkse bestuur bestond uit de jaarverantwoordelijken, de ASR-afgevaardigden (SORA, SPORA, KURA en KRIRA, deze laatste afgevaardigde was de preses), de kassier, de hoofdredacteur van het kringblad, de vice-preses en de preses. In de praktijk coördineerde dit dagelijkse bestuur de volledige kringwerking¹¹.

⁸ MHL, jg 4, nr 1.

⁹ Interview André Vranken. 17/3/2004.

¹⁰ MHL, jg. 4.

¹¹ Interview Jan De Maeyer, 28/4/2003.

De kringvergadering werd niet op een vast tijdstip samengeroepen en heeft zeven maal plaats gevonden in 1972-1973. Op die vergaderingen werden de standpunten van de Kring in de verschillende raden besproken. Ook de deelname van de Kring aan bepaalde acties werd er besproken. Voor het jaar 1972-1973 was het vooral de actie Van Den Boeynants die de Kring heeft beziggehouden. Tussen zeven februari en zes maart zijn er daarvoor vier kringvergaderingen samengeroepen. De andere drie kringvergaderingen waren de openings- en slotvergadering en een kringvergadering over de actie Claes-Hurez. Op de openingsvergadering werd deze actie eveneens besproken. Op deze kringvergaderingen waren gemiddeld 43 mensen aanwezig van de 141 wat gelijk staat met 30,5% van de leden van de Historische Kring¹².

Op het eind van het academiejaar 1972-1973 werd gevraagd wie het daaropvolgende jaar de Kring zou draaiende houden. Er werden vijftien namen opgeschreven en Jan De Maeyer werd opnieuw verkozen als preses voor het academiejaar 1973-1974. Een aantal van de medewerkers van het voorbije academiejaar bleven zich inzetten voor de Kring wat zorgde voor een zekere continuïteit die de Kring zeker ten goed is gekomen.

2. De nieuwe statuten 1973-1974

Reeds aan het begin van het nieuwe academiejaar bracht preses Jan De Maeyer de nieuwe statuten in het voetlicht. Op de openingsvergadering van de Grote Raad op 25 september 1973 werd de kwestie voor het eerst besproken en in de eerste *Monumenta* van het academiejaar 1973-1974 stonden de ontwerpen voor de nieuwe statuten. Jan De Maeyer vertelde dat deze statuten werden opgemaakt om de kringwerking te stroomlijnen. Op dat moment waren er geen statuten meer en hij vond het nodig die te hernieuwen. Het ingeslagen pad moest volgens hem geformaliseerd worden. Er was in zijn ogen dus geen sprake van een breuk met het verleden, zoals de statuten door de erevoorzitters wel werden bekeken¹³.

De discussie op de algemene kringvergadering van 28 november 1973 ging dus niet zozeer over wie er lid was van de Kring maar vooral over de stemprocedure die er gevolgd moest worden. Dit was geen akkefietje omdat er in die tijd op de algemene kringvergaderingen veel

¹² MHL, jg4.

¹³ Interview Jan De Maeyer, 28/4/2003.

gestemd werd. Het kwam tot een lange discussie en uiteindelijk werd besloten dat er voor elke aangelegenheid, principieel of gewoon, drie stemrondes vereist waren. In de eerste twee stemrondes was een 2/3 meerderheid nodig, als deze na twee stemrondes nog niet bereikt was, was een de helft plus één voldoende om een voorstel aan te nemen. Dit werd de stemprocedure van de Historische Kring. In de discussie werd al duidelijk dat enkele politiek geëngageerde mensen de kans niet zouden laten liggen om de kringvergadering in hun voordeel te gebruiken. Er kwam dan ook fel protest tegen de nieuwe statuten. Een pamflet in het kringblad van de hand van Jan Aerts, Dirk Luckx en Harry Mattheessens waarschuwt voor de mogelijkheid dat een “kleine minderheid georganiseerde herrieschoppers en lawaaimakers (de auteurs hebben het doorheen het pamflet een aantal keren over AMADA, RAL en hun meelopertjes) in het vervolg de politieke opinie van de Historische Kring gaat bepalen”¹⁴. Een vrees die zoals we later zullen bespreken niet onterecht bleek. Deze stemprocedure werd door André Vranken in 1975 reeds achterwege gelaten¹⁵.

In de nieuwe statuten werd het kringbestuur als volgt bekeken: een onderscheid werd gemaakt tussen een wetgevend orgaan en een uitvoerend orgaan. We zullen beginnen met het wetgevend orgaan te bespreken. Dit orgaan werd gevormd door de algemene kringvergadering, die bestond uit alle studenten moderne geschiedenis en het academisch en wetenschappelijk personeel. Deze algemene vergadering werd samengeroepen door de preses, die er ook voorzitter van was. Hierover was er wat discussie. Een aantal mensen vonden dat er een stakingsclausule moest opgenomen worden waardoor de algemene vergadering ook kon samengeroepen worden op vraag van de werkgroepen. Op die manier zou een klein aantal mensen kunnen beslissen tot staking. Het voorstel werd niet aangenomen. Het uitvoerend orgaan bestond uit drie geledingen: de Grote Raad, de Kleine Raad en de Regeringsraad. De Grote Raad of de “Raad der wijzen” bestond uit de mensen die zich op het eind van het academiejaar bereid verklaarden om de kringwerking in handen te nemen. Deze Grote Raad vergaderde minstens eenmaal per semester om een programma op poten te zetten. De naam “Raad der wijzen” van het vorige academiejaar kreeg dus een andere invulling. De Kleine Raad was het equivalent van de “Raad der wijzen” van het vorige academiejaar aangevuld met de parochieafgevaardigde. Zij stond in voor alle zaken die de werking van de Kring aanbelangden, zowel naar binnen als naar buiten toe. Zij zorgde ook voor de uitvoering van de activiteiten en ontmoette elkaar op geregelde tijdstippen. Tenslotte was er de Regeringsraad of

¹⁴ MHL, jg 5, 3.

¹⁵ AMVS, XVI, 7.

het dagelijkse bestuur van de Kring. Hierin zetelden de preses, de vice-preses en drie secretarissen; een financieel, een bijzonder en een archivaris secretaris. Aan het hoofd van de kringwerking stond de preses. Deze vertegenwoordigde de Kring eveneens op Kringraad.

Naast de reeds vermelde functies waren er ook een aantal afgevaardigden. Zij organiseerden al naar gelang hun titel activiteiten binnen de Kring en vertegenwoordigden de Kring op de ASR-raden. Rond deze afgevaardigden werd steeds een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers van elk jaar. Het betreft hier de sportafgevaardigde, de politiek en sociaal afgevaardigde, de parochieafgevaardigde en de cultuurafgevaardigde. Daarnaast zorgden de hoofdredacteur van het kringblad, de verantwoordelijke van de cursusdienst en de jaarverantwoordelijken voor het afronden van de interne werking van de kring. De afgevaardigde in de bibliotheekcommissie en de afgevaardigde in de beheerraad van de VZW W&L verzorgden de kringcontacten naar deze organisaties toe. Als laatste staan de afgevaardigden van de Historische Kring in de universitaire raden hier vermeld. Het betreft de afgevaardigden voor de departementsraad, de Onderwijscommissie, de faculteitsraad en de afdelingsraden. Zij vertegenwoordigden de Kring en waren verkozen door hun jaar¹⁶.

In welke mate werden deze statuten nu opgevolgd? In een brief van preses Jan De Maeyer gericht aan professor Mertens, secretaris van de faculteitsraad L&W, gedateerd op 13 oktober 1973 staan alle afgevaardigden en functies vermeld behalve de secretarissen. Deze staan dan wel vermeld in het eerste kringblad van het academiejaar¹⁷. Alle functies waren dat jaar dus in handen genomen. Toch bleek het schema aangegeven in deze statuten niet perfect. Reeds in het jaar 1974-1975 werd een nieuwe regeling getroffen betreffende de functies van preses en vice-preses. Er werden in dat academiejaar naast preses Fred Stevens, drie vice-presessen verkozen: één vertegenwoordigde de Kring op de kringraad (Jan De Maeyer), één behoorde tot de kandidaturen en verving de preses als deze zijn functie niet kon uitoefenen (Jan Lerouge) en één hield zich bezig met technische zaken zoals het aggregaat en de programmahervorming (Walter Baeten)¹⁸. Voor de verdere invulling van de daaropvolgende presidia verwijzen we naar de bijlagen waar er van elk jaar de samenstelling van het presidium zo goed mogelijk wordt weergegeven. Zo wordt het duidelijk dat niet ieder jaar dezelfde regels toepaste maar er op zijn haar manier mee omsprong. Ook de stemprocedure

¹⁶ MHL, jg5, 1&3.

¹⁷ MHL, jg5, 1.

¹⁸ MHL, jg5, 8.

werd zoals gezegd snel achterwege gelaten omdat politiek in de Kring vanaf André Vranken zo veel mogelijk achterwege werd gelaten. Toch blijkt dat de idee van deze statuten nog lang heeft doorgeleefd in de dagelijkse werking van de Kring wat verder nog zal aangetoond worden.

De wijziging van de statuten zorgde echter vooral voor een schok bij de professoren. Het erevoorzitterschap werd namelijk niet meer vermeld. De erevoorzitters, professoren Desmet en Lourdeaux reageerden daar heel fel op. Op 30 januari werd het derde artikel dan aangepast en werd aan alle leden van het AP, WP, NFWO, de departementsvoorzitter en de voorzitters van de drie afdelingen het erevoorzitterschap aangeboden. Toch zijn de plooiën met de vroegere erevoorzitters nooit meer helemaal gladgestreken ondanks een ultieme verzoeningspoging met professor Van Houtte in de vorm van zijn beeltenis in papier-maché geschonken tijdens het afscheidsfeest van de tweede licentie in 1976. Op datzelfde feest werd professor Van Houtte gehuldigd omdat hij op emeritaat ging¹⁹.

3. Besturen onder politieke druk

In het academiejaar 1972-1973 was er onder impuls van SORA-afgevaardigde Pros Vandebroek opnieuw gestart met een politieke werkgroep. Deze had als doel een evaluatie te maken van de studentenbeweging op dat moment. Op de avond van de eerste vergadering barstte de actie Van den Boeynants los en besloot de politieke werkgroep eraan deel te nemen en is er van het oorspronkelijke doel dat jaar niets meer in huis gekomen. In het academiejaar 1973-1974 werd deze werkgroep opnieuw opgestart door Mark Le Bruyn. Er werd gewerkt rond Chili, Brasil-Export en het twee-semesterstelsel. Ook wou men nog aandacht schenken aan de plaats van het geschiedenisonderricht in het onderwijs en het onderwijs binnen de kapitalistische maatschappij. Mark Le Bruyn was eveneens SORA-afgevaardigde van de Kring en ook andere leden van de politieke werkgroep waren lid van de Kleine Raad, Maggy Landuyt en Dirk Van Melkebeke waren respectievelijk de jaarafgevaardigden van eerste en tweede kandidatuur, alhoewel de laatste verweten werd zijn taak als jaarafgevaardigde te verwaarlozen²⁰.

¹⁹ Interview André Vranken, 17/12/2003; Interview Jan De Maeyer 28/4/2003.

²⁰ MHL, jg5, 3.

Toch bleek het werk van de politieke werkgroep dat jaar haar vruchten af te werpen. De discussies op de kringvergaderingen laaiden soms hoog op maar er werd steeds een bevredigende oplossing bereikt. Deze politieke werkgroep was tevens de embryonale vorm van de Verontruste Historici.

Hoewel de kringstructuren uitgetekend door Jan De Maeyer het vorige academiejaar, opnieuw werden gevolgd in 1974 liep het mis. Preses Fred Stevens was voorstander van verandering in de kring. Maar door die wil tot verandering kwam het kring-vormen op de achtergrond terecht. Het onthaal van de eerstejaars was niet goed verlopen en de eerste kandidatuur werd niet voldoende betrokken in de kringwerking. De volledige jaarwerking draaide op een laag pitje. Dit mondde uit in een crisis waarbij nog eens kwam dat op de kringvergaderingen het telkens tot een polarisatie kwam tussen de “linksen” en de “rechtse”²¹. Deze tweedeling was niet accuraat; het ging eerder om links-geëngageerde studenten die eventueel maar zeker niet noodzakelijk ook lid waren van SJW, MLB of Radensocialisten (zoals Dirk Van Melkebeke) langs de ene kant en studenten die eerder centrumgericht waren aan de andere kant. Fred Stevens vertelde dat hijzelf ook eerder aan de linkerzijde van het politiek spectrum te situeren was maar dat hij daarom niet noodzakelijk de inmenging van de politiek geëngageerde leden in die mate kon dulden. Hijzelf was verkozen omdat hij een figuur was die voor beide groepen aanvaardbaar was maar er kwam een radicalisering van de “linksen”. Deze groep haalde de bovenhand op kringvergaderingen wat leidde tot een reactie van de “rechtse”, die zoals gezegd eerder in het politieke centrum zaten dan rechts. De extreme standpunten die toen werden ingenomen waren volgens Fred Stevens een kind van de tijd maar leidden wel tot hevige conflicten. De politiek in de Kring leidde tot onverzoebaarheid en links monopoliseerde de kringvergaderingen terwijl ze zeker niet de meerderheid van de Kring uitmaakten. Dit alles leidde tot groeiende aversie en uiteindelijk tot het ontslag van de preses op 13 februari 1975²². Dat de kringactiviteiten geen succes hadden lag volgens Fred Stevens aan het feit dat de kringwerking en hijzelf door de gepolitiseerden misbruikt werd, volgens Andre Vranken lag het aan de zwakke leiding van preses Fred Stevens. Omdat hij iedereen zijn zeg wilde laten doen, draaide de gewenste verandering verkeerd uit. Fred Stevens wou volgens André Vranken voor iedereen goed doen. Omdat er zoveel verschillende mensen en

²¹ AMVS, XVI, 7.

²² Interview Fred Stevens, 4/11/2003.

strekkingen waren in de Historische Kring in die tijd, was dat echter onmogelijk en raakte hij snel ontgoocheld²³.

Na het ontslag van Fred Stevens schreef vice-preses Jan De Maeyer nieuwe verkiezingen uit waaraan twee ploegen deelnamen. De ene ploeg kreeg de naam Intermezzo en werd geleid door Marc Vlemincx; de andere ploeg droeg de naam Tendens voor een democratische werking van de Historische Kring (een verwijzing naar de groep die datzelfde jaar de macht overnam in de VVS²⁴) en stond onder leiding van Marc Le Bruyn, de verantwoordelijke van de politieke werkgroep. Tendens stond voor drie standpunten: ten eerste een democratische kringwerking waar alles openbaar gebeurde en beslissingen werden genomen door alle studenten, door vergaderingen in de les te houden. Ten tweede wou men een kritische studie van de geschiedenis en de manier waarop ze gedoceerd werd aan de universiteit en ten derde wenste men een progressief kringbeleid. De taak van de Kring zou er dan in bestaan acties te ondersteunen en te stimuleren²⁵. De groep Intermezzo, waar het woord werd gevoerd door Jos Grommen, vond dat er tevergeefs was gewacht op reactie van de basis gedurende het kringjaar en dat het nu aan de Kring was om de contactmogelijkheden te scheppen. Volgens hen was de kringvergadering tot nu toe niet interessant genoeg geweest omdat die steeds was hervallen in een discussie tussen links en “de anderen”²⁶. Op de verkiezingen van 7 maart 1975 werd duidelijk dat de studenten kozen voor een a-politieke kringwerking. Van de 108 stemmen waren er 70 voor de groep Intermezzo, 19 voor de groep Tendens en evenveel onthoudingen. Marc Vlemincx werd voor die laatste maanden preses van de Historische Kring. Op de slotvergadering van het jaar werd dan besproken in welke richting de Historische Kring verder moest. Vooral de manier van het verkiezen van het bestuur stond ter discussie. Sommigen vonden dat het bestuur als geheel moest opkomen met een programma en andere vonden dat het systeem van de laatste jaren, waarbij een aantal vrijwilligers zich aanboden om de kringwerking in handen te nemen en dan onder elkaar het bestuur aanduiden, moest blijven bestaan. Beide strekkingen waren er wel van overtuigd dat politiek niet moest gebannen worden uit het kringleven maar wel de plaats moest krijgen die aangewezen is. Uiteindelijk werd opnieuw gekozen voor de vrijwillige medewerking²⁷. Het academiejaar 1975-1976 zou gekenmerkt worden door het beleid van Andre Vranken die door

²³ Interview Andre Vranken, 27/5/2004.

²⁴ VOS, *Van Vlaamse Leeuw...*, 18.

²⁵ Pamflet Tendens, persoonlijk archief Pros Vandebroek.

²⁶ Verslag Kringvergadering 4/3/1975.

²⁷ Verslag kringvergadering 6/5/1975.

velen werd gezien als een dictator, maar op die manier wel politiek geen kans liet om de kringwerking te verstoren²⁸.

4.Historia doorheen het jaar

Hoewel de sfeer in Leuven zoals straks zal worden beschreven heel progressief was en er elke dag wel ergens iets te doen was op politiek gebied wilde de Historische Kring vooral mensen samenbrengen met ontmoetingsactiviteiten allerhande. De informatie voor het samenstellen van kalenders van de activiteiten haalden we uit *Monumenta*'s, kringverslagen, rekeningen en losse stukjes papier in het archief. De interpretatie van die activiteiten zochten we in gesprekken met presides en leden van de Kring²⁹.

Elk academiejaar had een aantal weerkerende activiteiten. Deze activiteiten zijn de puur traditionele activiteiten die de Kring al sinds jaar en dag organiseerde. Wel kregen deze activiteiten dankzij de inzet van Jan De Maeyer en zijn "Raad van Wijzen" een nieuw allure. De steeds weerkerende activiteiten waren het onthaal van de eerste jaar, het kerstfeestje, de reis en een aantal weekends, meestal in Anseremme. Sommige activiteiten verdwenen langzamerhand doorheen de jaren. Vooral de zogenaamde facmis verdween in de loop van de hier behandelde periode. Waar in het eerste presesjaar van Jan De Maeyer deze viering met achteraf een gezellig samenzijn vijfmaal werd georganiseerd en in zijn tweede presesjaar vier keer vonden we van het academiejaar 1974-1975 nog maar één vermelding van deze activiteit. Wilfried Janssen die in het daaropvolgende jaar heel actief werd binnen de Historische Kring herinnerde zich niet meer dat die later nog werden georganiseerd. De secularisatie vond haar weg ook bij de geschiedenisstudenten. Wel werd het kerstfeestje nog gestart met een misviering maar ook dat werd steeds minder belangrijk ten voordele van het "gezellig samenzijn" achteraf.

Heel belangrijk om het jaar te beginnen was het onthaal van de eerstejaars. Dit onthaal werd telkens begonnen met een rondleiding door Leuven op de eerste dag van het academiejaar. Verder organiseerde men die eerste week een ontmoeting met de professoren over de vita en een pannenkoekenavond in zaal Sporta waar de schachten in de groep werden gegooid en voorgesteld werden. In het academiejaar 1973-1974 was deze ontvangst heel uitgebreid

²⁸ Interview Andre Vranken, 27/5/1975.

²⁹ Interviews met Jan De Maeyer, Fred Stevens, Andre Vranken, Guy Putseys en Magda Pluymeers. Alle informatie in deze paragraaf komt van de hier vermelde bronnen.

opgevat en sloeg ze ook meer aan. Een groot deel van de ploeg die deze editie van het onthaal leidde was dan al een jaar actief geweest in de kringwerking en kon op haar ervaring vertrouwen. Ervaring die duidelijk ontbrak in het onthaal van het daaropvolgende jaar zoals we konden lezen in de reacties in de *Monumenta*. Het onthaal werd traditioneel afgesloten eind oktober met het doopfeest van de eerstejaars. Deze doop werd georganiseerd door de tweede kandidatuur en werd geplaatst in een historisch thema. De Historia-doop was in tegenstelling tot andere dopen absoluut geen “vettige” bedoening. De thema’s die in deze periode werden aangesneden waren in 1972 “Astérix”, het jaar erna “Hendrik VII en zijn zes vrouwen”. Het precieze thema van 1974 konden we niet achterhalen maar waarschijnlijk was het “de eerste christenen in het colosseum”. De doop werd, net als een aantal andere activiteiten zoals het kerstfeest, ook bijgewoond door de professoren en assistenten. Het was een ludieke gebeurtenis die weliswaar gestoeld was in de oude studentikoze traditie maar vooral een vrolijke avond wilde zijn waar iedereen samen kwam. Een steeds terugkerende opdracht bijvoorbeeld was het afknippen van de das van een professor. Wat de schachten niet wisten is dat de proffen in kwestie gevraagd waren een oude das te dragen voor de gelegenheid.

Het kerstfeestje was steevast het hoogtepunt van het jaar. We vonden enkel voor het kerstfeest van 1973 een uitnodiging maar we kunnen ervan uitgaan dat het programma geen grote wijzigingen onderging tussen 1972 en 1975. Om 19 uur werd er verzameld in het Parochiecentrum in de Jan Stasstraat voor een eucharistieviering en om 20 uur werd dan samen gegeten in het Meisjescentrum waarna er nog enkele sketches werden opgevoerd door de studenten. De rest van de avond werd gevuld met gesprekken en liederen zonder dat er echt iets van organisatie in zat. Volgens Andre Vranken zou het kerstfeest onder zijn presesjaar tot een hoogtepunt komen om daarna definitief te vervallen in traditie zonder inhoud.

Andere terugkerende activiteiten waren de weekends. Anseremme was veruit de favoriete verblijfplaats bij de historici hoewel er in 1973 ook naar Zoutleeuw, in 1974 naar De Panne en Diekirch, en in 1975 naar Brugge is getrokken. Opnieuw valt op dat het tweede presesjaar van Jan De Maeyer opvallend beter gevuld is met weekends. In 1972-1973 en 1974-1975 waren er telkens twee weekends, het jaar daartussen waren er maar liefst vier. De Kring als reisbureau was een weerkerend fenomeen met als hoogtepunt de buitenlandse reis. In de drie besproken jaren is er het eerste jaar naar Praag, het derde jaar naar Moskou getrokken. In 1974 wou men

naar de Provence gaan maar deze reis is geannuleerd wegens te weinig respons. In plaats van de grote reis heeft met dan een weekend naar Diekirch georganiseerd.

Deze activiteiten waren de topactiviteiten die elk jaar terugkwamen. Het dagelijkse kringleven bestond ook nog uit andere activiteiten. Er werd samen gegeten in het Pauscollege en als de mensa daar sloot in de vakantie hadden de historici een vaste tafel in Alma II. Dit samen eten werd weliswaar niet door de Kring georganiseerd maar het gaf toch een gevoel van samenhang en eendracht. Ook werd er regelmatig een wandeling georganiseerd naar Vlierbeek of Heverlee. Verdere sportactiviteiten bestonden uit het af en toe spelen van een voetbalmatch tegen de professoren en assistenten of tussen de jaren onderling. Op 10 oktober 1973 is men eens gaan zwemmen.

Culturele activiteiten stonden ook op het programma van de Kring. In 1972 bezocht men de tentoonstelling “Tussen Maas en Rijn” in Brussel en werd een voordracht georganiseerd over journalistiek waar Frans Verleyen kwam spreken. Het jaar erna was er een cyclus van historische films die telkens na de facmis werden gedraaid. Dat jaar werd ook een concert georganiseerd van Elly en Rikkert door de Kring, onder leiding van Herman Schueremans, die toen in eerste kandidatuur geschiedenis zat. Op 24 februari 1975 bezocht de Kring dan de stad Brugge. De dienstverlenende functie van de Kring kwam naar voor via de cursusdienst. Langs deze weg werden studentennota's uitgetikt, gestencild en uitgegeven. Die bepaalde vorm van dienstverlening stond nog in haar kinderschoenen en zou pas later verder uitgebouwd worden.

Informatie werd intern doorgespeeld via het kringblad *Monumenta Historica Lovaniensia*. Tussen 1972 en 1974 verscheen het blad acht maal per jaar, in 1974-1975 slechts drie maal. De oorzaak daarvan lag volgens Fred Stevens bij het feit dat hij zijn ontslag had ingediend. Het eerste jaar en de eerste drie nummers van het tweede jaar zijn eigenlijk niet veel meer dan een bundeling van alle verslagen van kringvergaderingen, presidiumvergaderingen en onderwijscommissies. Gaandeweg kwamen er meer artikels in van culturele of pamflettaire aard. Ook de “zwanen”-rubriek ontbrak niet vaak. Vanaf het vierde nummer van het academiejaar 1973-1974 sloeg de redactie een andere weg in en werden de vergaderverslagen geweerd en werd er meer aandacht gegeven aan de lay-out. In het academiejaar 1974-1975 kreeg dit initiatief dan een extra impuls door het toetreden van Dirk Michiels tot de redactieraad. De *Monumenta* werd op die manier opgefleurd met afdrukken van foto's en opgefleurd met artistieke tekeningen. Deze trend zette zich ook de latere jaren door maar de

tekeningen werden cartoonesk. Met het verdwijnen van de informatie over activiteiten die in de verslagen stonden moest er een oplossing gezocht worden om de informatie alsnog te verspreiden. In het archief vonden we een aantal brieven die in de les werden doorgegeven en waar de aankondigingen van de activiteiten opstonden. Ook werd er omgeroepen in de lessen door de jaarverantwoordelijken en de preses.

Een stamcafé hadden de historici niet echt in deze periode. Er was de fakbar van L&W maar die werd door velen gemeden, meestal omwille van twee redenen. Sommigen vonden die fakbar te smerig, anderen voelden er zich niet thuis omdat het vooral de fakbar was van Germaanse. Behalve de fakbar was er nog de Café De Munt in de Muntstraat. Daar kon men achteraan het café regelmatig historici aantreffen, vooral in de namiddag wanneer men er koffie ging drinken. Toch was het ook geen echt “Historiacafé” omdat het in de eerste plaats de vaste stek was van de rechtenstudenten. Het zaaltje achter het café werd wel regelmatig gebruikt voor volksdansavonden, vergaderingen en een occasionele cantus. De TD’s gingen stevast door in de Sporta-zaal in de Vlamingenstraat. Tussen 1972 en 1975 werden er gewoonlijk twee per jaar georganiseerd. Een eerste bij het onthaal en een tweede na de partitels van januari. Op die TD’s kwam het ook meer dan eens voor dat enkele kringleden toenadering zochten tot elkaar wat af en toe leidde tot historische echtelijke verbintenissen. De louter studentikoze activiteiten kwamen niet heel veel voor omdat die gelinkt werden met het “beestachtige” clubleven. In 6 december 1972 was er nog een cantus maar dat was meteen de laatste officiële Historiacantus tot 1977. Op 6 december 1973 was er nog een zangavond in het zaaltje van de Munt maar die werd al niet meer aangekondigd als cantus. Op 6 december 1975 dan werd een kroegtocht georganiseerd. Traditioneel kwam die dag ook de Sint naar de Kring. Vanaf 1974 was het echter een student die de rol van de goedheilig man op zich nam terwijl het vroeger professor Van Houtte was geweest die deze taak op zich nam. De statutenkwesie zat bij hem toch vrij hoog en zou volgens alle geïnterviewden een oorzaak geweest zijn van zijn vervroegde aanvraag van het emeritaat.

2) De studenten geschiedenis en hun opleiding

Het begin van de inmenging van de studenten in hun opleiding vond plaats in 1965 met de oprichting van een “interfacultaire werkgroep voor het leraarsberoep”. De lerarenopleiding zou ook in de periode 1972-1975 een centrale positie innemen. Vanaf 1966-1967 hield de Historische Kring zich ook bezig met de eigenlijke geschiedenisopleiding. Toch bleef de lerarenopleiding centraal staan. De studenten wilden immers dat het studieprogramma nauwer aansloot bij hun latere onderwijstaken. De kritiek die de studenten uitten, belandde niet altijd in goede aarde bij de professoren en de toenmalige assistent De Schrijver moest zich op een gegeven moment gaan excuseren bij professor Van Houtte. Na de januarirevolte van 1968 werd niet alleen de inhoud maar ook de methode van de opleiding in vraag gesteld. Er werd gevraagd naar een “Actieve Universiteit” die een universiteit moest zijn waar analyse van en discussie over wetenschappelijke werken centraal stonden. Geen ex-cathedraonderwijs meer maar seminaries en onderzoekswerk moesten het merendeel van de opleiding vormen. Praktisch eiste de Historische Kring inspraak in de opbouw van het studieprogramma, dat vooral kritisch moest zijn. In 1969 kwam het tot een programmahervorming in de geschiedenisopleiding en kwam er een nieuwe reglementering die inging in het academiejaar 1968-1969 en dan in 1970-1971 de licenties zou bereiken. In de verandering van de kandidatuuropleiding had de Kring geen inbreng, maar in wat de licenties betreft hebben de studenten toch een standpunt duidelijk gemaakt. Via een enquête en discussie had de Kring haar wensen overgebracht aan het AP en WP. De vernieuwingen die door de Kring werden gevraagd werden niet door alle professoren gesmaakt. Enkelen onder hen wilden alles liefst zelf regelen terwijl jongere docenten wel het nut inzagen van een aantal van de studentenvoorstellen. Ook over de opbouw van het programma waren de professoren verdeeld. De jongere professoren als De Schrijver en Van der Wee wilden een afbakening per vakgebied terwijl De Smet en Van Houtte per tijdvak wilden werken. Het kwam tot een patstelling die door de studenten werd doorbroken met het organiseren van een studiedag waar ten eerste de bedoeling van de universitaire studies geschiedenis werd besproken, daaropvolgend het nieuwe licentieprogramma en tenslotte de onderwijsvormen. Hoewel de vergadering zelf een flop was, hebben de studenten toch gelijk gehaald en werd het nieuwe licentieprogramma een combinatie van tijdvakken en vakgebieden. Ook kregen de studenten voor elkaar dat het vakgebied cultuurgeschiedenis opgesplitst werd in twee richtingen,

cultuurgeschiedenis en kerkgeschiedenis; omdat de vrees bestond dat de professoren cultuurgeschiedenis als kerkgeschiedenis zouden invullen.

In 1971 werd vanuit de departementsraad besloten om een Onderwijscommissie op te richten. In 1972 zetelden daarin twaalf professoren, zes assistenten, zes studenten en acht professoren van buiten het departement. Dit orgaan werd echter als te log gezien waardoor er besloten werd tot het oprichten van een onderwijscomité. Hierin zetelden twee AP-leden, een assistent en een student. Het comité vergaderde maandelijks, de commissie éénmaal om de drie maand³⁰.

Het verbeteren van de opleiding bleef een doel van de Historische Kring, later hebben ook de Verontruste Historici zich daarvoor ingezet. Op de eerste kringvergadering van 1972-1973 werd ook “het kritisch benaderen van de cursussen en andere mogelijkheden naar inhoud en vorm voor te stellen” aanzien als een doel van de kring. Toch was het vooral vanaf oktober 1973 dat er veel gebeurde rond onderwijs. Centraal stonden het twee-semester-examensysteem, de aggregaatsopleiding en de vita. Ook de plaats van de universiteit in de maatschappij kwam aan bod. Volgens Jan De Maeyer vormde het werk rond deze thema's de essentie van de Kring³¹.

Het twee-semester-examensysteem kwam ter sprake op de kringvergadering van 30 oktober 1973. Het voorstel, dat kwam van de Raad van Beheer, werd er onmiddellijk afgekeurd omdat het invoeren van een dergelijk systeem zware gevolgen had op de indeling van het academisch jaar. Vooral de vita's en de seminaries van de kandidatuurstudenten gingen volgens de studenten zwaar lijden onder deze nieuwe regeling. Er werd tegen de regeling gestemd en als actie werd opgeroepen aan de tweede kandidatuur om niet deel te nemen aan het examen van professor Janssens. Op diezelfde kringvergadering werd ook voor het eerst de aggregaatsopleiding opgevoerd. De KUL wou de aggregaatsopleiding vernieuwen en vroeg aan de departementen de specifieke invulling. De Kring besloot een werkgroep Aggregaat op te richten die deze kwestie moest bekijken³². In het teken van diezelfde verandering in de aggregaatsopleiding kwam het plan Demey. Op de kringvergadering van 5 december 1973 kwam professor Demey met een eigen voorstel op de proppen, waarbij hij zelf de leiding op

³⁰ JANSSENS, *Faculteitskring in roerige jaren*.

³¹ Interview Jan De Maeyer, 28/4/2003.

³² MHL, jg5, 2.

zich zou nemen van het aggregaat. Hij zou zelf de stagelessen leiden en wou alles concentreren in de maanden januari en februari. De theorie werd maar als bijzaak bekeken in zijn voorstel. De studenten waren tegen dit plan omdat er in hun ogen te veel studenten waren om te laten begeleiden door één professor, de stageperiode was te geconcentreerd en de opleiding eenzijdig. Er kwam een tegenvoorstel waarbij er werd aangedrongen op meer contact tussen de schooldirecties en professor Demey en lessen theorie gespreid over het eerste semester. Dit voorstel werd wel aanvaard door de studenten³³.

Op 20 februari werd dan het voorstel van de werkgroep aggregatie besproken op de kringvergadering. Dit voorstel hield in de aggregaatsopleiding te spreiden over de vier jaar van de opleiding geschiedenis, met het zwaartepunt in de eerste licentie. Examens zouden moeten afgelegd worden op het einde van de tweede licentie. Daarnaast wenste de werkgroep ook een aggregaatsbibliotheek. De kringvergadering verklaarde zich akkoord met het document van de werkgroep³⁴. De Onderwijscommissie stond in maart 1974 eveneens heel positief tegenover het werkdocument en in het bijzonder wat betreft het openen van een aggregaatsbibliotheek. Op het eind van het academiejaar werd deze gevestigd in gebouwen van het departement in de Leopoldstraat 22 waar ze al snel aangroeide. Op de Onderwijscommissie van 25 april 1975 vertelde Dekeyser, die de aggregaatsopleiding onder zijn vleugels had genomen dat er een bijeenkomst was geweest van de stagemonitoren die heel vruchtbaar was geweest³⁵. Toch blijkt uit interviews dat de aggregaatsopleiding in deze periode en de volgende een lachertje bleef, waar het vooral een leuk weerzien was in licenties met de mensen waarmee men in de kandidaturen samen in de les zat³⁶.

Een tweede belangrijk onderwerp in de periode 1972-1975 was de vita en de plaatsing van die eerstejaarsopdracht in het jaar. Het probleem werd het eerst besproken op de kringvergadering van 3 april 1974. Er waren maar weinig werken tijdig ingediend dat jaar waardoor er werd gezocht naar de oorzaken van die kwaal. Daartoe werd opnieuw een commissie opgericht met naast studenten uit de eerste kandidatuur, tweede kandidatuur en tweede licentie ook professor Lourdeaux, monitor Cloet en werkleider Dekeyser aanwezig waren. Na een bespreking van de verschillende oorzaken van het te laat klaarkomen van de studenten werd gezocht naar oplossingen. Deze werden gevonden in de vorm van een betere begeleiding van de studenten;

³³ MHL, jg5, 3.

³⁴ AMVS, XVI, 6.

³⁵ AMVS, XVI, 7.

³⁶ Interviews met Guy Putseys, Magda Pluymers, Luc Creten en Bénédicte Verstraete. 12/6/2004 & 13/6/2004.

een streven naar een mentaliteitsverandering wat betreft het absentisme, het gedeeltelijk doceren van de cursus Middeleeuwen in het eerste semester en het aandringen bij professor Desmet van tijdig rond te komen met de cursus Historische Methode³⁷. Op de Onderwijscommissie van 29 oktober 1974 werd de wijziging van de lessen niet meer haalbaar geacht voor dat academiejaar. Toch werd op de kringvergadering gevraagd om een oplossing, vooral wat betreft de overlapping van de vakken van professoren Lourdeaux en Desmet. In maart 1975 leidde ook een ontmoeting tussen professor Desmet en studentenvertegenwoordigers Manu Gerard en André Vranken niet tot een oplossing³⁸. De reden voor de onverzettelijkheid van professor Desmet is niet helemaal duidelijk maar feit is dat iedere geïnterviewde weinig tot niet te spreken was over deze professor. Misschien zit ook de statutenwijziging daar voor iets tussen. Professor Desmet heeft er ook nooit meer willen over spreken in tegenstelling tot professor Van Houtte die wel nog een interview met *Monumenta* heeft toegestaan³⁹.

Ook het oorspronkelijke doel van de onderwijswerking werd niet uit het oog verloren en in een onderwijsweek van 4 tot 8 maart 1974 wilde de Kring het doel van de universiteit, de wijze en de inhoud van het onderricht en de relatie tussen de universiteit en de maatschappij bevragen. Voor het bevragen van de relatie tussen universiteit en maatschappij werd de nota van professor Wylleman gebruikt die een maand later, op de kringvergadering van 3 april 1974 nog eens grondig werd besproken door de licenties⁴⁰. Het daaropvolgende academiejaar werd een debatavond over geschiedenisonderwijs georganiseerd onder de titel “Is ons onderwijs wijs?”⁴¹. Ook waren er dat jaar twee werkgroepen met de titels “Doelstellingen van het geschiedenisonderwijs” en “plaats van het geschiedenisonderwijs in het VSO”. Verder werd er in die twee jaar nog gewerkt rond de partieels en de daaraan verbonden vrijstellingen. Op de kringvergadering van 16 december 1974 besloten de studenten uiteindelijk dat ze het systeem van de vrijstellingen wel wilden behouden maar dat er dan duidelijke afspraken moesten komen wat dat betreft⁴². Het denkwerk rond de opleiding werd vanaf 1974-1975 meer en meer gedaan door de politieke werkgroep, later door de Verontruste Historici. Het resultaat van hun werk werd uitgegeven in een brochure onder de titel “Wir haben es nicht gewusst”. Met een kritisch oog werden de handboeken die gebruikt werden in het middelbaar

³⁷ MHL, jg5, 8.

³⁸ AMVS, XVI, 7.

³⁹ MHL, jg7, 3.

⁴⁰ AMVS, XVI, 6.

⁴¹ MHL, jg6, 2.

⁴² AMVS, XVI, 7.

en aan cursussen van de kandidaturen gelezen en besproken. De opstellers bespraken de licenties niet omdat ze op dat moment zelf nog maar hooguit in de eerste licentie zaten. Het linkse gedachtegoed van de leden van de politieke werkgroep kwam duidelijk naar voor in hun aangehaalde onderwerpen en conclusies. Dit blijkt vooral uit het voorlaatste onderwerp dat wordt aangehaald, namelijk het kapitalisme en de kapitalistische moraal. Tenslotte hebben de samenstellers ook aandacht voor de samenstelling van de departementsbibliotheek. Dat dit ook gebeurde vanuit links standpunt blijkt uit hun slotbemerking over collectie van de bibliotheek: “Kerkelijke Geschiedenis krijgt zo maar even 17,6 % [van de boeken] en ons aller Marxisme diep in de 0,2%”⁴³. Het initiatief van het links-kritisch bevragen van de cursussen was dus begonnen bij de politieke werkgroep van de Kring maar zou in een later stadium het exclusieve werkgebied worden van de Verontruste Historici. De linkse stempel zorgde er wel voor dat er ook kritiek kwam op deze manier van werken wat leidde tot de polarisatie binnen de Kring en uiteindelijk de oorzaak was van het ontslag van Fred Stevens.

3) Historia in het rode Leuven

Het dagelijkse leven van de Leuvense studenten werd voor een groot deel gekleurd door de vele acties die er waren tussen 1972 en 1975. Hier zullen we het ten eerste hebben over de twee belangrijke overkoepelende studentenorganisatie tussen 1972 en 1975 en ten tweede een kort stukje over het dagelijkse leven van iedere student dat niet met de acties heeft te maken. Daarna volgt een aparte deel over de Historische Kring temidden de actieve studentenbeweging.

1. Leuvense studentenbeweging

Na de strijd voor Leuven Vlaams was in Leuven een linkse beweging op gang gekomen, nog eind jaren 1960. Opvallend was de aandacht die er werd geschonken aan de Derde Wereld. Er werd wat dat betreft een werkgroep opgericht bestaande uit SVB, de DWB en UCOD; die deelnam aan de Operatie Restitutie in 1969. Hoewel de beweging rond de Derde Wereld vrij snel weer verdween had ze toch een belangrijke invloed uitgeoefend op organisaties als Wereldwinkel, AKZA en de UP die jongeren en studenten zou blijven inspireren tijdens de

⁴³ Brochure “Wir haben es nicht gewusst” Persoonlijk archief van Pros Vandebroek.

jaren 1970⁴⁴. Vanaf 1972 trad een nieuwe generatie studenten aan die de januarirevolte van 1968 hadden meegemaakt in de schoolbanken van het middelbaar. En hoewel ze wel sympathiseerden met de doelstellingen van de revolte en ze het linkse gedachtegoed ter harte namen waren ze toch veel minder radicaal dan hun voorgangers. Terwijl vroeger quasi de volledige studentenmassa zich achter de standpunten van de leiders schaarde, kwam er vanaf 1972 meer protest tegen de acties die werden aangevoerd door de radicale linkse bewegingen in Leuven.

De acties werden uitgevoerd door niet permanente organen, actiecomités, die werden samengesteld door geëngageerde individuen die op persoonlijke basis eventueel geallieerd waren met radicaal linkse groeperingen als MLB (de maoïstische opvolger van SVB) of SJW (de studentenafdeling van de trotskistische Revolutionaire Arbeidersliga). Op die manier werden acties in de periode 1972-1975 op gang getrokken rond een geladen thema (bijvoorbeeld het optrekken van de inschrijvingsgelden waarrond de actie Claes-Hurez in 1972 handelde) om dan door de heersende politieke strekking in het actiecomité (in het geval van de actie Claes-Hurez: SJW) in haar ruimere context (de inmening van het groot-kapitaal in de universiteit) geplaatst te worden, waarna de massa die zich aanvankelijk achter de actie schaarde, afhaakte. Dit leidde bij een groot aantal studenten tot ontgoocheling en apathie waardoor de vrije verenigingen nog harder propaganda gingen voeren. De studentenmassa moest in hun ogen nog meer aangezwengeld worden. Deze hardere propaganda had echter een averechts effect en stootte de niet-radicalen student af. Dus werd er nóg harder propaganda gevoerd en kwam men terecht in een vicieuze cirkel die leidde tot de polarisatie tussen actievelingen en niet-actievelingen. Toch waren er ook uitzonderingen in deze periode. Met name de acties Spies (1973-1974) en Boerenhulp (1974-1975) konden rekenen op een grote aanhang van de studenten. Beide acties waren er geen van de traditionele actiecomités maar van speciaal opgerichte comités die zich richtten tot de kritische studentenmassa en de vrije verenigingen geen inspraak toelieten. De studenten wilden zich wel engageren voor zichtbare noden en tekorten maar verachtten de “ruimere context” van de radicale vleugel van de studentenbeweging. De deelnemende studenten waren de potentieel kritische studentenmassa, het grootste deel van de Leuvense studenten in de periode 1972-1975⁴⁵.

⁴⁴ FALTER, *Teleurgang van idealen*, 10.

⁴⁵ FALTER, *Teleurgang van idealen*, 12; VOS, L. *Vlaamse Leeuw tot Rode Vaan*, 16; interview met Jan De Maeyer, 28/4/2004.

In 1972 was er als overkoepelende Leuvense studentenorganisatie de ASR. Zoals ze toen bestond was het de tweede versie van dit overkoepelende kringorgaan. De eerste ASR was opgericht in september 1969 om te voldoen aan de eis tot inspraak van de studenten. Het was een afspiegeling van het Leuvense Studentenparlement van 1960. Die eerste ASR struikelde echter over het aloude thema van representativiteit. In 1971 ging men dan van start met ASR2. De ASR zou nu bestaan uit vier onafhankelijke raden die elk hun eigen gebied hadden. Daarboven stond enkel een Financiële Commissie die besliste over de verdeling van de subsidies. De vier raden waren de SORA, KRIRA, SPORA en KURA en werden samengesteld door vertegenwoordigers van de faculteitskringen. Van al deze raden was het de bedoeling het onderwijs te democratiseren en dat op alle gebieden. Omdat de ASR zelf gereduceerd was tot niets meer dan een Financiële Commissie ontstonden er problemen over wie er naar buiten moest komen als dé vertegenwoordiger van de studenten. In de eerste jaren was het vooral SORA die zich opwierp als belangrijkste orgaan, wat meer dan eens leidde tot discussies. In de praktijk kwam er dan ook een “raad” die ontstond uit de Financiële Commissie. In die “raad” waren de vier raden vertegenwoordigd waardoor deze naar buiten kon komen als vertegenwoordiger van de studenten. Dit idee leidde tot de oprichting van een ASR-Stuurgroep in 1978. Deze Stuurgroep kwam de samenwerking van de verschillende raden ten goede, alleen Kringraad had lange tijd moeite haar werkingsterrein te bepalen⁴⁶. De verschillende raden hielden zich met allerlei onderwerpen bezig. Zo had KURA in 1972 een aantal werkgroepen met het doel de studenten iets cultureels aan te bieden. Zo was er infrastructuur voorzien voor zeefdruk, er was een zangkoor voorzien en er was een donkere kamer voorzien voor zij die zich wilden bekwamen in de fotografie. Ook organiseerde zij concerten en theatervoorstellingen⁴⁷. SPORA organiseerde een sportcompetitie en probeerde om zo goed mogelijke sportfaciliteiten aan te bieden aan mensen die aan sport wilden doen in Leuven⁴⁸.

Daarnaast was er ook nog de VVS die in 1938 opgericht was als vertegenwoordigende koepel voor alle Nederlandstalige Belgische universiteitsstudenten. In 1972 was deze organisatie nog steeds actief. Maar na 1969 groeide deze organisatie steeds verder weg van de studentenmassa die ze vertegenwoordigde. De oorzaak hiervan is de ideologisering van de leiding van de VVS-leiding na 1968. In 1970 vormde SVB zich om tot MLB, de Marxistisch-Leninistische

⁴⁶ DE LANGE, *Het archief van LOKO*, 19-22 en *VETO*, jg. 3, nr20, 3.

⁴⁷ MHL, jg 4, nr2.

⁴⁸ MHL, jg4, nr4.

Beweging, om zo het studentenetiket dat ze droeg af te kunnen schudden in verband met haar solidariteitsacties met de Limburgse mijnstaking. VVS kwam ook meer en meer in handen van de maoïstische vereniging en verloor het contact met de studentengemeenschap. Vanaf dan werd de VVS een mantelbeweging van MLB. Het bestuur van VVS bleef in handen van een handvol maoïsten om zo de vereniging in te schakelen in de klassenstrijd die ze voorstonden. Dat kon omdat de congressen en de verkiezingen doorgingen zonder veel ruchtbaarheid. Op die manier verloor VVS haar rol van progressief studentenforum die ze nochtans met glans had volbracht de laatste jaren. VVS werd een obscure organisatie die enkel nog leek naar buiten te treden naar aanleiding van linkse protestacties. Geen enkele van die acties werd een onverdeeld succes in de periode dat MLB VVS in de hand had wat het imago van de vereniging geen goed deed. In 1974 kende de meerderheid van de Vlaamse studenten deze vereniging niet meer hoewel ze er nog steeds deel van uitmaakte. Het protest kwam vanaf die periode vanuit de andere linkse hoek. SJW was de vertegenwoordiger van de vierde internationale en de jongerenafdeling van de Revolutionaire Arbeiders Liga. Beiden volgden het Trotskistische gedachtegoed. De Socialistische Jongeren Wacht (SJW) wilde van VVS opnieuw een dynamische vereniging maken en sloot een verbond met CVA, dat in 1973 was ontstaan na de fusie van UCOD en Jong-Davidsfonds⁴⁹. Ze dienden een programmavoorstel in onder de naam “Tendens voor een democratische organisatie van de Vereniging voor Vlaamse Studenten”, kortweg Tendens. Op de verkiezingen in 1974 haalde Tendens de meerderheid van de stemmen maar moest om een absolute meerderheid te verkrijgen wel nog samenwerken met KVS die dan ook werden opgenomen in het bestuur. Het vernieuwde VVS-bestuur steunde acties op een andere manier dan haar voorgangers. In plaats van zelf de acties te organiseren verzorgde VVS het kader waarin een Nationaal Studentenfront kon werken. Dit Front bestond uit afgevaardigden van studentenorganisaties, faculteitskringen en werkgroepen van alle universiteiten en hogescholen. Doch ook deze, nieuwe, structuur kende geen groot succes wat leidde tot ontgoocheling bij de studentenleiders⁵⁰. De reden voor het gebrek aan opvolging van de acties is volgens ons te vinden in de stelling die hoger werd vermeld, de vicieuze cirkel van de radicalisering van de voorhoede en het afstoten daardoor van de niet-radicalen studentenmassa liet zich nog altijd doorvoelen. Of de verkondigde stem nu Maoïstisch of Trotskistisch was maakte voor het overgrote deel van de studenten niets uit.

⁴⁹ Volgens het kringarchief waren ook Wetswinkel, *Omtrend* en de UP vertegenwoordigd in Tendens. AMVS, XVI, 7. Volgens L. Vos komt daar ook Wereldscholen en Dolle Mina bij. VOS, *Van Vlaamse Leeuw tot Rode Vaan*. 18.

⁵⁰ HENKENS, *Vertegenwoordiging of voorhoede*, 326.

In de daaropvolgende jaren zou dan ook kritiek komen op de groep Tendens, niet alleen vanuit MLB maar ook vanuit de centrumrechtse hoek. Enkele KVHV'ers en onafhankelijken (waaronder Manu Gerard die op dat moment geschiedenis studeerde) klaagden de manier waarop VVS elk jaar subsidies kreeg aan en stichten daartoe de groep DSF (Democratisch Studentenfront) op. Met de verkiezingen van 1975 haalden ze een goede score in Leuven waar ze meer stemmen ronselden dan Tendens en MLB. Toch slaagde DSF er niet in haar succes te verzilveren omdat ze niet aan politiek wilden doen. Een aantal leiders trokken zich terug uit DSF en tussen de overblijvenden ontstond een ruzie met langs de ene kant de onafhankelijken en langs de andere kant de Vlaamsnationalisten die oorspronkelijk uit het Verbond kwamen. Tendens haalde opnieuw het laken naar zich toe met de steun van de Kristenen voor het Socialisme.

De gewone student in Leuven volgde niet noodzakelijk deze evolutie binnen de overkoepelende organen. Voor hen was het belangrijker dat er een veilige haven was in het midden van alle politiek geweld. De sfeer in Leuven in die periode was namelijk onomwonden links. Zoals H. De Koker het zei bij de opening van het academiejaar 1972-1973 in de speech van de studenten: "De tijd van het enge studentensyndicalisme is voorbij. De progressieve studentenbeweging legt zich niet langer neer bij de bestaande maatschappelijke verhoudingen"⁵¹. Het onafhankelijke studentenblad *Omtrend* onderhield nauwe banden met de vrije bewegingen en publiceerde ook in die sfeer haar artikelen. MLB kende trouwens haar grootste aanhang aan de oevers van de Dijle⁵². Maar niet iedere student voelde zich daartoe aangetrokken. Deze studenten gingen op zoek naar een gezellig leven en vonden dat op kot, waar de kotmadam langzaam aan begon te verdwijnen en plaats moest maken voor de gemeenschapshuizen waar het er vrijer en lossier aan toe ging. Men was er minder gebonden aan leefregels en kon 's nachts bij kaarslicht blijven doorbomen over de volgende revolutie. Ook op relationeel gebied betekende de komst van de gemeenschapshuizen een grote verandering. Waar men vroeger van de universiteit kon gezet worden omdat men een bezoek bracht aan iemand van het andere geslacht was men nu veel vrijer. "Iedereen sliep daar bij iedereen bij wijze van spreken", vertelde André Vranken⁵³. Ook het uitzicht van de studenten veranderde in de jaren 1970. Jeansbroeken kwamen in de

⁵¹ AMVS, XVI,5.

⁵² HENKENS, *Vertegenwoordiging of voorhoede*, 325.

⁵³ Interview met André Vranken, 27/5/2004.

mode terwijl vijf jaar eerder een pak met das geen uitzondering was. Jongens lieten hun haar groeien om zich te onderscheiden van het bourgeoismilieu waar ze zich van wilden afzetten. In de examenperiode ruilde “de” student zijn jeans en t-shirt echter steevast in voor een pak met das om een gunstige indruk te maken op het mondeling examen⁵⁴.

2.Een kring in actie

In de periode die we in dit eerste hoofdstuk bespreken was er een waarin Leuven bruiste van actie. Tussen 1969 en 1974 wordt dan ook vaak gesproken van het Rode Leuven waar studenten zich vooral engageerden rond de arbeidersbeweging en de derde wereld. Ook andere thema's werden aangegrepen om actie rond te voeren. Tussen 1972 en 1975 waren het vooral de acties Claes-Hurez, VDB I, Brasil Export, VDB II, Spies, Boerenhulp en de actie tegen de 30 miljard die de aandacht trokken. In deze paragraaf zullen we bekijken hoe deze acties binnen de Historische Kring verliepen.

In oktober 1972 was de Kring net opnieuw begonnen met het uitbouwen van een traditionele werking toen de actie Claes-Hurez losbarstte. Het was meteen een goede barometer voor de sfeer binnen de Kring het komende jaar op politiek gebied. Minister van Onderwijs Claes wou het inschrijvingsgeld verhogen wat natuurlijk niet in goede aarde viel bij de studenten. Ze legden de nadruk op de selectie die op die manier zou ingevoerd worden en verwezen al naar de situatie in de lagere school. “Arbeiderskinderen naar de arbeidsmarkt, rijkeluiszootjes naar de universiteit” werd er geredeneerd. Een Front tegen Financiële en Politieke Selectie werd opgericht waar de vrije verenigingen en de faculteitskringen in vertegenwoordigd waren⁵⁵. Op de kringvergadering van 3 oktober kwam de actie in het voetlicht maar werd er geen kringstandpunt ingenomen omdat men er eerst wou over discussiëren⁵⁶. In de volgende maand breidde de actie zich uit met de actie tegen VDB die de bevoegdheden van de rijkswacht wou uitbreiden en het uitstel van legerdienst om studieredenen geleidelijk wou afschaffen. De Historische Kring ging ermee akkoord dat het Front tegen Financiële en politieke selectie de maatregelen van VDB ook in hun bezwarenpakket opnamen⁵⁷. Op

⁵⁴ GIJSELINGS, *Het dagelijks leven van de Leuvense student*, 45.

⁵⁵ SJW, MLB, UCOD, Wereldschool, SAR en KVHV waren de vrije verenigingen die zich aansloten bij deze actie. De VVS, KURA en SORA voor de overkoepelende Leuvense studentenbeweging en een aantal faculteitskringen waaronder voor L&W Historia en Germania. AMVS, XVI, 5.

⁵⁶ MHL, jg4, 1.

⁵⁷ MHL, jg4, 2.

diezelfde kringvergadering van 23 november 1972 werd dan ook het licht op groen gezet voor het oprichten van de politieke werkgroep. De actie tegen VDB werd gedragen door de scholierenbeweging. Zij waren vooral bezorgd over het feit dat er geen mogelijkheid meer zou zijn tot uitstel van de legerdienst. De Historische Kring werd op sleeptouw genomen door de vertegenwoordiger op SORA Pros Vandebroek maar die raakte snel ontgoocheld. Het was blijkbaar onmogelijk om de studenten warm te maken voor wat in zijn ogen zo belangrijk was in het studentenleven. Toch besloot de Historische Kring over te gaan tot een staking. Ze kantten zich (net als de meeste studenten) tegen de maatregelen van VDB maar stelden wel dat ze hun autonomie wilden behouden tegenover de grotere studentenbeweging. Op die manier hoopten ze op tijd de rol te kunnen lossen indien de actie ontspoorde door toedoen van de vrije verenigingen. Een aantal mensen vonden namelijk dat het stakingswapen zijn nut verloren had door het teveel te gebruiken en riepen op om acties gestructureerd te laten verlopen. Door nee te zeggen aan de schokstakingen die zonder resultaat werden gevoerd en een eigen standpunt in te nemen, poogden ze zich te plaatsen boven de heersende apathie van de groep studenten die stakingen zagen als extra blok-vakantie. Bovendien wilden ze de weg klaren voor een nieuwe start van de studentenbeweging op een gezonde basis. Onder deze studenten bevond zich onder andere André Vranken die later politiek volledig zou bannen uit de kring. Deze groep binnen de Historische Kring wenste autonoom actie te voeren wat echter door anderen verworpen werd omdat dit de eenheid binnen de studentenbeweging zou schenden. Uiteindelijk werd de staking binnen Historia opgeschort en zou er enkel nog gestaakt worden voor de algemene vakken aan de faculteit L&W als de volksvergadering daartoe zou beslissen. Uiteindelijk werd er zelfs beslist dat de Kring het standpunt van het actiecomité niet langer kon volgen omdat staking hun enige wapen was. Door Pros Vandebroek werd dit aanzien als een persoonlijk verlies en het leidde bij hem tot een ontgoocheling in de studentenbeweging en de Kring waarna zijn betrokkenheid met de Kring enigszins afnam⁵⁸.

Naar aanleiding van de actie tegen de legerhervorming (VDBI) was er ook een aparte werkgroep opgericht binnen de Historische Kring die een document opstelde waarin werd uitgewerkt hoe men best een actie organiseerde. Er zouden volgens dit document eerst en vooral per faculteit studiegroepen moeten opgericht worden die de studenten informeerden en in geval van actie zou dan een speciale studiegroep tot stand moeten komen die

⁵⁸ Interview met Pros Vandebroek. 11/5/2004.

onafhankelijke studenten van verschillende faculteiten verenigde. Deze studiegroep moest dan een brochure opstellen die geschreven werd in een aanvaardbare en gemakkelijk leesbare terminologie. Het geheel zou op die manier niet ideologisch belast zijn door bepaalde groeperingen. De brochure zou dan moeten gelezen en besproken worden door actiegroepen per faculteit. Deze actiegroepen informeren de faculteitsvergaderingen die tegelijkertijd twee afgevaardigden zenden naar een organisatiecomité dat dan uiteindelijk de eigenlijke actie zou coördineren. Het organisatiecomité moest zorgen voor de contacten met de universitaire overheid, andere universiteiten en alle organisaties die iets te maken hadden met de eventuele actie om een gezamenlijk front te kunnen oprichten. De faculteiten zouden dan nog apart kleinere acties kunnen voeren. Het betrof een ideëel schema waar volgens de mensen die erachter zaten toch iets moest uit gehaald kunnen worden. Ze zouden hun initiatief als geslaagd beschouwen mocht er in de toekomst nog een actie zijn die een reële drukkingsmacht zou vormen zoals te tijde van Leuven Vlaams⁵⁹. Ondanks de ingewikkelde structuur die in dit schema zit verweven haalde het toch een belangrijke voorwaarde aan voor het slagen van een actie. Men wou proberen de radicale stempel die de vrije verenigingen op acties drukten te vermijden door hen geen zeggingsmacht te geven en te werken met onafhankelijke studenten. In de toekomst zou met de acties Spies en Boerenhulp blijken dat als aan deze voorwaarde was voldaan de studentenbeweging zeker nog iets kon betekenen.

De actie VDB I was tevens de laatste actie binnen de Historische Kring voor dat academiejaar. De discussie over het nut van de staking als wapen had ervoor gezorgd dat de Historische Kring inzag dat ze zich vooral bezig moest houden met haar vormende werking en ontmoetingsactiviteiten. Het academiejaar 1973-1974 werd dan ook gekenmerkt door een aanzienlijke stijging van die activiteiten. De politieke actie kwam op de voorgrond bij de politieke werkgroep die dat jaar onder leiding stond van Marc Lebruyne. Het was vooral de tweede kandidatuur van dat jaar die zich inzette, de reden daarvoor lag bij de bewustmaking die ze had doorgemaakt tijde van de actie VDB I in hun eerste kandidatuur. Dirk Van Melkebeke was één van de mensen uit dat jaar. Volgens hem leefden de leden van die politieke werkgroep in hun eigen wereld, los van de Historische Kring die ze beschouwden als een overblijfsel uit het verleden. Toch maakten ze niet alleen deel uit van die Kring maar zaten enkelen ook in het praesidium. Deze houding werd ook aangenomen door de latere Verontruste Historici en het KVHV-Geschiedenis⁶⁰. In het begin van het jaar beraadde deze

⁵⁹ MHL, jg4, 5.

⁶⁰ Interviews met Dirk Van Melkebeke, Luc Creten, Frans Driesen, Henk Cuypers en Jan Blomme.

politieke werkgroep zich over de actie rond Brasil-Export, een beurs georganiseerd in de Heizel om de Braziliaanse Export van de multinationals te promoten. Onmiddellijk werd ook het nieuwe plan van VDB en het twee-semester-examensysteem opgenomen in hun actieprogramma⁶¹. Voor de actie rond Brasil-Export werden pamfletten uitgedeeld en ook deed het twee-semester-examensysteem stof opwaaien bij de Historische Kring. Tot december 1973 waren er echter weinig acties. Behalve het ronddelen van pamfletten kwam het tot een schokstaking op 29 november in verband met de actie VDB II. Nochtans had de Kring een week eerder besloten dat men geen deel zou nemen aan de actie. De plotse wijziging van dat standpunt lag aan het feit dat de stemprocedure in die week was veranderd door het invoeren van de nieuwe statuten.

De belangrijkste actie was dat jaar echter de actie Spies. In het begin van het academiejaar was in Germaanse een Zuid-Afrikaanse docent aangesteld die een aantal lezingen kwam geven over de Zuid-Afrikaanse taal. In feite was deze docent, Spies, verbonden aan de ambassade van Zuid-Afrika in Brussel en dus een vertegenwoordiger van het apartheidregime. Dit werd door de studenten Germaanse niet gepikt en ze vroegen de proffen een duidelijk standpunt in te nemen. Deze beslisten echter dat Spies moet blijven. Ondertussen was men begonnen met de lessen van Spies te boycotten en stellen een aantal studenten tijdens zijn lessen “moeilijke vragen” in verband met zijn politieke overtuigingen. Op 20 november sprak academische raad een blaam uit over een twintigtal germanisten wegens “fysiek verzet”, waar volgens de studenten absoluut geen sprake kon zijn. Dit was de aanzet voor de actie die de intrekking eiste van de blaam en het ontslag van Spies⁶². Op 11 december besliste de Historische Kring aan te sluiten bij de actie, niet nadat er opnieuw een hevige discussie was over het feit of staking nu het goede wapen was. Opvallend is dat er vanuit Germaanse gevraagd werd om geen actiecomité op te richten en alles binnen kringraad te houden. Op die manier hoopte men politieke krachten uit de actie te kunnen houden. Op 12 december begon dan de actie en werden de gebouwen in de Leopoldstraat 16 bezet en werd de Bevrijde Universiteit Leuven uitgeroepen. De Historische Kring staakte, leverde twee bakken bier aan de bezetters en organiseerde een straatfeest⁶³. Op 19 december nam Spies dan zelf ontslag en even later hief de academische raad de blaam op. De actie was een succes geweest. Fred Stevens vertelde dat de actie Spies de grootste actie was in zijn studententijd en dat het

⁶¹ MHL, jg5, 1.

⁶² *Omtrend* jg4, nrs5, 9, 10 en 14.

⁶³ AMVS, XVI, 7.

dankzij het enthousiasme van preses Jan De Maeyer was dat de Historische Kring er zich had bij aangesloten. Jan De Maeyer zelf vertelde dat het doneren van twee bakken bier het meest actieve was dat de Kring zelf ooit had gedaan. Guy Putseys herinnerde zich ook nog dat er gekookt werd voor bezetters en dat dat toch wel een avontuurlijk aspect had. Het sociale contact dat op die manier werd onderhouden was volgens hem ook belangrijk. Stakingspiketten werden gezet door actiecomités en de historici die ook effectief piket stonden tussen 1972 en 1975 zoals Dirk Van Melkebeke, Raf Custers en Luc Vanderbist stonden bekend als ietwat zwaardere mannen. De Kring zelf steunde wel acties maar nam er als Kring maar op een beperkte manier aan deel.

In 1974-1975 kwamen de politieke spanningen binnen de Historische Kring tot een hoogtepunt. Toch dient er gezegd te worden dat er in de verslagen van de kringvergaderingen minder discussies lijken op te duiken dan de voorbije jaren. Over de VVS werd een stevige boom opgezet naar aanleiding van de oprichting van DSF. Manu Gerard zelf kwam op de kringvergadering zijn standpunt verdedigen en ging daarmee in de clinch met een aantal mensen die aangesloten waren bij de verenigingen van Tendens. Uiteindelijk kwam het tot een stemming waar met 39 voor, 4 tegen en 8 onthoudingen werd gestemd tégen de stellingen van de VVS en dus eigenlijk voor DSF. Tot actie kwam het echter niet. Ook op latere vergaderingen werd er nooit beslist tot een actie met de Kring. Nochtans blijkt uit interviews dat studenten geschiedenis in groep deelnamen aan de actie Boerenhulp in november 1974⁶⁴.

Toen Fred Stevens preses was werd blijkbaar toch heel wat afgediscussieerd. Eén discussie ging over wat er moest gebeuren met de opbrengst van een fuif in februari⁶⁵. Er was namelijk voorgesteld die winst te doneren aan het Zuid-Vietnamees bevrijdingsfront. Dit was voor Stevens de aanleiding om zijn ontslag in te dienen ten voordele van Marc Vlemincx. André Vranken vertelde dat hij toen al heel actief was in die nieuwe stuurgroep en dat politieke neutraliteit ongeveer hun belangrijkste standpunt was. Dit was een ommekeer binnen het kringbeleid. Na preses Jan De Maeyer die zelf nog pamfletten had geschreven over de BUL en de hevige discussies over VVS en Viëtnam onder Fred Stevens kwam er een kring die politiek radicaal verbande naar de achtergrond vanwaar ze soms nog eens kwam opzetten zoals we het in het volgende hoofdstuk zullen vertellen. Toch was die kentering enigszins te verwachten aangezien langs de ene kant er al eerder historici waren geweest die zich openlijk

⁶⁴ Interview met Guy Putseys en Magda Pluymeers. 12/6/2004.

⁶⁵ Interview met Fred Stevens. 4/11/2003.

tegen de politieke activiteiten van de Kring hadden gekeerd en langs de andere kant het feit dat de actie tegen de 30 miljard slecht zijdelings en de actie voor de uitkering van de studiebeurzen in 1974-1975 niet behandeld werden in de kringvergaderingen.

Besluit

Slechts drie academiejaren zijn beschreven in dit hoofdstuk en toch is er het een en ander veranderd in deze periode. Toen op 4 mei 1972 besloten werd een groep tweede kanners de kans te geven, had waarschijnlijk niemand durven hopen dat de Kring een dergelijke bloeiperiode zou meemaken. Jan De Maeyer vond de Kring opnieuw uit zonder de nieuwe Leuvense situatie te verwaarlozen. De Kring werd vertegenwoordigd in de verschillende ASR-raden en nam deel aan de acties waar ze zich kon achter scharen. Ondertussen werden de kringleden niet verwaarloosd en bleven de traditionele activiteiten plaatsvinden, in 1973-1974 zelfs met een overweldigend succes. Dat de Kring dan toch de basis uit het oog verloor in 1974-1975 lag volgens de meesten aan het feit dat er langs de ene kant teveel gepalaverd werd op de kringvergaderingen zonder dat er een besluit werd genomen en langs de andere kant omdat de dagelijkse kringwerking uit het oog werd verloren. Volgens ons moet er vooral gekeken worden naar een aantal individuen en externe katalysators die een grote invloed hadden op het kringleven. Dat de Kring zich als één blok kon scharen achter de actie Spies in 1973 lag aan de aard van de actie en het enthousiasme van preses De Maeyer. De reden dat er teveel gediscussieerd werd zonder uitkomst in 1974-1975 kan dan weer gezocht worden in het feit de acties in dat jaar niet de allure hadden van de actie Spies en dat preses Stevens iedereen aan het woord wou laten, wat in de uiterst gepolariseerde wereld van toen leidde tot oeverloos gediscussieer. Dat gediscussieer in combinatie met de stijgende studentenaantallen leidde dan tot een toename van de gehekelde apathie bij de kringleden. De statutenvernieuwing leidde tot een gestroomlijnde kringwerking. Hoewel niet iedereen zich kon vinden in de nieuwe stemprocedure was ze er wel gekomen en kon men niet anders dan zich eraan houden. Voor de erevoorzitters was het echter het schrappen van hun functie uit de statuten die diepe wonden sloeg. Jan De Maeyer vertelde dat de Kring het Ancien Régime achter zich had gelaten.

De periode 1972-1975 was er een van eenheid binnen de Kring in de zin dat iedereen zich achter een gemeenschappelijk doel wilde stellen namelijk de Kring als ontmoetingsplaats voor alle studenten geschiedenis. De politieke werkgroep werkte als werkgroep binnen de Historische Kring en als iemand lid was van de politieke werkgroep wilde dat niet meteen zeggen dat hij of zij zich niet aangesproken voelde door de Kring. Dit zou echter veranderen in de loop van de tweede periode, 1975-1979.

Hoofdstuk 3: De Kring groeit (1975-1979)

In dit hoofdstuk zullen we het hebben over de Historische Kring in de periode 1975-1979. In deze vier jaar werd het nut van de Kring regelmatig in vraag gesteld. De Historische Kring werd namelijk steeds minder een vereniging voor alle studenten geschiedenis. De toename van het aantal studenten zat daar zeker voor iets tussen⁶⁶. Maar toch blijkt dat deze periode eveneens een bloeiperiode was voor de kringwerking. Het kringblad verscheen regelmatig en de respondenten waren allen zeer te spreken over hun tijd in de Kring. De verbanning van politiek uit de kringwerking zorgde dan weer voor enige onenigheid binnen de Kring. De politieke werkgroep ging haar eigen weg met de Verontruste Historici en een aantal Vlaamsgezinde studenten groepeerden zich in het KVHV-Geschiedenis. Eerst zullen we het in dit hoofdstuk hebben over de veranderingen in de werking van de Kring en het kringleven, daarna over de Verontruste Historici en het KVHV-Geschiedenis. Ten derde zal de invloed van de Kring op het onderwijs besproken worden tussen 1975 en 1979. Tenslotte zullen we het hebben over het algemene studentenleven in Leuven en de deelname daaraan van Historia.

1) Kringwerking van 1975 tot 1979

In deze paragraaf zullen we achtereenvolgens de veranderingen in de kringwerking omschrijven. We zullen deze veranderingen jaar per jaar bekijken en in een vijfde punt tenslotte het dagelijkse leven van de geschiedenisstudenten en de Kring bespreken.

1. De éénmanskring van André Vranken 1975-1976

Toen de Kring op 7 maart 1975 een nieuw bestuur verkoos was André Vranken één van de leden van de nieuwe stuurgroep. Ook in de jaren voordien was hij heel actief geweest in de Kring en had zo een enorme ervaring op het gebied van kringwerking toen hij in 1975 verkozen werd tot preses van de Historische Kring. Een Kring die hij dat jaar praktisch op zijn eentje zou runnen. Het systeem van de drie vice-presessen van het voorgaande jaar liet hij achterwege ten voordele van het oude systeem van 1 vice-preses. Vranken zelf werd financieel beheerder van de Kring en een secretaris konden we niet terugvinden in de

⁶⁶ In 1974 waren 205 studenten ingeschreven, in 1975 reeds 261. In 1979 was dit aantal nog opgelopen tot 383. Cijfergegevens K.U.Leuven.

archieven. Iedereen die we hebben gesproken was het erover eens dat André Vranken in zijn presesjaar de Kring op zijn eentje heeft draaiende gehouden; volgens sommigen met een dictatoriaal trekje.

Het jaar dat hij preses was, zijn er echter een aantal opmerkelijke veranderingen gekomen. Op de eerste vergadering werd besloten om het door Jan de Maeyer ingevoerde stelsysteem achterwege te laten en alle voorstellen goed of af te keuren met de helft plus één stemmen⁶⁷. Op één van de eerste kringvergaderingen van het jaar leidde dit nieuwe systeem echter meteen tot een discussie omdat een aantal studenten van “AMADA, RAL en co⁶⁸” de kringvergadering monopoliseerden en zo beslissingen doorduwden waar de (passieve) meerderheid van de studenten niet achterstond. Hoe deze kwestie is afgelopen konden we niet afleiden uit de archieven maar uit interviews bleek wel dat de Historische Kring zeker heeft gestaakt in het teken van de actie De Croo-Humblet-Geens in november en december 1975⁶⁹.

Een andere ingrijpende verandering was het installeren van een studentensecretariaat op de vijfde verdieping van de Nieuwbouw. André Vranken deed tijdens de zomervakantie van 1975 vakantiewerk in de bibliotheek van geschiedenis en wist het departementsbestuur te overtuigen dat het nuttig was voor de kringwerking en de contacten met het departement indien de studenten een bureau als secretariaat zouden mogen inrichten. Het lokaal 05.14 en vanaf oktober 1979 het lokaal 05.18 zou die functie tot 1986 blijven vervullen. Tijdens dat eerste jaar was het vooral André Vranken zelf die er de permanentie verzorgde. Er werd gezorgd voor koffie, kranten en tijdschriften, er werden cursussen verkocht en men kon er altijd terecht voor een babbel of raad over de vita en het seminarie. Het lokaal werd het kloppende hart van de kring.

Dat de nieuwe preses de Kring vooral zag als een instelling om mensen van dezelfde richting samen te brengen blijkt ook uit het feit dat hij geen opvolging gaf aan de vraag van KRIRA om Historia voor te stellen in een brochure naar de andere kringen toe. “De Historische Kring is van weinig belang voor de studenten buiten geschiedenis”⁷⁰. Dat ze wel aandacht gaf aan haar eigen leden kon afgeleid worden uit de oprichting van een “studentencommissie voor de vita” en het uitbouwen van de cursusdienst.

⁶⁷ AMVS, XVI, 12.

⁶⁸ Persoonlijk archief Pros Vandebroek.

⁶⁹ Interview met Luc Creten, 13/6/2004.

⁷⁰ AMVS, XVI, 12.

De poging van het voorbije jaar om tot een democratisch bestuur te komen en alle initiatieven van de basis te laten vertrekken was mislukt. Vandaar zouden activiteiten van nu af aan opnieuw door het presidium georganiseerd en door de leden goed of afgekeurd worden. Iedereen was automatisch lid van de Kring en had dus stemrecht op de kringvergadering. Men kon ook nog een lidkaart kopen waarmee kortingen op cursussen en activiteiten konden bekomen worden⁷¹. Wie precies in het presidium zat dat jaar is niet helemaal duidelijk door het ontbreken van kringverslagen. Maar wie er ook in zat en welke functies al dan niet ingevuld waren; toen hij preses was, was André Vranken alomtegenwoordig⁷². In het kringblad verscheen dat jaar een cartoon over een dictator in middeleeuws land, Vrankenstein. Het was een komische uitbeelding van de manier waarop hij de Kring bestuurde.

De politieke werkgroep van het voorgaande jaar had zichzelf tijdens de vakantie omgebouwd tot Geschiedenis, Actie en Studiegroep (GAS). Onder leiding van Ida Troch wilde deze groep studenten, leerkrachten en scholieren bij elkaar brengen om te werken rond alternatief geschiedenisonderricht dat niet langer de toenmalige maatschappij in stand zou houden maar ze zou doorlichten⁷³. Wat er van deze werkgroep is gekomen in 1975-1976 is niet helemaal duidelijk maar de mensen die erin actief waren stonden mee aan de wieg van de Verontruste Historici, een groep die het volgende jaar zou worden opgericht.

Op het eind van het academiejaar kwam er kritiek op het feit dat de Kring gedraaid had voor een te kleine groep mensen. Het probleem dat zich al enkele jaren voordeed was niet verdwenen door het enthousiasme van André Vranken; nog steeds waren er veel studenten die zich niet lieten horen of zien op de kringvergaderingen of op andere activiteiten. Opnieuw werd de discussie gevoerd of het initiatief door het presidium of door de basis genomen moest worden. Op de laatste kringvergadering van het jaar werd besloten om het initiatief toch bij het presidium te houden omdat het mislukt experiment van twee jaar eerder nog vers in het geheugen lag van iedereen.

⁷¹ MHL,jg7, nr1.

⁷² Hoewel niet iedereen het eens is of het een voor of nadeel was, vertelde iedereen toch dat André Vranken een werkpaard was voor de Kring. Interviews met Jan de Maeyer, Fred Stevens, Guy Putseys, Magda Pluymers, Annemie Segers, Bénédicte Verstraete, Luc Creten, Patrick Keunen, Nick Meyfroot en Rolf Falter.

⁷³ MHL,jg7, nr1.

2. Wilfried Janssen 1976-1977

Hoewel volgens het kringblad Fons Plevoets en vanaf december 1975 Hille Raskin de vice-presessen waren van André Vranken was het vooral Wilfried Janssen die de rechterhand was geweest van de vorige preses. Vandaar dat het logisch leek dat hij de taak van Vranken zou overnemen. Wilfried Janssen was een traditionele student die zelf zegt dat hij in de licenties maar zes uur naar de les is geweest⁷⁴. Hij was eveneens het standpunt genegen om politiek volledig uit de Kring te weren. In de eerste *Monumenta* van het nieuwe academiejaar stelde hij dan ook dat de Kring als geheel geen standpunt kan en mag hebben⁷⁵. Op de eerste kringvergadering van het jaar kwam de kwestie dan nog eens ter sprake maar het punt werd verdaagd omdat de tweede kandidatuur niet aanwezig kon zijn op de vergadering. Op twee december 1976 kreeg de preses echter geen steun voor zijn opvatting want er werd gestemd dat politiek en Kring verenigbaar waren. Neutraliteit was op zich een politiek standpunt en elk probleem op zich zou aan de kringvergadering voorgelegd worden. Ook stelde de Kring zich ondergeschikt aan de volksvergadering van L&W, wat betekende dat als de Kring tegen en de volksvergadering voor een actie stemde, de Kring alsnog zou deelnemen uit solidariteit⁷⁶. Op deze manier Historia opnieuw vertrokken om aan politiek te doen en Wilfried Janssen herinnerde zich dat er op sommige vergaderingen stevig werd geredetwist⁷⁷. Jammergenoeg zijn daarvan nauwelijks sporen terug te vinden in de archieven van de Kring.

De functie van financieel beheerder van het jaar voordien werd vervangen door de functie van secretaris-penningmeester, welke werd waargenomen door Annemie Segers. De namen van de afgevaardigden op de onderwijscommissie konden we niet terugvinden maar op de kringvergaderingen werd er wel regelmatig verslag van uitgebracht. De kringwerking draaide in het academiejaar 1976-1977 vooral rond gezelligheid zonder meer. Politiek geëngageerde mensen gingen zich groeperen in aparte verenigingen die buiten de Kring actief waren. Wel valt op dat de actievelingen van die nieuwe groeperingen ook in één of andere mate actief waren in de Kring. KVHV'er en VMO'er François Van Gehuchten was sportverantwoordelijke, oprichter van KVHV-Geschiedenis Jan Blomme stelde zich in 1977 kandidaat voor cultuurraad en in 1978 als hoofdredacteur van de *Monumenta* maar werd niet verkozen. Wel werd hij verkozen als vertegenwoordiger van Historia in de VZW van L&W.

⁷⁴ Interview met Wilfried Janssen. 17/6/2004.

⁷⁵ MHL, jg8, nr1.

⁷⁶ AMVS, XVI, 13.

⁷⁷ Interview met Wilfried Janssen, januari 2004.

Ida Troch had vooraleer ze mee aan de wieg stond van de Verontruste Historici de werkgroep GAS geleid die binnen de Kring werkte. Andere Verontruste Historici waren Frans Driesen die regelmatig schreef voor *Monumenta* en Luc Creten die ook redactielid was van *Monumenta*. Over het KVHV-Geschiedenis en de Verontruste Historici zullen we het in een volgende paragraaf uitgebreider hebben.

Nieuw was ook dat de presidiumvergadering door Wilfried Janssen werden geopend naar het grote publiek toe. In het verleden werd een onderscheid gemaakt tussen een presidiumvergadering en een kringvergadering. Dit onderscheid kwam vooral naar voren in de onderwerpen die er werden besproken. Op de presidiumvergaderingen werden praktische regelingen getroffen voor de activiteiten terwijl op de kringvergaderingen de grotere standpunten aan bod kwamen. Omdat de kring nu meer en meer een loutere gezelligheidsvereniging werd, besprak men de lopende zaken ook op de kringvergadering. Op de open presidiumvergadering had wel niet iedereen stemrecht, enkel de leden van het presidium konden daar stemmen.

3. Patrick Keunen 1977-1978

Op de eerste kringvergadering van het jaar werd opnieuw gestemd over het standpunt van de Kring tegenover politiek. Deze keer werd er duidelijk gesteld dat de Kring zich niet met politiek zou inlaten. Enkel als er politieke beslissingen werden genomen op de volksvergadering van L&W volgde de Kring deze omdat ze de volksvergadering aanvaardde als hoger orgaan. Wel nam de Kring nog standpunten in als het onderwerpen betrof die de studenten zelf aanbelangde zoals de studiebeurzenproblematiek in november 1977⁷⁸. Politiek bewuste mensen zond de Kring door naar de Verontruste Historici en het KVHV-Geschiedenis⁷⁹.

Nieuw dat jaar was het oprichten van een onderwijswerkgroep, die als doel had de verschillende onderwijscommissies voor te bereiden, een betere informatiedoorstroming te verzorgen naar de leden toe, activiteiten rond onderwijs te organiseren en voorstellen uit te werken naar de onderwijscommissie toe. Deze werkgroep bracht regelmatig verslag uit in het

⁷⁸ AMVS, XVI, 13.

⁷⁹ MHL, jg.9, nr1.

kringblad maar preses Patrick Keunen herinnerde zich niet dat ze iets had bereikt. In het laatste kringblad van het academiejaar bedankte hij de proffen voor hun steun aan de Kring, behalve dan op de Onderwijscommissies⁸⁰. Op die manier bedoelde hij een sneer uit te delen naar hen⁸¹. De werkgroep Theoretische Geschiedenis werd opnieuw opgericht met als doel na te denken over geschiedschrijving en geschiedenisonderwijs. Deze werkgroep vonden we ook terug bij de Verontruste Historici⁸², waar er op een ander niveau over werd gesproken.

Om de kringwerking vlotter te laten verlopen waren er ook een aantal nieuwe initiatieven gekomen. In de eerste plaats was er de oprichting van een bureau van de Historische Kring, waarin de preses, vice-preses, secretaris en cursusdienstverantwoordelijke zetelden. Deze mensen bereidden de kringvergaderingen voor om deze sneller te laten verlopen⁸³. Dit orgaan was op zich niet nieuw maar het betrekken van de cursusdienstverantwoordelijke bij dit bureau was wel tekenend voor het belang dat de cursusdienst kreeg in de kringwerking. Ook kwam er een voorstel van Rolf Falter om de presidiumvergaderingen te ontlasten door “detailvergaderingen” te organiseren waar op voorhand bepaalde punten werden aangehaald en behandeld om dan meer schwing te kunnen brengen op de presidium- en kringvergaderingen zelf. Deze “detailvergaderingen” waren echter geen lang leven beschoren omdat de interesse over deze specifieke onderwerpen ontbrak bij de leden die actief waren in de Kring.

Grote heisa binnen de Kring was er dat jaar rond het kringblad, *Monumenta*. Patrick Keunen was verkozen op een programma waar hij beloofde rekening te houden met groepen die zich op politiek vlak expliciet uitspraken en engageerden. Ook werd in het programma gezegd dat men zou proberen een actieve Kring op te bouwen met inbreng van het presidium en de andere kringleden. Het eerste punt kwam echter eind november in het gedrang. Enkele artikelen van het KVHV-Geschiedenis waren in het kringblad geweigerd omwille van hun pamfletaire aard. De Verontruste Historici sloten zich aan bij het protest en op de redactieraad van 30 november vroegen ze elk vijf pagina’s in het kringblad waar ze mee mochten doen wat ze wilden. Preses Patrick Keunen kon dat niet aanvaarden omdat de manier waarop de bewuste verenigingen zich wilden doordrukken niet strookte met het programma waarop hij was verkozen. Op 1 december 1976 schaarde het presidium zich achter de beslissing van de

⁸⁰ MHL, jg.9, nr7.

⁸¹ Interview met Patrick Keunen, 6/3/2004.

⁸² MHL, jg.9, nr4.

⁸³ AMVS, XVI, 13.

preses en nam ontslag. Deze uitvergroting tot een vertrouwenskwestie was noch door het KVHV-Geschiedenis noch door de Verontruste Historici gewenst. Op een ‘buitengewone kringvergadering’ werden de kringleden voor de keuze gesteld: ofwel trad het presidium definitief af en werden er nieuwe verkiezingen uitgeschreven ofwel keurde men de werking van het presidium goed en bleef men bij de werkwijze die tot dan toe was aangehouden⁸⁴. Het presidium kreeg gelijk van de kringvergadering ook al voor een groot deel omdat niemand wilde dat het presidium opstapte. Deze kwestie was voor een aantal van de politiek geëngageerde mensen de aanleiding om de Kring de rug toe te keren en ze als oubollig te brandmerken⁸⁵.

Toch was de breuk niet volledig want de kring werkte nog samen met beide groeperingen (een cantus in samenwerking met het KVHV, leden van de Verontruste Historici waren eveneens lid van het bestuur van de Kring). Het feit dat op het eind van het jaar tenslotte 38 procent van de kringleden kwam stemmen voor het nieuwe bestuur werd door Patrick Keunen als een overwinning gezien⁸⁶.

4. Rolf Falter 1978-1979

Rolf Falter was zinnens verder te werken op de constructie die opgebouwd was in de voorbije jaren, maar moest op het eind van zijn presesjaar toegeven dat het toch geen succes was geweest. Het probleem lag echter niet bij de structuren maar bij de individuen die in het bestuur van de Kring zaten. Voor een aantal belangrijke figuren was het reeds niet meer het eerste jaar dat ze actief waren in de kringwerking waardoor ze enigszins opgebrand waren. Vice-preses Nick Meyfroot verdween van het toneel na nieuwjaar en de hoofdredacteur van *Monumenta*, Luc Duerloo en de secretaris-penningmeester, Piet Vanhaverbeke boden beiden hun ontslag aan. Preses Rolf Falter vertelde ons zelf dat ook bij hem het vuur weg was op het eind van het academiejaar⁸⁷.

⁸⁴ AMVS, XVI, 13.

⁸⁵ Interview met Frans Driesen, Henk Cuypers en Jan Blomme, 5/6/2004.

⁸⁶ Interview met Patrick Keunen, 6/3/2004.

⁸⁷ Interview met Rolf Falter, 17/6/2004.

Het bestuur onderging geen veranderingen en de activiteiten waren grotendeels dezelfde als het jaar ervoor. Wel werd zeker vanaf dat jaar stemrecht verleend aan alle aanwezigen op de open presidiumvergadering⁸⁸. Op het eind van het jaar werd dan Martin Kellens verkozen als nieuwe preses van de Historische Kring en met hem kwam een vriendengroep aan het hoofd van de Kring die afkomstig was uit de Universitaire Parochie.

5. Het dagelijkse leven in de Kring

In deze periode veranderde er niet veel in het leven van de studenten Geschiedenis binnen de Kring. Al in de eerst besproken periode was het politieke bewustzijn aan het afnemen en deze trend ging verder in de tweede periode. De Kring zelf speelde daarop in en onder André Vranken werd alle politiek geweerd. Het ontmoetingsideaal en de dienstverlening zouden centraal komen te staan. Dit had tot gevolg dat bepaalde discussies niet meer gevoerd werden binnen de Kring en dat de politiek geëngageerde studenten hun heil elders zochten. De activiteiten van de Kring waren grotendeels dezelfde als de voorgaande jaren⁸⁹.

Nog steeds waren er de traditionele activiteiten die een heel belangrijk deel van het kringleven uitmaakten. Deze jaarlijks terugkerende feestelijkheden werden nog steeds georganiseerd en zouden ook in deze periode niet verdwijnen. Het jaar werd gestart met het onthaal van de eerstejaars. Traditioneel was er de rondleiding door Leuven, de ontmoeting met de professoren en met de ouderejaars. De pannenkoekenavond veranderde in de loop van deze eerste jaren meer en meer in de richting van een gewone fuif maar het ontmoetingsmoment werd tot 1978 niet achterwege gelaten. In 1978 was er die avond eerst een aparte wafelenbak met aansluitend TD in de Zaal der Hallen, in 1979 was er geen eten meer bij. Een andere vaste datum voor een fuif was net na de proefexamens. In 1975-1976 waren er twee fuiven, in 1976-1977 vier, het jaar erna en in 1978-1979 drie. Het belang van deze evenementen nam in de loop van deze periode voorzichtig toe. Een andere manier van samenkomst werd het meest georganiseerd in 1975-1976. Vanuit de kring werd dan af en toe beslist om samen te komen om te eten en dan achteraf nog gezellig wat samen te zitten.

⁸⁸ 't Vluggertje, 1.

⁸⁹ Alle informatie hiervoor kwam uit *Monumenta's*, kringverslagen, briefwisseling en interviews met André Vranken, Guy Putseys, Magda Pluymers, Wilfried Janssen, Annemie Segers, Patrick Keunen, Nick Meyfroot, Bénédicte Verstraete, Luc Creten, Frankie Schram en Rolf Falter.

Wat niet veranderde was het doopfeest. Alleen werd er gevraagd om de doop vanaf 1977 in de kelder van de Vlaamse Leergangen te laten doorgaan in plaats van op de tweede verdieping. Professoren kwamen nog altijd naar het studentikoze evenement en nog steeds lieten bijna alle eerstejaars zich dopen door de tweede kandidatuur. De thema's in deze periode waren in 1975 "Het Collosseum", in 1976 "De Inquisitie", in 1977 "Slavenmarkt" en in 1978 tenslotte werd gekozen voor het thema "Café Gustave de la Piscine"; waar een 19e eeuw aristocratisch café mee werd geëvoceerd.

Ook het kerstfeestje onderging in deze periode geen grote veranderingen. De locatie verschilde wel. In 1975 was de eucharistieviering nog steeds in de Jan Stasstraat maar de maaltijd achteraf werd genuttigd in Zaal der Hallen. In 1976 koos men ervoor om het kerstfeest in de cafétaria van het nieuwe faculteitsgebouw te organiseren. De eucharistieviering werd dat jaar achterwege gelaten maar verdween nog niet definitief. In welke zaal het kerstfeest in 1977 georganiseerd werd is niet duidelijk maar in 1978 ging het door in de Zaal der Hallen. De professoren kwamen nog altijd naar de kerstfeestjes alhoewel er in 1975 werd opgemerkt dat er toch wel weinig AP en WP was.

Weekendjes en reizen waren er ook nog steeds maar namen in aantal wel af ten opzichte van de vorige periode. In 1975-1976 is men éénmaal met de Kring naar Anseremme geweest en de tweede licentie ging op weekend als afsluiter van hun studieperiode, in 1976-1977 is men niet op weekend geweest maar wel een week naar Londen met de eerste licentie. In november 1978 is men op weekend naar Langdorp getrokken. In de paasvakantie van 1978 organiseerde de Kring een reis naar Praag en in die van 1979 naar Canterbury. Er werd ook regelmatig op weekend gegaan met vrienden die men kende uit de Kring maar zonder de Kring daarom erin te betrekken. Op die manier werd duidelijk dat de Kring iets werd van een kleine hechte vriendengroep.

De culturele activiteiten bleven in trek bij de studenten en regelmatig werden tentoonstellingen bezocht en activiteiten georganiseerd. Vooral het "free-podium", dat vanaf 1976 werd georganiseerd in maart was een hoogtepunt van de cultuurwerking. Zelfs assistenten namen op ludieke manier deel, assistent Edward De Maesschaek gaf er in 1977 een bloemlezing uit vita's. Films werden ook nog wel gedraaid door de Kring maar niet meer in de mate van het academiejaar 1974-1975. Hierbij moet zeker ook vermeld worden dat in 1975-1976 de studenten Geschiedenis mee hebben geholpen aan de organisatie van de

tentoonstelling “Van Vicus Artium tot Nieuwbouw” en “Een eeuw Vlaamse Studentenbeweging te Leuven”.

Het kringblad *Monumenta Historica Lovaniensia* bleef regelmatig verschijnen maar veranderde in 1975 vanaf het derde nummer van naam. De laatste twee woorden werden achterwege gelaten en de roepnaam die het kringblad al lang droeg werd haar officiële naam. De artikels erin zijn in deze periode veelal ludiek van aard, omdat het de bedoeling was om het kringblad leuk om lezen te houden. Daarom werden de nummers ook opgefleurd met tekeningen die vol staken met verwijzingen naar de laatste roddels in de Kring. Verslagen van vergaderingen komen er maar weinig in voor en politiek getinte schrijfsel werden niet elk jaar toegelaten. Serieuze pennenvruchten waren er ook, onder andere een bedenking over de toekomst van het kringblad na de rel in 1977 en een terugblik op mei '68, beiden door Rolf Falter. In 1978-1979 werd naar aanleiding van het tienjarig bestaan van *Monumenta*, geprobeerd om de snelle informatiedoorstroming te garanderen door een nieuw blaadje uit te brengen, het *Vluggertje*. Hiervan zijn er in het academiejaar acht exemplaren verschenen maar daarna verdween het initiatief tot 1981.

Elk academiejaar tussen 1975 en 1979 stond in één van de eerste *Monumenta*'s een lijst met wat er waar interessant was in Leuven voor de historici. Volgens die artikels werd er door de studenten geschiedenis gegeten in het Pauscollege en was de stamkroeg de Fakbar. Andere cafés die werden bezocht volgens de kringbladen waren de Appel, de Kroeg, de Oechel, de Blauwe Schuit, de Commerce, de Munt, Erasmus en de Geus. Uit interviews echter blijkt dat iedereen wel zijn eigen stamcafé had maar de historici als groep absoluut niet. Ook de Kring zelf had geen stamcafé hoewel ze verbonden was met de Fakbar L&W. Cafés die het drukst bezocht werden waren de Appel (waar vooral de Verontruste Historici hun vaste stek hadden) en de Blauwe Schuit. Fuiven werden nog steeds georganiseerd in zaal Sporta maar omdat die zaal niet langer ideaal was werd er ook af en toe een fuif georganiseerd in de Zaal der Hallen.

Na deze vrijwel stabiele structuren en activiteiten kan er ook gewezen worden op wat er veranderde in de Kring. Het uitbouwen van de cursusdienst tot een klein bedrijf moet zeker hier vermeld worden. De aanzet werd gegeven door André Vranken die voor elk vak een cursus beschikbaar wilde stellen voor de studenten. Deze cursussen werden opgesteld door studenten aan de hand van collegenota's en dan gestencild en verspreid door de Kring. Het was Frankie Schram die het geheel op een hoger niveau tilde. Hij was medewerker in 1977-78

en werd verantwoordelijke in 1978-1979 en 1979-1980. Hij breidde de studentennota's uit met documentatie die hij zelf opzocht in de bibliotheek waar hij ook werkte als jobstudent. Professoren lazen de cursus na en zodoende kon Schram een zeker "kwaliteitslabel" aan zijn cursussen hangen. Deze taak vergde heel veel van deze persoon en in 1978-1979 reeds kwamen gezondheidsproblemen bij hem de kop opsteken waardoor hij hulp vroeg bij het uittikken en lezen van de cursussen. Toch was het in de twee jaar dat hij aan het roer stond van de cursusdienst vooral zijn werk dat werd verspreid in de lessen.

Een andere grote vernieuwing voor de studenten was het vestigen van een secretariaat op de vijfde verdieping. Het lokaal 05.14 en vanaf oktober 1979 05.18 werd het kloppende hart van de Kring. Iedere namiddag werd er permanentie gehouden door een aantal mensen en konden studenten er langskomen om cursussen of kringbladen te kopen. Op deze manier kwam iedere student geschiedenis te Leuven tussen 1975 en 1986 in contact met de Kring⁹⁰. Belangrijker voor het kringleven was echter dat het daarnaast ook het kloppend hart was van de Kring. De meeste studenten kwamen er enkel binnen om hun cursussen te kopen maar een aantal onder hen bleef er plakken en raakte er aan de praat. Het was de plaats bij uitstek om tussen het werken in de bibliotheek door een koffie te gaan drinken; waarna het wel eens voorviel dat men niet meer in de bibliotheek teruggeraakte. Als de deur openstond kon men er altijd terecht voor een babbel en een sigaret. Het was de uitvalsbasis voor het presidium en de Kring. Bij alle geïnterviewden kwam de permanentie als eerste naar voor als hun werd gevraagd naar het dagelijkse leven in de Kring.

⁹⁰ In 1986 moesten de studenten plaats maken voor computers. De permanentie verhuisde toen naar een lokaal boven de fakbar in de Blijde Inkomststraat, waar deze nu nog steeds is gevestigd. Interview met Jean-Marie Coenen, 23/6/2004.

2) Politiek in de Kring

In de periode 1976-1981 waren twee politiek geïnspireerde werkgroepen actief in de Kring. Aan de linkerzijde stonden de Verontruste Historici en aan de rechterzijde stond de werkgroep KVHV-Geschiedenis. In deze paragraaf willen we beide groepen en hun verhouding met de Kring bespreken.

1. De Verontruste Historici

De werkgroep Verontruste Historici is ontstaan vanuit de opvolgers van de politieke werkgroep van de Kring. In 1975 was de werkgroep GAS opgericht met Ida Troch als woordvoester. Omdat preses André Vranken en zijn opvolgers politiek uit de Kring verdreven gingen ze zich op eigen houtje gaan organiseren. Dit leidde in november 1976 tot de oprichting van de werkgroep Verontruste Historici. De naam werd gekozen naar aanleiding van de groepering Verontruste Ouders, een vereniging van ouders die bezorgd waren door het progressieve gedachtegoed van hun kinderen⁹¹. Bij de historici was de “verontrusting” juist veroorzaakt door het systeembevestigende karakter van de opleiding en de officiële geschiedschrijving en het gebrek aan engagement en het verglijden naar rechts van de toenmalige studentenbeweging. De Verontruste Historici waren zeker niet enig in hun soort. Andere linkse facultaire werkgroepen waren Recht en Kritiek in de faculteit Rechten, POLEK in de faculteit Economische Wetenschappen, de socio-chemische werkgroep en de werkgroep Zachte Technologie. Allen verzamelden ze progressieve studenten die wilden nadenken over onderwerpen als “de maatschappij” en “het onderwijs”.

Het doel van de nieuwe werkgroep was het geschiedenisonderwijs aan de universiteit in vraag te stellen en kritiek geven zowel op de inhoud als op de vorm van dat onderwijs. Men stelde dossiers samen over bepaalde thema's, bereidde lessen voor en praatte over de inhoud van die lessen om dan meer beslagen uit de hoek te komen als iemand van de werkgroep kritiek gaf in de les. Ook de pedagogiek in het middelbaar onderwijs zou aan bod komen in deze werkgroep. Haar eerste activiteit was een paneelgesprek over de arbeiderssituatie in de 19^e eeuw op 9 december 1976.

⁹¹ Interview met Luc Creten, 13/6/2004.

In de praktijk verdeelden de Verontruste Historici zich verder in kleine werkgroepjes waar ze dan hun actiepunten verder uitwerkten. In hun eerste werkingsjaar werkten ze rond de cursus middeleeuwen en de cursus hedendaagse tijd en werd er een uitstap naar Amsterdam georganiseerd. Er werd ook meegewerkt met acties van andere werkgroepen rond onderwijs zoals de onderwijsveertiendaagse van de Regionale Coördinatie, een comité dat uitging van de VVS, waar de verschillende werkgroepen verzameld en gecoördineerd werden. De vergaderingen van de Verontruste Historici gingen door in de vergaderzaal boven de fakbar in de Bogaardenstraat en werd elke week door een ander lid voorgezeten. In haar eerste werkingsjaar waren er gemiddeld 14 aanwezigen op de vergaderingen⁹².

Vanaf het tweede werkjaar werd er gewerkt aan de uiterlijke verschijningsvormen van de Verontruste Historici en aan haar werkingsprocédé. Hoewel er nog steeds geen vaste voorzitter en secretaris verkozen werd (dat was tegen hun principes), kwam wel de idee naar voren dat een aantal vaste functies geen slecht idee zouden zijn. Er werd uitgekeken naar een financieel verantwoordelijke en iemand die de P.R. verzorgde om de groep bekender te maken in de Leuvense studentenbeweging. De vergaderingen kregen vanaf dat werkjaar ook een vast stramien. Eerst werden de lopende zaken afgehandeld zoals de verkoop van een brochure, de financiële toestand of een fuif. Daarna werden de externe activiteiten besproken. Meest voorkomend waren films over maatschappelijke thema's maar ook werd een lessenreeks over sociale geschiedenis georganiseerd en een aantal debatten. Tenslotte was er tijdens iedere bijeenkomst een hoofdstuk interne vorming. Daartoe werd een spreker of een aantal sprekers uitgenodigd om te praten over een onderwerp als feminisme, bureaucratie, Egmontpact of onderwijswinkel; waarna werd overgegaan tot een discussie tussen de aanwezigen en vragen werden gesteld aan de spreker(s). Het werkjaar werd telkens afgesloten met een weekend waar dan de jaarwerking werd besproken en de planning voor het volgende jaar werd opgemaakt⁹³.

In 1977 was op een algemene vergadering van de VVS besloten dat VVS niet langer zou functioneren als overkoepelend orgaan van alle Vlaamse studenten maar alleen van de studenten die lid waren van de vereniging. Op die manier werd de VVS een studentenvakbond van progressieve studenten. De naam werd dan ook omgevormd naar VVS-SVB, maar het

⁹² AMVS, LX.

⁹³ AMVS, LX.

aanhangsel SVB verwees op geen enkele manier behalve door haar naam naar de SVB van de jaren 1967-1971⁹⁴. De Verontruste Historici werden door de mensen van VVS-Leuven aangezocht om zich als links-progressieve kern aan te sluiten bij VVS-SVB, wat na enige discussie gebeurde op het eind van het academiejaar 1978-1979. De gevolgen daarvan vonden we vooral in de naam van de Verontruste Historici, die nu het aanhangsel VVS-SVB-kern in Geschiedenis aannamen. Ook de contacten met de SVB-kernen in andere studentensteden, zoals Gent en Brussel. Naar het voorbeeld van de Gentse kern brachten de Verontruste in 1979-1980 een blad uit, "De Bastaard". Na één jaar verdween het tijdschrift alweer omdat op dat moment politieke artikels niet meer geweerd werden uit het kringblad.

De Verontruste Historici hadden weliswaar hun wortels in de Kring maar stelden zichzelf als groep er toch buiten. Een aantal personen was in beide verenigingen actief en de activiteiten van de Kring werden niet principieel gemeden door de leden van de Verontruste maar toch vertelden vele geïnterviewden ons dat beide groeperingen naast elkaar actief waren. De Kring was in hun ogen iets van vroegere tijden en niet progressief genoeg⁹⁵. Later, als leden van de Verontruste Historici en meer links denkende studenten hoge functies verwierven in het kringbestuur, zou de Kring in hun ogen wel progressief worden. De Verontruste Historici bleven zeker actief tot het academiejaar 1980-1981 maar stelden op dat moment al niet veel meer voor.

2. Het KVHV-Geschiedenis

Het KVHV-Geschiedenis werd net als de Verontruste Historici in 1976-1977 opgericht. Het initiatief kwam van een aantal studenten die lid waren van het Verbond in Leuven en ook de naam werd vandaar gehaald. De bedoeling van deze werkgroep was de aandacht te vestigen op de Vlaamse beweging, die in hun ogen zeker niet doodgebloed was, en de mensen die zich interesseerden in de Vlaamse zaak te verenigen. De leden van het KVHV-Geschiedenis waren ook actief in andere Vlaamsgezinde verenigingen zoals het TAK en de VU-Jongeren⁹⁶. Het niveau van de studentikoze activiteiten in en rond de Kring opkrikken was een andere doelstelling. Ze wilden een rechts tegengewicht vormen tegen de linkse stroming bij de studenten. Toch waren deze studenten ook kind van hun generatie en op een klein aantal

⁹⁴ HENKENS, *Vertegenwoordiging of voorhoede*, 335.

⁹⁵ Interviews met Frans Driesen, Lut Lippeveld, Luc Creten, Bé Verstraete en Marc Derez.

⁹⁶ Interview met Henk Cuypers, 9/7/2004.

extreem conservatief ingestelde mensen na, was het progressieve gedachtegoed ook voor hun niet vreemd en wilden velen het zelf ook volgen. Enkele leden van het KVHV-Geschiedenis zoals Jan Blomme, Kris Bovin en Nico Van Campenhout waren eveneens lid van de Verontruste Historici waar onder hun invloed ook een deelwerkgroep Vlaamse Beweging werd opgericht. Ook moet zeker gezegd worden dat deze groep in de eerste plaats een vriendengroep was⁹⁷.

Net als de Verontruste Historici was er niet echt een voorzitter of bestuur van de werkgroep. Hoe en waar de vergaderingen doorgingen is niet helemaal duidelijk omdat in het archief geen verslagen bewaard zijn. Maar gezien de link die er was met het KVHV en het gebruik van overige de door het Verbond aangeboden infrastructuur is het aannemelijk te veronderstellen dat het Verbondshuis werd gebruikt voor de bijeenkomsten van het KVHV-Geschiedenis. Voor de rest stond het KVHV-Geschiedenis vrij onafhankelijk van het KVHV-nationaal. De leden van KVHV-Geschiedenis kwamen wel naar de verbondsvergaderingen maar lieten er zich niet gelden. Dat was op geen enkel moment hun bedoeling geweest ook al was het mogelijk geweest aangezien het KVHV-Geschiedenis met een dertigtal leden op dat moment meer actieve leden had dan het KVHV te Leuven zelf⁹⁸.

Het KVHV-Geschiedenis droeg in die tijd nog petten en linten maar niet in het alledaagse leven. De leden droegen de bordeaux Verbondspet met een insigne dat erop wees dat ze Geschiedenis studeerden. Het studentikoze voorwerp werd opgezet tijdens cantussen, betogingen en activiteiten georganiseerd door het KVHV-Geschiedenis. Het KVHV-Geschiedenis organiseerde een aantal activiteiten maar was in haar uiterlijke vorm niet zo actief als de Verontruste Historici, die volgens Frankie Schram “veel meer lawaai maakten”⁹⁹. In hun eerste volledige werkingsjaar, 1977-1978, organiseerde KVHV-Geschiedenis een debat dat enkel al door de titel een mooie aanwijzing is van het interesseveld van de leden: “De invloed van de Vlaamse Beweging op de arbeidersstrijd in de 19^e eeuw”. Dat jaar werd tevens een hypnoseavond georganiseerd die een groot succes was. Ook stond een Baskische avond op het programma om op die manier hun steun te betuigen aan de vrijheidsstrijd aldaar¹⁰⁰.

⁹⁷ Interview met Henk Cuypers, 9/7/2004.

⁹⁸ Interview met Jan Blomme, 29/6/2004.

⁹⁹ Interview met Frankie Schram, 2/6/2004.

¹⁰⁰ Interview met Jan Blomme, 29/6/2004.

Op het politieke gebied namen een aantal leden het KVHV-Geschiedenis deel aan de betogingen en acties rond de kwestie in Voeren. Ook in Leuven werd er deelgenomen aan betogingen. Dat de Vlaamse zaak zeker niet was doodgebloed kan volgens Jan Blomme geconcludeerd worden uit het feit dat voor een betoging over de kwestie Voeren, er 2000 tot 3000 studenten waren komen opdagen. Binnen de Kring waren het ook rechtse mensen zoals François Van Gehuchten en Guy Van Gorp die de tegenacties organiseerden. De tweede was geen lid van het KVHV-Geschiedenis maar beiden hadden er hun plezier in om stakingen te breken door hardhandig toch les te willen volgen. In de jaren 1975-1979 kwam het af en toe tot opstootjes bij de stakingspiketten tussen een aantal extreem rechtse figuren en de extreem linkse studenten binnen geschiedenis. Deze extreem linkse mensen waren meestal niet aangesloten bij de Verontruste Historici die zich niet zo sterk inzetten in acties, maar bij de vrije verenigingen¹⁰¹. Ook de vechtersbazen van de rechterzijde niet handelden in naam van het KVHV-Geschiedenis maar werden er door de neutrale kringleden wel mee geassocieerd¹⁰².

Het KVHV-Geschiedenis vond - net als de Verontruste Historici - dat de Kring niet voor hen bedoeld was. De redenen lagen wel elders dan bij de Verontruste Historici. Voor de studenten die waren aangesloten bij regionale clubs was de Kring een te brave stek. Een aantal onder hen ambieerden wel een functie in de Kring of oefenden er zelfs één uit¹⁰³, maar toch was de Kring niet hun ding. Ze waren allen verbonden met het KVHV te Leuven en hadden daar hun vertier. De ontspanning die door de Kring werd aangeboden sprak hun meestal niet aan. Vandaar dat ze ook zelf voorstellen deden naar de Kring toe. Op hun aanvraag werd in 1977 opnieuw een cantus georganiseerd door Historia. De avond was een klinkend succes en in hetzelfde jaar werd het initiatief herhaald en in het daaropvolgende academiejaar 1978-1979 werden nog eens twee zangavonden georganiseerd¹⁰⁴.

Het KVHV-Geschiedenis kende haar hoogtepunt in het academiejaar 1977-1978 met de hypnoseavond. Daarna bestond de groep nog wel maar nam het belang van deze groep

¹⁰¹ Persoonlijk archief Pros Vandebroek, interviews met André Vranken, Dirk Van Melkebeke, Luc Creten, Jan Blomme en François Van Gehuchten.

¹⁰² Interview met Henk Cuypers, 9/7/2004 en interviews met Patrick Keunen, Nick Meyfroot en Frankie Schram.

¹⁰³ François Van Gehuchten was in 1976-1977 sportverantwoordelijke en Jan Blomme stelde zich tweemaal kandidaat voor een functie in het presidium. AMVS, XVI, 13.

¹⁰⁴ Interview met Jan Blomme, Patrick Keunen en Nick Meyfroot.

geleidelijk aan af. De leden studeerden af en er was weinig tot geen opvolging voor handen. In 1980-1981 is de laatste vermelding gevonden over deze groepering¹⁰⁵.

3) De studenten en hun onderwijs

Hoewel er geen grote veranderingen waren in het programma van de opleiding bleef de Kring actief in de verschillende onderwijsraden. Hun invloed was er echter volgens de geïnterviewden miniem. De lerarenopleiding bleef een zorgenkind van de studenten en het enige waar ze ook effectief iets konden bereiken door druk te zetten op de onderwijscommissie¹⁰⁶. Op 23 oktober 1975 werd een Centrum voor Aggregatie opgericht. Dit Centrum stelde zich als doel het aggregatieonderwijs te verzorgen voor de faculteit Letteren en Wijsbegeerte, aandacht te schenken aan de vakdidactiek, te zorgen voor beroepsvolmaking en het opstellen van een begroting voor de opleiding. Het Centrum richtte zich naar de studenten via het kringblad om hun vragen voor te leggen op de faculteitsraad. Of deze vragen er ook kwamen konden we niet uitmaken. Maar gezien de vrij vaak terugkerende opmerking over onderwijscommissies en faculteits- en departementsraden dat studenten niets van zich laten horen, kunnen we ook aannemen dat dit voor het Centrum voor Aggregatie niet anders was. De apathie bij de studenten liet zich in het academiejaar 1975-1976 ook merken bij het niet aangeven van gewenste keuzevakken toen dat gevraagd werd door de onderwijscommissie. De studenten vroegen dat jaar aan de onderwijscommissie om geen bijlessen meer te geven en de stof tijdig af te werken. In het academiejaar 1976-1977 werd vanuit de studenten gevraagd om seminaries zo in te richten dat er minder verplaatsingen moesten gemaakt worden aangezien dat niet goedkoop was. Daarnaast vroegen de studenten ook om zonder toelating hun programma te kunnen veranderen in de licenties naar aanleiding van het vertrek van professor Buntinx. Dit werd echter niet goedgekeurd door de professoren. In 1977 dan kreeg preses Patrick Keunen het zover om de taalvakken Oud-Frans en Middelnederlands op het programma van de onderwijscommissie te krijgen. Er werd gevraagd om deze vakken te vervangen door moderne talen aangezien die door een groot aantal studenten beter konden gebruikt worden. Dit is echter niet gebeurd maar wel moesten de kandidatuurstudenten vanaf dan extra boekjes lezen in het Frans om zo hun talen te kunnen

¹⁰⁵ MHL, jg12, nr.8.

¹⁰⁶ Alle informatie voor deze paragraaf komt uit AMVS, XVI, 13 en MHL, jg. 7 t.e.m. 10 tenzij anders vermeld.

bijwerken. Een jaar later kwam voor het eerst de nieuwe naam van de onderwijscommissie in beeld: de Permanente Onderwijscommissie, POC.

Naast de onderwijscommissie hield de Kring zelf zich ook bezig met onderwijsaangelegenheden. In het kringblad werd het volledige examenreglement gepubliceerd zodanig dat iedereen ervan op de hoogte zou zijn en werd er een forumgesprek georganiseerd over het nut van de thesis. Aan de hand van een enquête werd nagegaan waarom zo weinig studenten klaar kwamen met hun thesis binnen de bedoelde twee jaar. Daarna kwam het tot een gesprek met een aantal professoren om de oorzaken van het laattijdige indienen na te pluizen en te zoeken naar oplossingen. In april 1977 werd een nieuwe enquête georganiseerd, deze keer over het doceren van de proffen. Deze is nooit uitgewerkt wegens het te geringe aantal antwoorden. Op 19 april 1978 werd het kandidatuurprogramma grondig onder de loep genomen. Over het algemeen kwam dit er goed uit maar toch wensten de studenten meer aandacht voor algemene wereldgeschiedenis en cultuurgeschiedenis. In 1978 verscheen in het kringblad een artikel van de hand van de monitor, M. Cloet, over het slagen van de eerste kandidatuur. In het daaropvolgende kringblad stond een interview met de monitor over hetzelfde onderwerp. Een andere verwezenlijking van de Kring was het herschikken van de rekken in de bibliotheek in 1976¹⁰⁷. Het was André Vranken die daar het initiatief nam. Hij stelde een herschikking van de ruimte voor aan professoren en staf. Waar oorspronkelijk het eerste gedeelte van de geschiedenisbibliotheek vol kasten stond en het deel dat het verst verwijderd was van de ingang de studieruimte was, stelde hij de nog bestaande indeling voor met tafeltjes dicht bij de ingang en de ramen. De rekken werden in een gezamenlijke inspanning van staf en studenten afgebroken en weer opgesteld op de door Vranken voorgestelde wijze¹⁰⁸.

In februari 1977 organiseerden een aantal studenten uit de faculteit L&W een week van de toekomstige leraar. In die week werden een aantal activiteiten op poten gezet rond lesgeven in het middelbaar onderwijs. Met onder andere films, uiteenzettingen, een informatiebeurs, een spelnamiddag en een contactmoment met leerkrachten uit verschillende takken van het secundair onderwijs wilde men de aggregaatsopleiding kritisch bestuderen. Het initiatief werd in de jaren erna herhaald en ook bezocht door de studenten Geschiedenis. De Kring

¹⁰⁷ AMVS, XVI, 13.

¹⁰⁸ Medeling L. Vos.

organiseerde niet mee maar maakte wel reclame en riep op om deel te nemen aan de georganiseerde activiteiten.

Over het algemeen maakte Rolf Falter op het eind van zijn presesjaar de opmerking dat op de kringvergadering hoe langer hoe minder tijd kon vrijgemaakt worden voor theoretische onderwerpen. De studenten interesseerden zich steeds minder voor dergelijke problematiek¹⁰⁹. Langs de andere kant vertelde hij en zijn voorgangers dat voor de periode 1975-1979 er op de faculteitsraden, departementsraden en onderwijscommissies door studenten niet veel kon veranderd worden. Als het al eens lukte om een agendapunt toe te kunnen voegen werden ze meestal teruggefloten door professoren¹¹⁰.

4) De Leuvense studentenbeweging en Historia.

In de Leuvense studentenbeweging gebeurde ondertussen ook veel. Het linkse idealisme van de eerste helft van de jaren 1970 verdween ten voordele van de apathie die ervoor in de plaats kwam bij een groot deel van de studenten. In deze paragraaf willen we deze veranderingen bespreken en bestuderen wat de invloed daarvan was op de Historische Kring en haar leden.

Het overkoepelende studentenorgaan te Leuven, ASR, kende een rustige periode. In 1975 trad een vijfde vereniging toe tot de koepel. ISOL was de vereniging die zich in Leuven het lot aantrok van de buitenlandse studenten. Deze raad verschilde van de overige omdat de studenten er niet per faculteit maar per nationaliteit in vertegenwoordigd waren¹¹¹. Tot in de jaren 1980 onderging ASR geen grote veranderingen meer. Haar doel bleef nog steeds het democratiseren van het onderwijs op alle gebieden, net zoals het ook eerder de bedoeling was. Ze benadrukte haar onafhankelijkheid tegenover vrije verenigingen maar kon toch niet voorkomen een linkse stempel te dragen. Deze zou in de jaren 1980 leiden tot een scheuring binnen de koepel.

In de periode 1975-1979 waren er nog steeds acties maar de intensiteit en de schaal van deze acties nam in de loop der jaren af. In het academiejaar 1975-1976 was het vooral de actie De

¹⁰⁹ MHL, jg10, nr.6.

¹¹⁰ Interviews met André Vranken, Wilfried Janssen, Patrick Keunen en Rolf Falter.

¹¹¹ DE LANGE, *Het archief van LOKO*, 22.

Croo-Humblet-Geens die de gemoederen verhitte. Naar aanleiding van de economische crisis zocht de regering een aantal posten waarop ze kon besparen. Al in juni 1975 kwam er een wetsvoorstel met de bedoeling te knippen in de personeelsuitgaven aan de universiteiten. Ondanks het feit dat de studenten op dat moment in de examens zaten kwam er toch een extra *VETO* uit die opriep tot harde actie. Deze harde actie kwam er bij het begin van het volgende academiejaar. Een centraal actiecomité werd opgericht dat het protest tegen de maatregelen moest coördineren. In november vonden de grote acties plaats. Op 13 november betoogden 1500 studenten te Leuven, op 21 november 12.000 personeelsleden en studenten uit alle universiteiten te Brussel en op 24 november begon een staking in de meeste faculteiten. Deze had echter geen succes en tijdens de kerstvakantie werd de programmawet door het parlement gehaald¹¹².

De Historische Kring die dat jaar onder de a-politieke leiding stond van André Vranken kon echter niet anders dan de volksvergadering van L&W volgen en staakte mee met de andere kringen aan de faculteit. De manier waarop dit werd beslist stootte echter op tegenstand van een “Komitee van de studenten van het departement Geschiedenis”. In een pamflet stellen ze dat de kringvergadering niet representatief was en dat de volksvergadering van L&W misbruikt werd door “AMADA en Co”¹¹³. Ondanks het protest kwam het toch tot een staking en namen een aantal geschiedenisstudenten deel aan de bezetting van het faculteitsgebouw¹¹⁴.

Het academiejaar 1975-1976 was tevens een feestjaar voor de K.U.Leuven naar aanleiding van haar 550 jarig bestaan. De K.U.Leuven organiseerde daarvoor een gans jaar lang activiteiten en spendeerde er veel geld aan. Dit kon echter niet volgens de studentenorganisaties van de ASR die als protest daartegen een eigen alternatieve feestweek organiseerden. Op die manier wensten de studenten enkele thema's aan de orde te brengen die door de K.U.Leuven over het hoofd werden gezien. In de eerst plaats wilden de studenten het onderwijs in vraag stellen en de plaats van de universiteit in de maatschappij in vraag stellen. Op het programma stond een alternatieve les, debatten over de orde der psychologen en onderwijsproblematiek en een actienamiddag. Dat het een feestweek moest blijven blijkt uit

¹¹² *VETO*, jg2, nr8 en FALTER, *Teleurgang der idealen*, 12.

¹¹³ Persoonlijk archief Pros Vandebroek.

¹¹⁴ Interviews met André Vranken, Luc Creten en Dirk Van Melkebeke.

de meer ludieke activiteiten zoals onder andere een volksdansbal op het Ladeuzeplein, een open podium en een optreden van de Nederlandse groep Bots¹¹⁵.

Op 8 oktober 1975 was er een vechtpartij tussen rechts en links voor het voetlicht gekomen. Een “avondwandeling” van het VMO doorheen Leuven, waarbij het protesteerde tegen het Amerikaans imperialisme werd door MLB en RAL beantwoord met een betoging tegen fascisme en tegen het Amerikaans imperialisme. Het feit dat beide bewegingen met elkaar op de vuist gingen terwijl ze toch op bepaalde gebieden zelfs dezelfde standpunten aanhingen versterkte volgens een reporter van *VETO*, bij a-politieke studenten de idee dat beide groeperingen uit hetzelfde vaatje taptten. Ook de traditionele knokpartij op de eerste vrijdag van het academiejaar deed daar geen goed aan¹¹⁶. Het extreme karakter van de vrije verenigingen werd door deze incidenten alleen maar versterkt in de ogen van de a-politieke meerderheid van de studenten¹¹⁷. MLB en SJW van hun kant zouden nog jarenlang met vrees voor een rechtse vergeldingsactie rondlopen.

In het daaropvolgende academiejaar 1976-1977 was er in Leuven opnieuw maar één grote actie en kop van jut was opnieuw minister De Croo. Deze maal was het de numerus clausus die hij wenste door te voeren die kwaad bloed zette. Op die manier wou De Croo het spook van de academische werkloosheid laten verdwijnen maar de studenten zagen er een middel in van selectie die reeds zou beginnen bij de geboorte. Arbeiderskinderen naar het technisch onderwijs, kinderen uit de hogere sociale klasse naar de universiteiten. Het kwam tot een algemene staking in maart 1977. Opnieuw had de staking geen succes en toen de regering viel waren er veel studenten die zich afvroegen waarom er eigenlijk gestaakt was¹¹⁸.

Ook de Historische Kring staakte mee met de faculteit L&W, deze keer zonder groot protest omdat de Kring zich in het begin van het jaar uitdrukkelijk ondergeschikt had gesteld aan de volksvergadering van L&W. Zij moest dus de beslissingen van dat orgaan opvolgen. Wel opmerkelijk is de hevigheid van een bepaalde schermutseling aan een piket in het Monseigneur Sencie Instituut. Toen enkele studenten (waaronder François Van Gehuchten, lid van het KVHV-Geschiedenis) tijdens de staking toch les wilden volgen probeerden ze samen met professor Wils een piket te doorbreken. Het kwam tot een handgemeen tussen Jan

¹¹⁵ *VETO*, jg2, nr17.

¹¹⁶ *VETO*, jg2, nr2.

¹¹⁷ Interview met André Vranken.

¹¹⁸ FALTER, *Teleurgang der idealen*, 12.

Moulaert, Dirk Van Melkebeke en Adel De Corte aan de ene en professor Wils aan de andere zijde. De studenten wilden er hevig tegen reageren en zochten aanvankelijk hulp bij Wetswinkel. Uiteindelijk is er geen gevolg gegeven aan de zaak en toen Jan Moulaert 15 jaar later zijn doctoraat behaalde wist professor Wils volgens Marc Derez niets meer van de hele zaak¹¹⁹.

De eerste vrijdag van het academiejaar 1977-1978 bleef het rustig in Leuven maar in de daaropvolgende weken was het nogmaals minister De Croo die de kat de bel aanbond. De bedoeling was om het systeem van studiebeurzen te vervangen door studieleningen. Volgens de minister was het eerlijker als studenten eens ze afgestudeerd waren hun studies terug te betalen aan de staat. Studenten waren ertegen omdat volgens hen de afgestudeerden niet noodzakelijk zakkenvullers zouden zijn maar het wel konden worden als het voorstel erdoor zou komen. In de loop van het eerste semester kwam het tot acties om het democratisch onderwijs te steunen. Het kwam echter niet tot een staking en het academiejaar 1977-1978 was het eerste jaar zonder algemene staking sinds 1965¹²⁰. Binnen de Historische Kring werd een standpunt ingenomen tegen het voorstel maar actieve agitatie was er niet binnen de Kring.

Het was het begin van een stille periode in Leuven. Daar was op dat moment een pragmatische generatie aangetreden die partijpolitiek wantrouwde en de extreme standpunten schuwde. Deze generatie kwam volgens Rolf Falter vooral naar voor in kringbesturen waar ze gebruik kon maken van de structuren opgebouwd door hun voorgangers¹²¹. Op die manier werden opnieuw meer studenten betrokken in het studentenleven maar niet in het politieke gedeelte ervan. In 1978-1979 kwam daar nog even verandering in met de actie tegen de 10.000. Toen de inschrijvingsgelden in het begin van het jaar drastisch omhoog werden geschroefd kwam er een grote protestbeweging op gang. Het was een periode waar er veel studenten deelnamen aan de acties en het hoogtepunt te Leuven was een betoging net voor het allerheiligenverlof. Na de betoging werd de bibliotheek bezet, maar na het verlengde weekend vroeg de rector de bezetters of ze niet in een zijkamer van de bibliotheek van pol&soc hun actie wilden verder zetten. Op deze manier bloedde ook deze actie dood¹²².

¹¹⁹ Gesprekken met Marc Derez en Dirk Van Melkebeke.

¹²⁰ FALTER, *Teleurgang der idealen*, 13.

¹²¹ FALTER, *Teleurgang der idealen*, 13.

¹²² Interview met Rolf Falter, 16/6/2004.

In VVS veranderde ook het een en ander in deze periode. Na het niet kunnen verzilveren van de verkiezingsoverwinning van DSF, kwam er een nieuwe stroming binnen Tendens die ervoor zorgde dat deze groep in 1976 de verkiezingen won. De verkozen voorzitter Louis Van Dievel, een Antwerpse Vertaler Tolk, liet een nieuwe wind waaien door het bestuur van VVS. Om de basis te betrekken in de werking werden regionale coördinatiecentra georganiseerd, het blad "De Roje Jeu" werd vernieuwd en begon frequenter te verschijnen. Ook het principe waardoor de VVS alle studenten vertegenwoordigde werd door Van Dievel en zijn ploeg veranderd. De vereniging werd omgevormd tot een autonome vereniging met individuele leden. Op die manier werden enkel de leden vertegenwoordigd en ging de kritiek van KVHV en andere rechtse groepen als zou VVS de studentenmassa misbruiken voor haar links gedachtegoed niet meer op. Toch was niet iedereen in de wolken met deze oplossing. MLB zag haar kans om een structurele invloed op de studentenbeweging te hebben verdwijnen en binnen Tendens zelf vreesden sommigen dat men niet meer genoeg zou kunnen mobiliseren. Op 20 maart 1977 werd de statutenverandering gestemd en bestond VVS niet langer als vertegenwoordiger van alle Vlaamse studenten. In latere jaren werd VVS omgebouwd tot een studentenvakbond maar verloor haar aanzien die het vroeger genoot als vertegenwoordigend orgaan van alle studenten. In de jaren 1980 was VVS-SVB niets meer dan een clubje voornamelijk Gentse progressieve studenten. Pas vanaf de tweede helft van de jaren 1980 zou het extreem-linkse imago achterwege gelaten worden en in 1988 werd VVS opnieuw een koepel van alle Vlaamse studenten, deze maal zonder politieke ambities¹²³.

¹²³ HENKENS, *Vertegenwoordiging of voorhoede*, 330-336.

Besluit

Dat de Kring zich niet langer politiek wilde profileren in de loop van deze periode lag voor een groot deel aan het karakter van de meerderheid van de in 1975 aangetreden studentengeneratie. Zoals Rolf Falter het noemde, de “pragmatische generatie”, die zich niet langer kon vinden in de partijpolitieke standpunten die in de voorgaande jaren de studentenbeweging overheersten. Studenten konden enkel nog gemobiliseerd worden voor aangelegenheden die hen zelf aanbelangden zoals de actie tegen de 10.000. Andere acties waren gedoemd te mislukken.

Bij aanvang van de periode 1975-1979 kon de Historische Kring rekenen op de ervaring van haar nieuwe preses en de stevig uitgebouwde structuren van de voorgaande periode. De keuze van de kringleden om politiek achterwege te laten was begrijpelijk en voor de kringwerking zeker niet slecht. De traditionele activiteiten lokten veel volk en de sfeer in de Historische Kring was optimaal. De Kring was een groep vrienden die eerstejaars verwelkomden en hen uitnodigden deel te nemen aan het kringleven. Wie dat niet wenste werd daarin vrij gelaten. De Kring was niet langer in de eerste plaats vereniging van alle studenten geschiedenis maar een vriendengroep. Politiek geïnteresseerde en geëngageerde mensen konden terecht bij de Verontruste Historici en het KVHV-Geschiedenis of bij een van de vrije verenigingen die Leuven actief waren.

De leiding van de Kring werd ook overgedragen in deze periode van vrienden op vrienden. Het was niet langer noodzakelijk de vice-preses die de preses opvolgde, al was dat in het verleden ook al anders gelopen. Toch zorgde het overdragen van het presesschap tussen kameraden in 1 groep voor een aparte sfeer in die jaren in de Kring. Na Rolf Falter kwam met Martin Kellens een relatief onbekend individu op als nieuwe preses. Hij bracht met zich een nieuwe groep mee uit de Universitaire Parochie en begon zo een nieuwe periode in de kringgeschiedenis.

Hoofdstuk 4: De overgang van studentenrepresentatie naar studentenanimatie (1979-1981)

Inleiding

In dit hoofdstuk behandelen we de periode 1979-1981. Slechts twee academiejaren maar wel een scharnierperiode in de kringgeschiedenis. In deze periode zou zich voor het eerst sinds 1970 opnieuw een ploeg verkiesbaar stellen voor de bestuursfuncties. De sfeer binnen de Kring veranderde ook volledig en de progressieve krachten namen het bestuur over. De Kring bleef in deze periode nog groeien maar deze groei stagneerde nu. De economische crisis weerhield mensen ervan geschiedenis te gaan studeren.

Voor dit hoofdstuk zullen we volgende structuur gebruiken. Eerst zullen we het bestuur van de Kring en het kringleven behandelen, met inbegrip van de onderwijswerking. Daarna zullen we de studentenbeweging te Leuven en de deelname daaraan door Historia bespreken. Gezien dit hoofdstuk maar een beperkte periode bespreekt zal het ook aanzienlijk korter zijn dan de vorige.

1) Historia in het stille Leuven

In april 1979 werd Martin Kellens verkozen als nieuwe preses van de Historische Kring. Hoewel hij een jaargenoot was van Rolf Falter kwam er met hem een nieuwe sfeer in de Kring. Van de ploeg van het voorbije jaar bleven enkel Frankie Schram en Kris Delcourte over. Martin Kellens bracht een vriendengroep mee die elkaar hadden leren kennen in de Universitaire Parochie. Naar het einde van het vorige academiejaar was deze groep op weekend geweest naar Zoetendaal met de UP, waar de idee was gegroeid om met die groep vrienden het bestuur van de Kring te vormen. Martin Kellens, Eddy Put, Martine Vermeire waren een aantal mensen die officiële functies opnamen in de Kring. De rest van de groep was altijd paraat om de handen uit de mouwen te steken als het nodig was. Over de Onderwijscommissie en faculteitsraad is weinig teruggevonden. Martin Kellens vertelde ons dat deze problematiek voor zijn presesjaar geen hoofddoel was van de Kring¹²⁴.

¹²⁴ Interview met Martin Kellens, 18/3/2004 en MHL, jg 11.

Een aantal leden van het presidium zat op kot in de Dagobertstraat 3 wat weliswaar geen officieel Historiakot was maar waar toch de kringvergaderingen doorgingen. Het werd de uitvalsbasis van de Historische Kring voor dat academiejaar. Bij het begin van het jaar waren twee andere uitvalsbasisen van de Kring verhuisd wegens verschillende redenen. Ten eerste was er de fakbar van L&W, die van de Bogaardenstraat 9 verhuisde naar de Blijde Inkomststraat 11. De K.U.Leuven had namelijk het gebouw verkocht aan een financiële instelling waarvoor de huizen aan de Bogaardenstraat moesten wijken. In het gebouw in de Blijde Inkomststraat werd op de gelijkvloer een bar en een praatkamer ingericht¹²⁵. Hoewel dit officieel het stamcafé was van Historia kwamen ze er niet heel veel. Volgens Eddy Put kwam er wel meer “historisch” volk over de vloer dan in de Bogaardenstraat omdat de nieuwe fakbar properder was¹²⁶. Op de eerste verdieping kwam er een permanentie waar onder andere de Verontruste Historici een rek hadden. Het communicatieadres van de Verontruste Historici was toen ook Blijde Inkomststraat 11¹²⁷. Een andere verhuis was er op de vijfde verdieping. Het studentensecretariaat verhuisde namelijk van lokaal 05.14 naar 05.18. Voorlopig kon de Kring alsnog op de vijfde verdieping blijven maar in oktober 1985 uiteindelijk moest men ook daar vertrekken en kon de Kring gebruik maken van een lokaal boven de fakbar in Blijde Inkomststraat.

Monumenta ging zijn elfde jaargang in zonder huistekenaar. Waar sinds 1975 het kringblad rijkelijk versierd was met karikaturen en cartoons werd het nu een vrij sober blad waar ook opnieuw politieke artikels in verschenen. Wel zijn er een aantal karikaturen van professoren verschenen op de achterflap en werd de voorkant gesierd met een tekening¹²⁸. René Paruys, die in 1979-1980 hoofdredacteur was van het kringblad liet alles verschijnen wat ingezonden werd zolang het maar geen persoonlijke aanval inhield. Op die manier kwamen ook politiek getinte stukken terug in de *Monumenta* in de rubriek Politiek-Sociaal onder leiding van Jozef Schildermans. Vooral de lijvige stukken van Jozef Schildermans zelf over het anarchisme kregen wel eens de wind van voor; vooral vanwege de uitgebreidheid en het zakelijke karakter van deze teksten. Hijzelf nam het ook op voor de Verontruste Historici maar was er

¹²⁵ MAES, *Kringhuizen en fakbars*. 97.

¹²⁶ Interview met Eddy Put, 18/3/2004.

¹²⁷ AMVS, LX.

¹²⁸ MHL, jg 11.

zelf geen lid van¹²⁹. Sommige mensen betreunden deze evolutie en verlangden terug naar de luchtige lay-out en inhoud van de vorige jaargangen.

Het bestuur van de Kring in 1979-1980 had geen enkele ambitie om de Kring op één of andere manier te hervormen. De activiteiten van het academiejaar waren de traditionele feesten, uitstappen en weekends die er ook de voorgaande jaren waren geweest. De cultuurwerking beperkte zich grotendeels tot het samenvatten en verkondigen van het culturaanbod in Leuven. Eigen initiatief kwam wel voor en ook als de Verontruste Historici iets organiseerden maakte “Tuur van de Kultuur” zoals de cultuurrubriek in het kringblad heette, er promotie voor. Het eigen initiatief kwam er vooral om een bezoek te organiseren naar tentoonstellingen zoals een tentoonstelling in het stedelijke museum van Leuven, *Het Laatgotische beeldsnijwerk*¹³⁰, met de organisatie van een vrij podium op 5 maart en een bezoek aan de steenkoolmijn van Zolder¹³¹. Op sportief gebied nam de Kring in 1979-1980 deel aan de facultaire competities herenvoetbal, herenvolleybal, herenbasketbal en damesvolleybal. Wat daarentegen wel veel werd georganiseerd waren reizen. Er is in het academiejaar 1979-1980 maar liefst vijf keer op reis geweest. De Kring trok naar Rotterdam en Den Haag, tweede kan naar Parijs, eerste licentie naar Amsterdam en tweede licentie naar Canterbury¹³². De gebruikelijke TD’s werden eveneens georganiseerd; tijdens dat academiejaar allen in de Zaal der Hallen. Het Kerstfeestje ging door in de Thier-Brau en de misviering vooraf kwam terug. Waarschijnlijk zit het engagement van de preses en het bestuur in de UP daar voor iets tussen. Een enig origineel initiatief kwam vanuit tweede kan dat jaar, van de mensen die het jaar erna het bestuur zouden uitmaken. In de kotbar van een gemeenschapshuis in de Ridderstraat ging in april een “antiheuristiekfuif” door¹³³.

In tegenstelling tot zijn voorgangers organiseerde Martin Kellens terug gesloten en open presidia. Op de open presidia werd alles besproken wat de kringwerking betrof. In een gesloten presidium alleen de praktische kant. Ook de onderwijswerking kwam aan bod op de open predisidia. Dat jaar werd er vooral gewerkt op de faculteitsraad rond de problematiek van de vrijstellingen. In Germaanse was er een experiment aan de gang waar men in tweede zit niet minder kon krijgen dan in eerste zit en dat men met een tien voldoende zou hebben

¹²⁹ Interview met Jozef Schildermans, 2/7/2004.

¹³⁰ MHL, jg11, nr2.

¹³¹ MHL, jg11, nr4 en interview met Eddy Put, 18/4/2004.

¹³² MHL, jg12, nr1.

¹³³ AMVS, XVI, 14.

voor een bepaald vak. Wat betreft de voorexamens wou men duidelijker stellen dat deze niet verplicht waren. Op het coördinatiecomité van L&W werden de vergaderingen voorbereid en de standpunten van de studenten bepaald. Voor Historia konden we Paul Trio, Manu Callens en Martin Kellens terugvinden. De leiding werd er opgenomen door de studenten Germaanse. Wat betreft de onderwijscommissie vroeg de preses om de voorstellen realistisch te houden¹³⁴. Dit aspect van de kringwerking was echter van minder belang volgens Martin Kellens en Eddy Put. De eigenlijke kringwerking was volgens hen gebaseerd op activiteiten waar men elkaar leerde kennen. De kring was louter een gezelligheidsvereniging met een hoog “jeugdbewegingsgehalte”. Het traditionele studentikoze aspect dat onder Patrick Keunen en Rolf Falter voorzichtig wat was teruggekomen, verdween opnieuw gedurende Kellens’ presesjaar¹³⁵.

Wat er wel zeker nog moet vermeld worden is de “enquête” Frans die werd georganiseerd bij het begin van het academiejaar. Alle eerstejaarsstudenten moesten een examen afleggen bij het monitoraat waarmee naar hun kennis van het Frans werd gepeild. Wie niet slaagde werd aanbevolen een cursus Frans te gaan volgen in het Centrum voor Levende Talen. Op termijn kon Frans dan een nieuw plichtvak worden binnen de opleiding. Dit kon niet volgens de studenten omdat op die manier de studiedruk zou verzwaren en de proef geen nut had aangezien de historici dankzij hun dagelijkse contact met bronnen en werken in het Frans snel hun eventuele talenachterstand zouden kunnen inhalen. Dankzij een gefundeerd protest vanuit de studentenafvaardiging op de POC is de enquête er uiteindelijk niet gekomen¹³⁶.

De houding die de Kring aannam tegenover de Verontruste Historici was een terughoudende. Beide groepen leefden voor een deel in hun eigen wereld maar er waren toch een aantal linken. Zo waren er Hilde Vandenbroeck, vice-preses en Mie Vlayen, afgevaardigde op SORA voor de Historische Kring die beiden ook bij de Verontruste Historici zaten. Hoewel deze mensen verkozen waren in hun functie verwaarloosden ze een aantal van hun taken waardoor zijzelf en de Verontruste Historici met hen kritiek kregen¹³⁷. Martin Kellens vertelde dat de Verontruste “probeerden tegen de schenen [van de Historische Kring] te schoppen en wij deden alsof we niets merkten”¹³⁸.

¹³⁴ AMVS, XVI, 14.

¹³⁵ Interview met Martin Kellens en Eddy Put, 18/4/2004.

¹³⁶ Interview met Martin Kellens en Eddy Put, 18/4/2004, VETO, jg6, nr2, AMVS, XVI, 16.

¹³⁷ AMVS, XVI, 16.

¹³⁸ Interview met Martin Kellens 18/4/2004.

Op het eind van het jaar kwam er dan geen preseskandidaat opduiken maar wel een groep mensen. Ze vonden dat er het voorbije jaar een ploeggeest, een gedegen onderwijswerking en originele ideeën ontbraken. Ze wilden zich enkel laten verkiezen als ze als ploeg mochten opkomen. Dit was niet vanzelfsprekend omdat volgens sommigen op die manier de democratie binnen de Kring een deuk kon krijgen. Een ploeg zou namelijk kunnen bestaan uit mensen vanuit één bepaalde hoek en dan kon het gebeuren dat de verkozen ploeg haar ideeën zou doordrukken. Omdat er echter geen andere kandidaten waren kwam een ploeg onder de naam “Eerste Ploeg” naar voor. Ze wilden een homogene ploeg vormen om met een aantal vrienden nauw samen te kunnen werken en zo de kringwerking te stimuleren. In deze ploeg waren opnieuw een aantal linkse mensen en aantal leden van de Verontruste Historici actief. De Kring werd zeker niet volledig overgenomen door deze strekking maar stond nu wel opnieuw meer open voor het progressieve gedachtegoed¹³⁹.

Een voorbeeld van hun progressieve denken was hun aanpak van de cursusdienst. In de loop van de jaren was Frankie Schram erin geslaagd om van bijna alle vakken een uitgebreide cursus op te stellen. Deze cursussen werden ook op papier van goede kwaliteit gedrukt en omdat de cursussen uitgebreid werden met informatie uit boeken en afbeeldingen ging het aantal pagina's en de kosten van de cursus de hoogte in. Volgens Jozef Schildermans had Frankie Schram ook een percent op de cursussen wat niet langer kon volgens het nieuwe bestuur. Deze mensen wilden de cursussen opnieuw goedkoper maken voor de kringleden. De nieuwe ploeg wou de cursusdienst opnieuw volledig binnen de Kring krijgen wat niet meer het geval was op het eind van Martin Kellens' presesjaar¹⁴⁰.

Een ander voorbeeld van hun progressieve werking zijn de politiek getinte artikels in het kringblad en het engagement van de Kring in de actie rond El Salvador. Er werd een solidariteitsbijdrage gevraagd en een gespreksavond georganiseerd in februari. Wel is hierbij een bittere noot op te merken. Toen het ophalen van de financiële bijdrage werd georganiseerd kwam er niet alleen weinig geld binnen maar verdween de enveloppe ook nog eens tijdens de rondgang in tweede kandidatuur. Het bestuur van de Kring besloot toen een collectebus op te hangen en hopen op een bijdrage van 50 frank van iedere student

¹³⁹ MHL, jg12 en interview met Hilde Sels en Jozef Schildermans, 2/7/2004.

¹⁴⁰ Interview met Hilde Sels en Jozef Schildermans, 2/4/2004.

geschiedenis om zodoende aan 20.000 frank te komen. Als dat bedrag niet bereikt zou worden, zou de Kring het overige bijleggen van de kas¹⁴¹.

Op de ASR was deze ploeg niet echt verkikkerd omdat er problemen waren met de vrijgestelde van SORA. Deze persoon was namelijk verbonden met AMADA en dat kon er bij de nochtans links geëngageerde Jean Vanempten en Jozef Schildermans niet in. Ook in de KRIRA was een “Amadees” kandidaat-vrijgestelde. Daar kon men wel nog de verkiezing tegenhouden maar achteraf werd in het kringblad opgeworpen dat het tijd werd om het rijk van de vrijgestelden in vraag te stellen¹⁴². Partijpolitiek was blijkbaar nooit echt aan kringmensen van Historia besteed. Het dogmatische karakter van deze verenigingen was voor de nieuwe ploeg te vergaand en ook zij bleven uiteindelijk in een vrij traditionele kringwerking berusten.

Hun belangrijkste doel was het centraal stellen van de onderwijswerking in de Kring. Zo werd de werkgroep theoretische geschiedenis weer in het leven geroepen. Er werd gestart met het lezen van het boek *Inleiding tot de geschiedenis* van Ger Harmsen. Dit boek werd dan besproken en op die manier was er de mogelijkheid voor zij die deelnamen aan de werkgroep iets op te steken over theoretische geschiedenis. Ook werd de zin van het vak Heuristiek in vraag gesteld. Het systeem van het aanleggen van een fichebak en die dan klakkeloos van buiten leren was volgens de studenten volledig achterhaald en was reeds in eerdere jaren ook aangehaald¹⁴³. Voor het eerst gebeurde er nu iets concreets rond en dat in samenwerking met de Verontruste Historici. Er kwamen voorstellen om de opleiding om te vormen en er werd een debat georganiseerd met de betrokken professoren maar voorlopig kwamen er geen resultaten uit. Verder werd ook gewerkt rond het quoteringssysteem dat volgens de studenten wat uitleg verdiende, de thesis en de bijhorende studiedrukverzwaring,

In praktijk verging het de ploeg niet al te goed. Na een enthousiaste start met een vrij uitgebreide ploeg bleef op de kringvergadering van 29 oktober 1980 niet veel meer over. Slechts zeven mensen waren nog bereid zich actief te tonen in de kringwerking en een aantal losse medewerkers die zich inzetten waar nodig. Dit kwam volgens de kringvergadering door het ontbreken van een charismatische preses die touwtjes strak in de handen hield. In

¹⁴¹ MHL, jg12, nr6.

¹⁴² MHL, jg12, nr1.

¹⁴³ Interview met Patrick Keunen, 3/3/2004.

werkelijkheid kwam in de figuur van Jean Vanempten wel iemand naar voor die de rol van preses op zich nam. Andere oorzaken waren volgens de kringvergadering de passiviteit van tweede kandidatuur en tweede licentie en het niet voldoende informeren van eerste kandidatuur. Over de ganse vergadering klonk de roep naar meer helpende handen¹⁴⁴. Deze roep om hulp bleef het ganse jaar door klinken. Ondanks het enthousiasme van de ploeg kwam er geen degelijke kringwerking op poten te staan. De traditionele activiteiten gingen door maar zonder de nieuwe impulsen die men had verwacht door de vernieuwde werking. Er waren TD's, filmvertoningen, een reis, doop, kerstfeest en onthaalactiviteiten maar daar eindigde het dan ook. Op het eind van het jaar moest men dan ook toegeven dat de kringwerking op een laag pitje had gedraaid en dat daar iets aan moest gebeuren. Er werd niemand gevonden die de taak op zich wou nemen in tweede kandidatuur en in eerste licentie en uiteindelijk kwam er opnieuw een presesfiguur naar voor in de persoon van Geert Thuyn, die toen reeds de tweede licentie had bereikt. Op zijn initiatief zou de kring een herleving meemaken met de inrichting van een eigen fakbar annex kringhuis¹⁴⁵.

2) Leuven keert terug naar de kleine wereld

De titel van deze paragraaf is ontleend aan Louis Vos die hiermee het studentenleven van de late jaren 1970 en begin jaren 1980 typeerde. In deze periode waren er nog wel progressieve studenten en bestond de linkse studentenbeweging zeker nog maar de kloof tussen deze actieve studenten en de meerderheid van passieve studenten die niets meer moesten hebben van de contestatie was onoverbrugbaar geworden. Steeds meer studenten kwamen naar Leuven om een diploma te halen en niets meer. Enkel de problemen die henzelf en hun leven binnen de ring van Leuven zou bedreigen kon hen op straat krijgen. De faculteitskring hadden wel succes maar met andere doelstellingen dan vroeger. Het politieke aspect verdween ten voordele van de dienstverlening die de kringen aanboden in de vorm van cursusdiensten, permanenties en secretariaten¹⁴⁶. Ook in de Historische Kring zagen we deze evolutie. Onder het presesschap van Martin Kellens kwam deze zelfs expliciet naar voor. Hij vertelde ons dat de democratisering van het universitaire onderwijs in de eerste plaats had geleid tot een afzwakking van het programma en dat de Kring zich vooral moest bezighouden met het plezier, de ontmoeting en de cursusdienst. Historia had al sinds enkele jaren een secretariaat

¹⁴⁴ MHL, jg12, nr2.

¹⁴⁵ MHL, jg12, nr8.

¹⁴⁶ VOS, *Het onbestorven verleden*, 3.

annex permanentie en cursusdienst en liep zo enige tijd voor op de andere kringen in Leuven. Deze dienstverlening kwam voor Martin Kellens op de eerste plaats en met de persoon van Frankie Schram onderging de cursusdienst een transformatie waarbij deze veranderde van een kringgebonden service tot een klein éénmansbedrijf. Het jaar daarop kwam er weliswaar protest tegen deze “nieuwe” stroming binnen de Kring maar toch bleek ook de nieuwe progressieve presidiumploeg niet in staat om de kringwerking meer diepgang mee te geven, behalve dan op de facultaire raden. Volgens Hilde Sels en Jozef Schildermans was dat achteraf gezien ook helemaal de bedoeling niet¹⁴⁷.

In de ASR veranderde ook in deze periode niet veel. In 1978 had de studentenraad wel een stuurgroep gekregen die zich boven de vijf raden plaatste en de democratisering van het hoger onderwijs als doelstelling van de ASR naar voren bracht. Dit ideaal, dat deed terugdenken aan de vroege jaren 1970, kwam bij veel studenten over als een anachronisme¹⁴⁸. De democratisering van het onderwijs was zoals gezegd niet meer de hoofdbekommernis van de studenten maar wel het tijdig afstuderen. Of zoals Martin Kellens het stelde: “De mensen begonnen te beseffen dat ze in Leuven waren om te studeren”¹⁴⁹.

De weinige acties die er in deze twee jaar waren hadden allen te maken met het eigen Leuvense leven. In 1979-1980 werd er actie gevoerd voor de vrijspraak van de studenten die waren opgepakt tijdens de acties rond de 10.000 het vorige academiejaar en rond de studiebeurzenproblematiek en de inschrijvingsgelden. Het jaar erna begon met een relletje over de professoren die tijdens de studentenspeech bij de opening van het academiejaar de zaal verlieten toen studentenvertegenwoordiger Karel Meganck het inkomen van de proffen vergeleek met dat van een alleenstaande uitkeringsgerechtigde van het OCMW¹⁵⁰. In het begin van het jaar werd nadruk gelegd op de uitgaven van de universiteit aan prestigeprojecten in plaats van aan studentenvoorzieningen. De rechterflank van de studentenbeweging begon ook opnieuw van zich te laten horen. Hoewel haar belang niet heel groot was werkten het KVHV en NSV zich in de kijker. In februari 1981 bezetten ze de gebouwen van de ASR met de eis om de ASR terug om te bouwen tot een representatief studentenorgaan in plaats van het linkse bolwerk dat het in hun ogen was¹⁵¹. Terwijl hun actie

¹⁴⁷ Interview met Hilde Sels en Jozef Schildermans, 2/7/2004.

¹⁴⁸ VOS, *Het onbestorven verleden*, 4.

¹⁴⁹ Interview met Martin Kellens, 18/4/2004.

¹⁵⁰ VETO, jg7, nr1.

¹⁵¹ VETO, jg7, nr10.

geen enkel resultaat opleverde is het toch een eerste indicatie naar de verrechtsing van de studenten in Leuven. Weliswaar niet alle studenten zouden zich gaan aansluiten bij de extreem rechtse vrije verenigingen maar toch zou het in de volgende jaren duidelijk worden dat veel studenten zich niet meer kunnen scharen achter een duidelijk links geëngageerde sociale instelling die ASR toch wel was. Dit conflict zou zich in 1984 expliciteren met de afscheuring van de KrUL, Kring Unie Leuven, waarover meer in een volgend hoofdstuk.

Besluit

In dit korte hoofdstuk wensten we de overgang te schetsen van het actieve kringleven van de late jaren 1970 naar hetzelfde actieve leven van 1981. De twee academiejaren die er zich tussenbevinden waren heel stille jaren. De linkse studentenbeweging die heerste in de jaren 1970 werd niet door de studenten geschiedenis gevolgd en de verrechtsing die zich in de volgende periode voordeed zou ook niet door hen gesmaakt worden. Daartussen zat twee jaar van relatieve kalmte. De traditionele activiteiten gingen door zoals gepland maar ondanks de wil tot hervorming van de ploeg in het academiejaar 1980-1981 kwam deze niet van de grond. Opnieuw werd de kringwerking in vraag gesteld maar het nut van de Kring bleef deze keer buiten schot. De cursusdienst en de permanentie hadden hun nut bewezen en de Kring had resultaten gehaald op de Onderwijscommissie.

Leuven zelf werd ook een stuk rustiger in de periode 1979-1981. Er waren wel stakingen en acties maar niet meer met de zelfde omvang als vroeger. Een algemene staking was er zelfs niet meer in deze jaren. Na de acties rond de 10.000 begon in Leuven een heel stille periode. Af en toe werd deze nog opgeschrikt door een actie rond democratisering van het onderwijs of het opslaan van de prijs in de Alma maar de periode van de grote contestatie leek voorbij. Het werd tijd voor de Kring om zich opnieuw louter op de ontmoeting toe te spitsen. Hoe dat in de Historische Kring gebeurde, zullen we in het volgende hoofdstuk bespreken.

Hoofdstuk 5: Naar een professionalisering van de Kring (1981-1986)

In dit laatste hoofdstuk zullen we de periode 1981-1986 bespreken. In 1981 opende de Historische Kring haar eigen fakbar wat het begin was van een hernieuwde kringwerking. Behalve het secretariaat hadden de studenten nu ook een eigen plaats om elkaar 's avonds te ontmoeten. In oktober 1984 verdween deze fakbar echter alweer en keerde Historia terug naar de fakbar van L&W waar de geschiedenisstudenten in tegenstelling tot de eerste periode dat ze er zaten (1979-1981) wel regelmatig kwamen. Omdat de fakbar een centrale rol ging spelen zullen we daar in dit hoofdstuk een aparte paragraaf aan wijden. Toch was er een probleem met de werking van de Kring. Ze viel steeds vroeger in het jaar stil omwille van de aanstormende examens. De opstelling van nieuwe statuten in 1986 die toelieten het kringbestuur voor haar verantwoordelijkheid te stellen, markeerde het begin van een volgende fase, die buiten het bestek van deze verhandeling valt. De Leuvense studentenbeweging ging door een mindere periode en het kwam zelfs tot een splitsing waarbij enkele kringen zich afscheurden van de ASR. De oplossing kwam er in 1986 met de oprichting van de nieuwe koepel LOKO. Over deze evolutie zullen we het hebben in de laatste paragraaf van dit hoofdstuk.

1) Het kringleven tussen 1981-1986

In 1981 kwam Geert Thuyne aan de macht als preses. Thuyne zat toen in zijn "derde" licentie. Hij was een oud-seminarist die de Kring al twee jaar vertegenwoordigde op de onderwijscommissie. Daar nam hij naar eigen zeggen geen blad voor de mond. De kringwerking was er volgens hem in de eerste plaats om de studenten op te vangen, in het bijzonder de eerste kandidatuurstudenten. Toen hij zelf zijn studies aanvatte in 1977, werd hij als seminarist opgevangen door de Universitaire Parochie waar hij ook actief bleef. Na zijn eerste kandidatuur werd hij echter de deur gewezen aan het seminarie omwille van zijn progressieve ideeën (Thuyne was een Verontrust Historicus en als homo actief binnen de holebi-beweging) maar zette hij zijn geschiedenisstudie verder. Vanaf zijn eerste licentie in het academiejaar 1979-1980, woonde hij samen met vrienden uit verschillende richtingen in

een gemeenschapshuis in de Ridderstraat. In dat gemeenschapshuis werd tevens een “kotbar” opgehouden die onder andere door een aantal historici regelmatig werd bezocht. In april 1980-1981 organiseerde Thuyn er in samenwerking met het presidium een “anti-heuristiek” avond ter ere van de inleverdatum van de vita’s en de seminariewerken¹⁵².

Aangezien uit de tweede kandidatuur van 1980-1981 geen opvolging kwam en het coördinatiecomité van het voorgaande jaar geen tweede ambtstermijn ambieerde kwam Geert Thuyn naar voren als nieuwe kandidaat preses. Zijn ideeën over de Kring zette hij uiteen in een artikel in het kringblad. Daaruit bleek dat hij zich vooral een voorstander toonde van het ontmoetingsaspect binnen de Kring. Daartoe opperde hij de idee om met Historia een eigen kringhuis te openen, waarop we in een volgende paragraaf in gaan. Ook de eerstejaarswerking van de Kring was volgens Thuyn een heel belangrijk aspect van de kringwerking. Daarnaast opperde Thuyn in zijn verkiezingsprogramma het nobele idee om 20 cultureel geïnteresseerde vrijwilligers bijeen te zoeken die elk drie activiteiten zouden organiseren samen met een aantal vrienden. Als dit zou lukken zou het jaar uitpuilen van initiatief. Geert Thuyn werd in april verkozen als preses van de Historische Kring voor het academiejaar 1981-1982¹⁵³.

Bij het begin van het academiejaar werden de overige functies binnen het presidium verdeeld. Er kwam een vrij grote groep tot stand met een uitgebreide cultuur- en eerstejaarswerking. Daarnaast waren er twee nieuwe functies. Ten eerste werd een barverantwoordelijke aangesteld en ten tweede werden een tweetal TD-verantwoordelijken verkozen die instonden voor het organiseren van fuiven. Marc Sleebus en Karel Lannoo waren de drijvende krachten achter de festiviteiten in de loop van het academiejaar. Dit was het begin van een beter georganiseerde feestwerking binnen de Kring. Het jaar werd tevens gekenmerkt door een degelijk financieel beleid. Waar de investeringen in de fakbar een serieuze hap uit het budget hadden genomen bij het begin van het academiejaar –het was zelfs wachten tot november vooraleer het eerste exemplaar van het kringblad uitkwam wegens geldgebrek, het was tevens het laatste maar dat was niet te wijten aan het geldgebrek – kon men het jaar dankzij een goed draaiende cursusdienst en winstgevende activiteiten positief afsluiten. Ook werd er tijdens dat academiejaar een aantal initiatieven zoals Oikonde, Pax Christi, Amnesty International en het El Salvador Comitee financieel gesteund door de Kring¹⁵⁴.

¹⁵² AMVS, XVI, 15.

¹⁵³ MHL, jg12, nr8.

¹⁵⁴ AMVS, XVI, 15.

Het kringblad daarentegen draaide niet goed. Jozef Schildermans was op de eerste kringvergadering verkozen tot nieuwe hoofdredacteur van het kringblad. Met de redactieraad werd toen besloten de naam van het blad te veranderen. Als dertiende jaargang van de *Monumenta* verscheen in 1981 *La Nouvelle Héloïse* naar het werk van J.J. Rousseau waarover Martin Kellens in het verleden een seminariewerk had geschreven. Het nieuwe kringblad was echter geboren onder een slecht gesternte. Jozef Schildermans was na zijn betrokkenheid bij het coördinatiecomité ook beginnen schrijven voor VETO. De artikels en visie van Schildermans op de kringwerking waren volgens Geert Thuyn ook heel wat ernstiger dan zijn eigen speelse kijk op het ontmoetingsgebeuren. Daarbij kwam nog eens dat Schildermans zich met het kringblad relatief onafhankelijk wenste op te stellen van de Kring, wat door het presidium niet werd geapprecieerd. Dit alles samen leidde tot een zekere onverschilligheid bij de hoofdredacteur die, nadat hij een zoveelste maal “schitterde door zijn afwezigheid” werd hij ontslagen uit zijn functie tijdens de presidiumvergadering op 7 januari 1981. In één ruk werd dan ook besloten een tweewekelijks informatieblaadje te verspreiden dat aanvankelijk niets meer was dan een kalender met kringactiviteiten. Later dat jaar kwamen daar ook nog enkele cartoons en wat “historiaroddels” bij. Het nieuwe blaadje kreeg de naam *La Petite Nouvelle*. *La Nouvelle Héloïse* zelf zou niet meer verschijnen¹⁵⁵.

Na de kalmere jaren binnen de Kring organiseerde het presidium van Geert Thuyn heel wat meer activiteiten¹⁵⁶. Er werd om de twee weken vergaderd in de fakbar in de Parkstraat 72 of op de kamer van Bert Vertongen erboven. Op deze kringvergaderingen kregen alle aanwezigen stemrecht terwijl vroeger enkel de leden van het presidium konden stemmen¹⁵⁷. Met de fakbar werd een nieuw aspect geopend voor het dagelijkse leven binnen de Kring. Elke week konden de studenten die zich thuis voelden in de Kring er terecht op dinsdag- en donderdagavond. Naast deze fakbar was er ook een opmerkelijke toename van de traditionele activiteiten. Waar er in voorbije academiejaren ongeveer vier fuiven werden gegeven per jaar werden in dit jaar maar liefst zes TD's georganiseerd. Elk jaar ging apart op weekend en er werden een aantal uitstappen gedaan naar onder andere Brugge en Brussel. Zelfs op sportief gebied kwam er beweging binnen de Historische Kring, onder invloed van de verantwoordelijke Joan Brouwers. Er werd behalve de deelname aan de interfacultaire

¹⁵⁵ AMVS, XVI, 15.

¹⁵⁶ Interview met Karin Debroey, 3/6/2004.

¹⁵⁷ JANSSENS en HOUBRECHTS. *De Leuvense geschiedenisstudenten en hun Kring*, 63.

competities van SPORA en aan de 24-urenloop van VTK, ook binnen de Kring een aantal sportcompetities georganiseerd zoals een volleybaltoernooi en een tafeltennisttoernooi. Daarnaast ging men zelfs eens schaatsen. Een ongekend sportief hoogtepunt voor de meestal toch maar stramme geschiedenisstudenten. Een aantal volksdansavonden stonden ook op het programma en het kerstfeestje werd in 1981 gehouden in de Parkabdij met aansluitend een free-podium. Als men daar nog eens de baravonden bijtelt komt men tot een recordaantal kringactiviteiten tijdens het academiejaar 1981-1982.

In de loop van het academiejaar werd duidelijk dat er deze keer wel opvolging kon verwacht worden uit de tweede kandidatuur. Er kwamen deze maal zelfs vier kandidaten voor het bestuur naar voren. Hoewel de kringvergadering tegen het ploegensysteem had gestemd kwamen de kandidaten per twee, preses en vice-preses, naar voor. Aanvankelijk had enkel Luc Schokkaert zich als toekomstig preses gepresenteerd. Aan zijn zijde stond Marc Sleebus. Beide waren in de loop van het voorbije jaar actief geweest in de kringwerking. Marc Sleebus was TD-verantwoordelijke en Luc Schokkaert was niet verkozen in een bepaalde functie maar hield zich wel bezig met de productie van *La Petite Nouvelle* en assisteerde Marc Sleebus bij het organiseren van de TD's. Omdat deze figuren volgens sommigen teveel de nadruk zouden leggen op het ontspannende aspect van de kringwerking kwam Karin Debroey naar voor als "serieuze" tegenpool. Als vertegenwoordigster van de Kring op SORA tijdens het voorbije academiejaar had ze reeds ervaring opgedaan met de betaalstakingen in Alma en op de vergaderingen van ASR. Aan haar zijde stond als kandidaat vice-preses Catherine Hanot¹⁵⁸. Deze twee haalden het en de verslagen kandidaat preses sloot zich aan bij het presidium als TD-verantwoordelijke¹⁵⁹.

Het sociale engagement van Debroey was al het voorbije jaar naar voren gekomen door haar actieve betrokkenheid bij de betaalstaking met SORA tegen de prijsstijging in Alma. Als lid van VVS-SVB zag ze de Kring als een soort van vakbond voor studenten. Dat de kandidaat preses lid was van VVS-SVB was algemeen geweten in de Kring. Haar verkiezing zal ook te maken gehad hebben met de steun die ze kreeg van de laatste generatie Verontruste Historici. Deze vereniging was ondertussen verdwenen maar het programma en de activiteiten die ze hadden ontwikkeld, werden reeds onder Geert Thuyn medegeorganiseerd door de Kring. Een voorbeeld hiervan was het debat over studiedrukverzwaring in de fakbar op tien december

¹⁵⁸ AMVS, XVI, 15.

¹⁵⁹ Interview met Karin Debroey. 3/6/2004.

1981¹⁶⁰. Vanaf 1982-1983 organiseerde de Kring deze activiteiten zelf. De geëngageerde studenten konden zich vanaf dan opnieuw in de Kring thuis voelen. De vertegenwoordiging van de studenten op de verschillende raden en niet in het minst op de POC's was voor Karin Debroey eveneens heel belangrijk¹⁶¹. Toch was er een zekere vrees binnen de Kring dat preses Debroey teveel aandacht zou vestigen op het maatschappijkritische aspect van de kringwerking¹⁶².

Bij het begin van het academiejaar had men de intentie om het kringblad nieuw leven in te blazen na het verdwijnen van de hoofdredacteur het jaar voordien. Er werd gekozen voor een volledig nieuw blad met als naam *KRUU*. De nieuwe hoofdredacteur was Pierre Delsaerdt en het kringblad kreeg een nieuwe lay-out. Ondanks het nieuwe initiatief kwam men het eerste academiejaar niet verder dan twee exemplaren omwille van de ondermaatse schrijfactiviteit van de geschiedenisstudenten. Waar vroeger steeds werd geklaagd over het feit dat er te weinig artikels werden ingezonden maar het kringblad wel regelmatig bleef verschijnen zou dit niet meer het geval zijn in de jaren 1982-1983 en 1983-1984.

Bij het begin van het academiejaar organiseerde de Kring zoals elk jaar het onthaal van de eerstejaars met de gebruikelijke rondleidingen, peter- en meteravond en doop. Daarnaast werd een debatgroep opgericht. Binnen deze debatgroep zou men debatten voorbereiden en organiseren voor de Kring. Op twaalf januari ging een debat door over wapenhandel in de Kleine Aula en op drie februari werd een debat georganiseerd over de studiedruk. Eén van de debatten werd medegeorganiseerd door de ASR en een aantal van de debatten waren toegankelijk voor alle studenten aan de KUL en werden ook zo gepromoot. Op deze avonden kwam steeds een 150-tal studenten af¹⁶³. Er werden ook contacten onderhouden met de Gentse Historici en in de fakbar organiseerde men een tentoonstelling. Dit jaar werd er ook voor het eerst opnieuw een cantus georganiseerd in de fakbar hoewel de studenten nog steeds weigerachtig stonden tegenover dit fenomeen¹⁶⁴. De fakbar bleef een centrale rol spelen in het kringleven. Verder werden alle traditionele activiteiten georganiseerd die de Kring normaal op haar programma had staan. Er was een reis naar Parijs met de Kring en in december vond het kerstfeestje plaats. Luc Schokkaert organiseerde een aantal fuiven voor de Kring en op

¹⁶⁰ La Nouvelle Héloïse, jg1, nr1.

¹⁶¹ Interview met Karin Debroey. 3/6/2004.

¹⁶² KRUU, jg1, nr1.

¹⁶³ Interview met Karin Debroey. 3/6/2004.

¹⁶⁴ AMVS, XVI, 15 en interview met Karin Debroey. 3/6/2004.

acht maart was er een hypnoseavond in het tuinhuisje van Elker-Ik. Over het algemeen herinnerde Karin Debroey zich dat er bij het begin van het academiejaar heel enthousiast van start werd gegaan maar dat het aantal activiteiten in de loop van het jaar heel snel afnam.

Op de kringvergadering van zes januari 1983 kwamen de statuten in het voetlicht te staan. Ondanks het werk van haar voorganger Jan De Maeyer waren de vorige statuten in onbruik geraakt en al enkele malen gewijzigd op het praktische gebied. Karin Debroey herschreef de statuten op een aantal punten en wilde haar versie erdoor duwen op de kringvergadering. Het erelidmaatschap van de professoren kwam weer ter sprake en er werd voor gekozen om ze automatisch lid te maken en hen de kans te geven tegen betaling erelid te worden. Over de Algemene Kringvergadering werd beslist dat deze tweemaal per jaar zou gehouden worden, één keer in het begin en éénmaal op het eind. Daartussen kwam het presidium samen om de 14 dagen. Eveneens opperde de preses de idee om een Dagelijks Bestuur te vormen. Op dit punt kon de kringvergadering niet tot een consensus komen. Vooral wie precies deel moest uitmaken van dit Dagelijks Bestuur was niet duidelijk. Na een lange en heftige discussie werd besloten de kwestie stop te zetten en uit te stellen¹⁶⁵. Op tien maart 1983 werden de nieuwe statuten dan toch goedgekeurd. Wat er op dat moment precies veranderde konden niet exact achterhaald worden maar wel is zeker dat de wijzigingen uitgevoerd door Wilfried Janssen in 1976 (het openstellen van de kringvergaderingen) en door Geert Thuyn in 1981 (het toekennen van stemrecht aan alle aanwezigen op een kringvergadering) in deze statuten werden bevestigd¹⁶⁶.

Bij de verkiezingen in 1983 werd gekozen voor Thierry Mommens die het voorbije jaar *Historia* vertegenwoordigde op SPORA. Zijn persoonlijke sportieve interesse zorgde voor een ongekende opleving van het sportieve leven binnen de Historische Kring die zelfs de opleving in 1981-1982 in het niets deed verdwijnen. In het academiejaar 1983-1984 werd er naar geschiedenisnormen heel veel aan sport gedaan met verschillende competities en een voetbalploeg die het zelfs ver schopte in de interfacultaire competities¹⁶⁷. Ook werden de traditionele activiteiten verder gezet zoals de vorige jaren. De fakbar bleef samen met het secretariaat op de vijfde verdieping een centrale rol spelen in de kringwerking. Hoewel de Kring goed draaide, wat we kunnen afleiden uit de vrij druk bijgewoonde kringvergaderingen

¹⁶⁵ AMVS, XVI, 15.

¹⁶⁶ JANSSENS en HOUBRECHTS. *De Leuvense geschiedenisstudenten en hun Kring*. 63.

¹⁶⁷ Interview met Thierry Mommens. 28/7/2004.

en de vele activiteiten was het kringblad een zorgenkind. De tweede jaargang van *KRUU* telde opnieuw slechts twee nummers onder het hoofdredacteurschap van Bart Ramaekers. De oorzaak daarvan was het feit dat de hoofdredacteur er alleen voorstond en de geschiedenisstudenten nog steeds niet in hun pen kropen. Naast de *KRUU* nam Thierry Mommens het initiatief van twee jaar eerder over met een informatieblad dat deze keer de titel *Notre Petite Histoire* meekreeg. Het informatieblaadje miste echter haar doel doordat het slechts tweemaal verscheen, een eerste in oktober en een tweede in februari¹⁶⁸.

De Kring vergaderde om de twee weken in de fakbar op donderdag met aansluitend een baravond. Op de vergaderingen werden de gewone dingen besproken zoals de dagelijkse werking, de organisatie van activiteiten en werden verslag gebracht door de vertegenwoordigers van de Kring op ASR en POC. De Kring organiseerde daarnaast onder andere een reis naar Praag waar een uit de hand gelopen weddenschap leidde tot het stelen van Russische en Tsjechische vlaggen, een grap waar de Tsjechische politie niet mee kon lachen die een aantal personen op heterdaad betrapte en opsloot. Na onderhandelingen van professor Wils en Luc Duerloo werd een “boete” betaald aan de agenten in kwestie en waren de grappenmakers terug op vrije voeten. Toen na de terugkomst in België op een Tsjechische Avond in de fakbar bleek dat er toch een aantal vlaggen in Leuven waren terechtgekomen schoot professor Wils in één van zijn bekende woedebuien¹⁶⁹.

Op de kringvergadering van 26 januari 1984 waren een aantal leden van het NSV aanwezig. Deze studenten kwamen hun aanvraag voor subsidies bij het FKK, de financiële controle commissie van ASR, verdedigen. De Historische Kring had namelijk net als alle andere kringen een stem in de al dan niet toekenning van de subsidies die ASR kreeg van de RvS. Het probleem met deze subsidies voor vrije verenigingen was echter dat deze sinds jaar en dag naar de linkse verenigingen ging. Tegen deze praktijken kwam steeds luider protest vanuit (extreem-)rechtse hoek. Toen dit werd aangeklaagd op de bewuste kringvergadering besloot de Historische Kring met 21 stemmen voor, 13 tegen en 6 onthoudingen om de subsidies voor NSV goed te keuren omdat op louter rationele argumenten deze vereniging evenveel recht had op geldelijke steun als andere vrije verenigingen. Uiteindelijk zou FKK er anders over beslissen. Op de volgende kringvergadering werd gestemd over dezelfde

¹⁶⁸ AMVS, XVI, 16.

¹⁶⁹ Interview met Thierry Mommens. 28/7/2004.

subsidies voor MLB, ook toen werden deze goedgekeurd, deze keer met 12 onthoudingen, 1 tegenstem en 15 stemmen voor¹⁷⁰.

In februari 1984 kwam het nieuws van de afscheuring van Ekonomika uit ASR. Op de kringvergadering van zes maart stelde de Kring zich echter solidair op met de andere kringen die deel uitmaken van de ASR. Hoewel de Kring niet op alle gebieden akkoord ging met de werking van de studentenkoepel vond de kringvergadering dat het haar taak was opbouwend mee te werken aan de verdere democratisering van het onderwijs. In een brief die Thierry Mommens naar ASR zond stelde de Kring dat men door uittreding uit ASR niets bereikte en men op die manier de moeizaam verkregen verworvenheden van meer dan vijftien jaar op de helling plaatste¹⁷¹. Toch waren de geschiedenisstudenten niet zo betrokken bij die problematiek in vergelijking met hun medestudenten uit bijvoorbeeld KLIO. De inhoudelijke werking op ASR kwam voor de kringleden op de tweede plaats na de animatie die de Kring bood¹⁷².

Wat ook opviel in het academiejaar 1983-1984, was de apathie van de tweede kandidatuur. Het was de aanleiding voor de opvolgingsproblemen die de komende twee jaar de kop zouden opsteken. De tweede kandidatuur voelde zich in een hoek geduwd zoals blijkt uit het verslag van de vergadering van 12 januari 1984. In hun ogen werden de licenties voorgetrokken en had de Kring een paternalistische visie op de kandidaturen. De Kring zelf verweet de tweede kandidatuur laksheid en wees op de inactiviteit van tweede kan tijdens de baravonden en de cursusdienst. Het kwam niet tot een openlijk conflict maar toen in april gestemd werd over opvolging is er maar één tweede kandidatuurstudent bij de zes opgekomen kandidaten¹⁷³.

Toen gevraagd werd om opvolging kwamen met enige moeite twee ploegen naar voor. De ene ploeg bestond uit een traditionele preses en vice-preses, respectievelijk Alain Sels en Peter Van Rossem, de andere ploeg kreeg meteen de naam “vierkoppig monster” mee. Dit coördinatiecomité bestond uit Christof Grootaers, Hedwig Tack, Kristine Smets en Patrick Pasture. Hoewel ze opkwamen als twee verschillende ploegen waren er al van bij het begin afspraken gemaakt over de taakverdeling na de verkiezingen. Het “vierkoppig monster” zou de officiële kant van het kringleven voor haar rekening nemen en Alain Sels en Peter Van

¹⁷⁰ AMVS, XVI, 16.

¹⁷¹ AMVS, XVI, 16.

¹⁷² Interview met Thierry Mommens. 28/7/2004.

¹⁷³ AMVS, XVI, 16.

Rossem zouden de animatie verzorgen en in het bijzonder de feestelijkheden rond “Vijftig jaar Historia”¹⁷⁴. De voorbereidingen daarvoor waren reeds onder Thierry Mommens begonnen toen hij samen met zijn vice-preses en financieel verantwoordelijke René Soetewey in het begin van 1983-1984 de doelstelling hadden fondsen te verzamelen voor die viering. Ze waren er in geslaagd om het saldo van de Kring dat in oktober 1983 dicht bij het nulpunt stond op te krikken tot een 150.000 frank dankzij winstgevende fuiven en een goeddraaiende cursusdienst¹⁷⁵.

De verkiezingscampagne van Historia ging in april 1984 voor het eerst een populistische kant op. Alain Sels en Peter Van Rossem hielden de schijn hoog ernstige kandidaten te zijn en verkondigden in hun programma dat voor hen de raden als ASR en POC niet op de eerste plaats kwamen, maar de dagelijkse behoeftes van de student. Ze slaagden erin om een vat bier te krijgen van Stella Artois en schonken het weg in het teken van hun verkiezingscampagne. Bij de verkiezingen haalde het populistische programma van Alain Sels en Peter Van Rossem echter onverwachts de meerderheid tegen het weliswaar droge maar duidelijke programma van het “vierkoppig monster”. Dit werd nooit wereldkundig gemaakt en het coördinatiecomité nam het bestuur van de Kring op en sloot zoals afgesproken de twee overige kandidaten in haar rangen waardoor dus een zestal mensen aan het hoofd van de Kring kwamen te staan¹⁷⁶.

Het coördinatiecomité, of het “Politburo” zoals het zichzelf noemde, verdeelde de taken onder zijn leden. Christof Grootaers ging naar Kringraad, Kristine Smets nam de financiële kant van de zaak onder haar hoede en vertegenwoordigde de Kring op de faculteits- en departementsraad, Patrick Pasture vertegenwoordigde de Kring op Cultuurraad en Hedwig Tack verzorgde de Onderwijswerking van de Kring¹⁷⁷.

Bij het begin van het academiejaar kreeg de Kring echter een opdoffer van jewelste. Het huis in de Parkstraat 72 werd verkocht en Historia zag zich genoodzaakt haar toevlucht te nemen tot de Fakbar L&W in de Blijde Inkomststraat. Maar men liet de moed niet zakken en ging er meteen aan de slag om de bar te verfraaien. Het was het initiatief van Peter Van Rossem dat ervoor zorgde dat de Kring snel haar draai en thuis vond in de Blijde Inkomststraat 11¹⁷⁸.

¹⁷⁴ Interviews met Alain Sels, Patrick Pasture en Peter Van Rossem.

¹⁷⁵ Interview met Thierry Mommens. 28/7/2004.

¹⁷⁶ Interview met Peter Van Rossem. 7/7/2004.

¹⁷⁷ Interview met Patrick Pasture. 18/2004.

¹⁷⁸ Interview met Patrick Pasture, Alain Sels en Peter Van Rossem.

Het dagelijkse leven van de Kring werd dat jaar volledig overheerst door de viering van “Vijftig jaar Historia”. Daarnaast waren nog een aantal traditionele activiteiten zoals het jaarlijkse Kerstfeest, TD’s , een reis naar Moskou en een weekend in Limburg. Ook het kringblad werd opnieuw uitgegeven onder de naam *KRUU* en kende dit jaar wel enig succes met zes nummers, inclusief twee extra edities voor de feestweek en een *abituriënten-KRUU*. Deze “gezelligheidswerking” was het gezicht van de Historische Kring voor de meeste studenten. Sommigen waren nog wel bezig met de democratiseringsgedachte en de onderwijswerking maar deze groep werd steeds kleiner. De organisatoren van de feestweek waren de populaire mensen van de Kring, niet de vertegenwoordigers¹⁷⁹.

De viering “Vijftig jaar Historia” werd geconcentreerd in een feestweek die de Kring bijna uit haar voegen deed barsten. Hoewel het niet de gewoonte was en er heel wat discussie aan vooraf was gegaan liet Historia zich sponsoren door een aantal bedrijven om zo aan degelijke werkingsgelden te komen. Alain Sels coördineerde alle activiteiten en in het totaal waren minstens vijftig mensen betrokken bij de organisatie van die week. Hilde Houbrechts en Chantal Janssens organiseerden een tentoonstelling op het vijfde en zorgden voor een verzorgde catalogus die de Kring ook aanbood aan haar oud-leden. Op maandag werd de tentoonstelling geopend in de namiddag onder grote belangstelling van leden, oud-leden en professoren. ’s Avonds was er een debat onder leiding van Eddy Daniëls. “Het verkeerde verleden” besprak de problematiek van objectiviteit en subjectiviteit binnen de geschiedschrijving. Dinsdag was er een quiz met professoren en studenten en woensdag werd de film “La prise du pouvoir de Louis XIV” getoond. Donderdag werd de belangrijkste dag in de feestweek voor de studenten. ’s Middags werd een sportwedstrijd georganiseerd op de parking nabij het Erasmushuis. De studenten deden er aan volksspelen tegen hun collega’s van andere universiteiten. Na het avondeten kon men dan terecht in zaal Gambrinus van de Salons Georges voor een fuif. Vrijdag kreeg men de kans om de professoren op een andere manier te leren kennen tijdens een contact avond in de fakbar en zaterdag werd een alumnidag georganiseerd waarbij oud-kringleden de kans kregen elkaar nog eens te ontmoeten. Ondertussen kon men doorlopend de tentoonstelling op de vijfde verdieping bezoeken en de

¹⁷⁹ Interview met Thierry Mommens. 28/7/2004.

fakbar werd de ganse week lang uitgebaat door leden van de Historische Kring. De feestweek was een hoogtepunt in de kringwerking voor vele jaren ervoor en erna¹⁸⁰.

Na de feestweek viel de kringwerking echter stil. Drie van de vier coördinatoren zaten in tweede licentie en moesten hun thesis afwerken en behalve de reis naar Moskou in maart waren er geen grote activiteiten meer. Toen er moest uitgekeken worden naar opvolgers kwamen die er aanvankelijk niet. Daarom organiseerde het coördinatiecomité een stemming waarbij alle leden van de Kring konden stemmen voor wie ze wilden. Mensen met vijf procent van de uitgebrachte stemmen zouden verkiesbaar gesteld worden als preses indien ze zich niet binnen de week terugtrokken. Iedereen die op deze manier verkiesbaar was gesteld trok zich echter terug. Het was vooral een groep uit de tweede kandidatuur met onder andere Paul Lambrechts, Dirk Brems en Kris Hoflack waarnaar werd uitgekeken om het bestuur van de Kring over te nemen. Deze groep wilde dit echter niet doen omdat ze zich al voldoende amuseerde met haar eigen vriendengroep en ze met de Kring zou moeten werken met en voor een groep studenten die haar niet interesseerde. De individualisering zette zich duidelijk door in de Kring¹⁸¹.

Uiteindelijk kwam het initiatief vanuit een onverwachte hoek. Dirk Van Boxem uit de eerste kandidatuur nam het initiatief om de Kring te laten overleven. Hij wou het echter niet alleen doen en kon Jean-Marie Coenen, die zijn eerste kan bise op dat moment en Annemie Pycke, die toen in eerste licentie zat maar uit de kandidaturen in Antwerpen kwam, zover krijgen om samen een coördinatiecomité op te richten. Ze hielden zich voor een strikt minimumprogramma na te leven dat louter erop gericht was om de Kring te laten overleven¹⁸². Dirk Van Boxem zou de Kring vertegenwoordigen op SORA, Jean-Marie Coenen op KRIRA en Annemie Pycke verzorgde de financiën van Kring¹⁸³. Bij het begin van het jaar namen ze gewoon de kringwerking op zich zonder zich te laten verkiezen. Iets later in het academiejaar organiseerden ze dan een stemming om de situatie te bevestigen en alles in orde te brengen¹⁸⁴.

¹⁸⁰ Interviews met Alain Sels, Peter Van Rossem, Eddy Daniels, Peter Bentein, Patrick Pasture en Jean-Marie Coenen. AMVS, XVI, 17. KRUI, jg3, nr3 en speciale editie.

¹⁸¹ Interview met Kris Hoflack. 22/7/2004.

¹⁸² HYSTERIA, jg1, nr2, 43.

¹⁸³ Interview met Dirk Van Boxem en Jean-Marie Coenen.

¹⁸⁴ Interview met Dirk Van Boxem. 18/7/2004.

Het jaar 1985-1986 was een heel rustig jaar op gebied van kringwerking. Er werden geen pogingen ondernomen om de kringwerking op één of andere manier te vernieuwen door het coördinatiecomité dat zich vooral voorhield zo veel mogelijk fuiven te organiseren. De TD-verantwoordelijken, Peter Heyrman en Dirk Van Engeland uit de eerste licentie die behoorden bij de groep die de leiding van de Kring aan zich voorbij had laten gaan, streefden ernaar om elke maand een fuif te organiseren¹⁸⁵. Dat deze groep studenten niet volledig onverdienstelijk was blijkt ook uit de inzet van onder andere Kris Hoflack en Bruno Wijnendale voor het kringblad; *Ecole des Bannales*. Een tijdschrift waarin ze niet zozeer het kringleven wilden behandelen maar journalistiek gezien goede artikels en interviews wilden publiceren. Hun toenmalige journalistieke aspiraties werden later bevestigd door hun werk voor de VRT¹⁸⁶. De belangrijkste verliespost was de sportwerking. Dit kwam omdat de kring weliswaar wat sporttoernooien organiseerde, en dus ook financierde maar er te weinig of geen leden op afkwamen waardoor het geïnvesteerde geld verloren ging¹⁸⁷. Dat de Kring niet schitterend draaide dat jaar is een zekerheid. Dirk Van Boxem vertelde dat er dat jaar zelfs geen kerstfeest was doorgegaan. Dit zou de eerste en enige keer zijn in de geschiedenis van de Kring dat deze activiteit niet doorging¹⁸⁸.

Wat wel een vernieuwing zou worden kwam al op de eerste kringvergadering aan bod maar zou pas definitief worden op het einde van het werkjaar. Peter Heyrman kwam op de proppen met de idee om nieuwe statuten te schrijven voor de Kring¹⁸⁹. De Kring werd het afgelopen jaar 1984-1985 reeds chaotisch geleid en al van bij het begin van 1985-1986 bleek dat het tweede coördinatiecomité op rij het niet beter zou doen. De Kring smeekte om statuten die de werking zou verstrakken. Benoit Lannoo, die deel uitmaakte van de statutencommissie sprak wat dit betreft over een professionalisering van het kringleven. Peter Heyrman werd aangeduid als “kringideoloog” en stelde een werkgroep samen met zeven medestudenten die de statuten zouden overdenken. In deze statutencommissie zaten twee toekomstige presessen van de Kring; Piet Clement en Benoit Lannoo. Deze twee studenten waren van een nieuwe generatie en waren uitgesproken “bourgeoisstudenten” die naar Leuven kwamen met het hemd in de broek en de haren deftig geknipt. De tijd van het “langharig werkschuw tuig” leek voorbij. De nieuwe statuten steunden op twee pilaren, efficiëntie en democratie. Volgens

¹⁸⁵ Interview met Jean Marie Coenen. 23/6/2004.

¹⁸⁶ Interview met Kris Hoflack. 22/7/2004.

¹⁸⁷ HYSTERIA, jg1, nr2, 44.

¹⁸⁸ Interview met Dirk Van Boxem. 18/7/2004.

¹⁸⁹ Omdat noch deze statuten nog de verslagen van de vergaderingen waarbij ze zijn opgesteld bewaard zijn, moesten we werken aan de hand van de herinneringen van Kris Hoflack en Benoit Lannoo.

Benoit Lannoo was vooral de efficiëntie nodig. De laatste jaren viel de kringwerking telkens stil na de paasvakantie omdat de verantwoordelijken hun taak lieten vallen. In 1986 was het zelfs zover gekomen dat de cursusdienst niet meer geopend was in het laatste trimester wat leidde tot heel wat problemen bij de studenten. De nieuwe statuten waren ontworpen om de studenten die zich verantwoordelijk stelden voor de kringwerking, aan hun verantwoordelijkheden te houden¹⁹⁰.

Met deze veranderingen begon een nieuw tijdperk voor de Kring. De zogenaamde verrechtsing van de studentenbeweging was doorgedrongen bij de Historische Kring in de vorm van een zeker professionalisme. Politieke verrechtsing was er niet binnen de Kring die ook op de eerste rij stond om in november 1986 deel te nemen aan de acties rond het Sint Anna plan, dat reageerde tegen het snoeiwerk van de regering in de sociale sector¹⁹¹. Hoewel het studentenaantal in oktober 1986 gekelderd was, was de Kring nu geschoeid op een professionele leest. De “bourgeois” die ook de KrUL uit de grond hadden gestampt, hadden de kringwerking omgevormd tot een functionele a-politieke werking waarbij de vertegenwoordiging op de verschillende LOKO-raden en POC's bijna officieel ondergeschikt was aan de amusementswerking van de Kring.

¹⁹⁰ Interview met Benoit Lannoo. 26/7/2004.

¹⁹¹ TIELEN, *25 jaar sociale raad*, 97.

2) *Parkstraat 72, een nieuwe thuis?*

In deze paragraaf willen we het hebben over de fakbar van de Kring in de periode oktober 1981- juni 1985. In viereneenhalf jaar vonden een aantal gebeurtenissen plaats die een grote invloed hadden op de Kring en de kringwerking. Deze invloed is vandaag nog steeds merkbaar. Vandaar dat we een aparte paragraaf wijden aan dit onderwerp.

In 1981 opende de Historische Kring haar eigen fakbar in de Parkstraat 72. Toen Geert Thuyn zich kandidaat stelde voor het presesambt was het inrichten van een kringhuis één van zijn verkiezingsbeloftes. Waar een dergelijk idee in vroeger jaren werd weggelachen nam men het voorstel deze keer wel serieus. In de eerste licentie had Thuyn namelijk met een aantal vrienden een gemeenschapshuis ingericht met een bar in de kelder. Deze bar werd ook door historici bezocht en men zag er dat het met een relatief kleine groep mogelijk was om een fakbar te openen. Het huis werd voor een luttel bedrag gehuurd van een oude Brusselse weduwe en de handige Geert Thuyn begon er in juli 1981 te werken samen met een paar vrienden. Begin oktober kon de Historische Kring haar eigen fakbar voorstellen. Het pand in de Parkstraat omhelsde behalve een bar drie studentenkamers. Deze kamers werden verhuurd aan leden van het presidium. Bert Vertongen was hoofdhuurder van het gebouw en de eerste barverantwoordelijke van de Kring, een nieuwe functie in het presidium. Zijn taak bestond erin om het huis in orde te houden en de activiteiten die het presidium organiseerde te coördineren. Het huis werd een uitvalsbasis voor de Kring en het kringleven. De verhuur van de kamers boven de bar zorgde ervoor dat het financiële kant van het exploitatiedrag kon worden. De bar zelf was klein en een tapinstallatie was er niet. Toch was het een gezellige thuis voor de kringleden. Het initiatief was op korte termijn een succes geworden. In 1982-1983 werd Jeroen Huyghelier barverantwoordelijke en het jaar erop Pieter Kerremans¹⁹².

De bar was open op dinsdag- en donderdagavond en werd opengehouden door leden van het presidium. Op die avonden opende de bar haar deuren om 22.00, ervoor kon men van de bar gebruik maken om te vergaderen. Als de bar geopend was organiseerde men er soms ook activiteiten zoals voordrachten of thema-avonden zoals een Griekse, Tsjechische of Franse avond. Soms werd er ook maar één soort muziek gespeeld op bepaalde avonden. Zo was er

¹⁹² MAES, *Fakbars en kringhuizen in Leuven*, 97-98; AMVS, XVI, 15 en 16 en interview met Geert Thuyn. 26/7/2004.

onder andere een rock'n'roll avond die onderbroken werd door een bezoek van de politie¹⁹³. Eén keer is er zelfs een les in doorgedaan van de Grieks-Amerikaanse gastprofessor Victor Papacosma die in Leuven was uitgenodigd door professor De Schryver¹⁹⁴. In december 1982 ging een tentoonstelling door in de bar met het werk van Bart Ramaekers en Pierre Delsaerd die studenten Geschiedenis waren die ook instonden voor de lay-out van de *KRUU* dat jaar, en Pascale Dubois, een vriendin van Bart Ramaekers. Karin Debroey vertelde dat deze tentoonstelling veel volk trok maar uiteindelijk trok de bar altijd veel studenten aan in haar herinnering. De bar ontving op een gemiddelde avond een twintig tot dertigtal mensen¹⁹⁵.

Toch waren er ook problemen met de nieuwe bar. Het huis was niet geluids dicht geïsoleerd en er kwamen regelmatig klachten van de burens in verband met geluidshinder. Één van de burens was een gewezen rijkswachter die om de haverklap dreigde de politie te verwittigen. In 1984 moest men dan ook eens gaan nadenken over de toekomst van het kringhuis. Een terugkeer naar de fakbar L&W in de Blijde Inkomststraat zagen de kringleden niet zitten omdat de Germanisten deze bar volledig patroneerden. De Kring wenste op zichzelf te blijven met haar eigen huis maar besloot wel lid te blijven van de Raad van Beheer om zo een stok achter de deur te houden mocht er iets foutlopen met de huidige bar. Een tweede optie was het zoeken naar een nieuw huis. Door de aanhoudende klachten van de buurman in verband met geluidshinder was men er al toe genoopt geweest de muziek zachter te zetten om één uur 's nachts en om twee uur de bar volledig te sluiten. Toch was het zoeken naar een nieuw pand geen oplossing, enerzijds omdat de Kring de kost daarvan niet zou kunnen dragen, anderzijds omdat het ondertussen al juli 1984 was. De derde optie was het isoleren van de fakbar om zo de geluidsoverlast te verminderen. Eveneens zou men dan de andere problemen die het gebouw had kunnen oplossen. Een betere ventilatie en wat schilderwerken zouden het gebouw nog veel aangenamer kunnen maken. Op 26 augustus 1984 echter werd nog iets anders beslist omdat de eerste opties te duur waren. De bar zou omgebouwd worden tot een praatlokaal in plaats van tot café. Op die manier zou men geen kosten moeten doen aan de geluidsisolatie en zou de plaats ongewijzigd kunnen blijven. Onmiddellijk begon het nieuwe bestuur aan de aanpassingswerken in de bar maar toen kwam het slechte nieuws van de verhuurder. Na alle klachten besloot deze om het gebouw te verkopen. De Historische Kring stond op straat en zag zich genoodzaakt terug te keren naar de Blijde Inkomststraat 11.

¹⁹³ AMVS, XVI, 16.

¹⁹⁴ Interview Peter Bentein, 2/6/2004.

¹⁹⁵ Interviews met Geert Thuyn, Karin Debroey en Thierry Mommens.

Door het paternalistische beheer van Germania waren de andere kringen namelijk vertrokken uit de fakbar en bleven enkel Eoos, Romania en Germania zelf over om het gebouw te beheren. Ook de financiële toestand van de fakbar was niet rooskleurig. Toen Historia terugkwam naar de fakbar leende de Kring 20.000 BEF aan de VZW, een schuld die de Kring later zelfs zou kwijtschelden¹⁹⁶. Historia kwam terug naar haar vroegere fakbar maar in tegenstelling tot de vorige periode zette de Kring zich nu wel in. Peter Van Rossem zou het contact leggen tussen de Raad van Beheer en de Historische Kring. Op zijn initiatief werkte de Kring zich in de fakbar in en begon ook daar de “historische sfeer” die volgens sommigen zoek was terug te komen. Volgens Van Rossem was het van groot belang voor de kringen om samen te werken. Hij ijverde voor gemengde tapavonden waarbij historici en germanisten samen achter de toog stonden. Zo verbeterde het contact tussen de kringen en kwam er meer volk naar de fakbar. De historici gingen in hun nieuwe huis een vooraanstaande rol spelen en de fakbar zelf werd door het toetreden van Alfa, de kring van de archeologen en het terugkeren van Klio, de kring van de classici en oud-historici, en Mecenas, de kring van de kunstwetenschappers, in komende jaren voor het eerst in haar bestaan echt een fakbar L&W. Enkel de filosofen ontbraken, maar die behoorden de facto tot een andere faculteit, het HIW¹⁹⁷. Voor de historici kan men zeggen dat ze het nut van een eigen fakbar hadden ingezien dankzij hun avontuur in de Parkstraat. Op dit moment is het secretariaat van de Kring nog steeds gevestigd boven de fakbar Letteren in de Blijde Inkomststraat 11. Hoewel de betrokkenheid van de Historische Kring bij de fakbar niet elk jaar even groot was is “de gele taverne” nog steeds de thuis van de Kring.

¹⁹⁶ Interview met Peter Van Rossem, 7/7/2004.

¹⁹⁷ MAES, *Fakbar en kringhuizen*, 100.

3) Studenten geschiedenis en hun onderwijs

Ook in deze periode verdedigde de Kring het studentenstandpunt in de Permanente Onderwijscommissie. De verkozen presessen maakten van dit gegeven zelfs telkens een belangrijk standpunt terwijl de al dan niet ernstige tegenkandidaten het eerder achterwege lieten. Ook de studenten zelf toonden minder interesse voor dit orgaan. Toch bleef de Kring haar vertegenwoordigers naar de POC's sturen en organiseerde ze activiteiten om de studenten te informeren over hun onderwijssituatie.

In 1981-1982 werd bij het begin van het academiejaar dan toch het invoeren van een taaltest gesteund vanuit de studenten. Waar het twee jaar eerder nog was afgekeurd omdat men vreesde voor een toename van de studiedruk werd het deze maal wel aanvaard op voorwaarde dat de test geen gevolgen zou hebben in de vorm van het invoeren van een nieuw taalvak Frans. Daarbij kwam nog eens dat de lectuur in eerste kandidatuur beperkt zou worden tot één in plaats van twee Franse boeken. In oktober 1982 werd de test voor het eerst uitgevoerd door het monitoraat. Verder werd er dat jaar gewerkt rond de profexamens. Net zoals jaren voordien stonden opnieuw de vrijstellingen voor deze examens centraal. Ook deze keer kwamen de studenten niet tot een gezamenlijk standpunt en werd het punt van het programma gehaald. Ook het seminarie voor de tweede licentie werd in vraag gesteld maar net zoals bij de vrijstellingen werd er geen vooruitgang geboekt.

Bij de start van het academiejaar 1982-1983 werd een brief verzonden vanuit de werkgroep onderwijs binnen de Kring naar de professoren met de vraag aan de proffen om zich wat actiever in te zetten voor de kwaliteit van het onderwijs. Op die manier wilden de studenten voorkomen dat over ongeveer 15 jaar een radicale verandering nodig was van het onderwijsproject van de universiteit. De studenten stelden voor het onderwijs geleidelijk aan te passen aan het niveau dat aan andere universiteiten werd bereikt, zowel in het binnen- als buitenland¹⁹⁸. Op de POC werd dat jaar gevraagd naar meer aandacht voor de Nieuwste Tijd in de seminaries in de licenties. Daarnaast was er een probleem met de bibliotheek van Theologie dat ook de geschiedenisstudenten beïnvloedde. Doordat er steeds meer studenten gingen studeren was de bibliotheek overbelast aan het worden en wou men er de eerstejaarsstudenten niet langer toelaten. Aangezien nogal wat boeken daar aanwezig waren

¹⁹⁸ KRUI, jg1nr1.

die van groot nut waren voor de vita van de eerstejaars moest er volgens het presidium iets aan gedaan worden. De studenten vroegen om de onderwerpkeuze voor de vita uitgebreider te maken waardoor er minder gebruik zou gemaakt worden van de bibliotheek van Theologie. Dit werd door de professoren weliswaar overwogen maar toch kwam er een andere oplossing. Via de begeleider Jan Goossens kon men de nodige werken van de bibliotheek raadplegen. Dit systeem was niet ideaal maar voor het opentrekken van de eerstejaarsopdracht naar andere onderwerpen dan heiligenlevens was het blijkbaar nog te vroeg.

Een ander belangrijk onderwerp in 1982-1983 was de mogelijke programmawijziging. Deze werd mogelijk door het emeritaat van Prof. J.M. De Smet. Ook liepen er dat jaar een aantal leeropdrachten af. Dit gaf aanleiding tot het bedenken van een programmaherziening. De indeling van heuristiek en historische methode over de kandidaturen werd nogmaals in vraag gesteld en er werd gevraagd naar een vak Eigentijdse Geschiedenis. Voor de hulpwetenschappen vroegen de studenten een meer historische interpretatie van bijvoorbeeld sociologie. Ook werd gevraagd naar een inleiding antropologie, psychologie en statistiek. Deze nieuwe vakken zouden mogelijk worden mocht men het vak Kerkelijke Instellingen niet langer inrichten als plichtvak in de kandidaturen maar als keuzevak in de licenties en het tweede seminarie in de tweede kandidatuur achterwege laten¹⁹⁹. In oktober 1983 bleek dat de proffen het vak Kerkelijke Instellingen nog niet wilden afschaffen. Later in het jaar werd er verder gesproken over de programmahervormingen. Deze zouden nu georganiseerd worden in 1984-1985. De historische oefeningen zouden in de eerste kandidatuur komen te staan onder de naam Heuristiek en oefeningen. Dit vak hield behalve een oefening ook een theoretisch gedeelte in waar de heuristiek aan bod zou komen. Er werd plaats gemaakt voor dit vak, volgens het verslag van de kringvergadering door het wegvallen van het vak Kerkelijke Instellingen voor Trente. Tenslotte kwam het vak Eigentijdse geschiedenis ter sprake. Dit vak werd weliswaar goedgekeurd maar zou pas voor het eerst gedoceerd worden in 1985-1986 terwijl de overige veranderingen al het academiejaar ervoor ingevoerd werden²⁰⁰.

In 1983-1984 waren er volgens de studenten problemen met professor Van der Wee, enerzijds omdat hij zijn examens te streng zou verbeteren, anderzijds omdat hij de studenten verplichtte tot de aankoop van een duur boek. Op vraag van de studenten verklaarde de POC dat proffen de Onderwijscommissie moest inlichten als de kosten voor verplichte lectuur zouden oplopen

¹⁹⁹ KRUU, jg1, nr2.

²⁰⁰ AMVS, XVI, 16.

tot meer dan 700 frank. Over de bibliotheek was er kritiek van Eddy Daniëls die de organisatie ervan chaotisch vond, in het bijzonder in de aggregatiebibliotheek. Hij ging samen met Karel Lannoo zetelen in de bibliotheekcommissie om er van daaruit iets aan te doen²⁰¹. In maart 1984 vroegen de studenten naar een ontkoppeling van de examens en de verhandeling in de tweede licentie. Tot dan toe kon men enkel examens afleggen als de verhandeling ingediend was. Met het voorstel van de studenten zou het mogelijk worden examens af te leggen in juni en de thesis af te werken tijdens de vakantie²⁰². Maar onder druk van de professoren, die vreesden dat er daardoor meer studenten een ‘thesisjaar’ zouden doen, ging de POC daar niet op in.

Het vierkoppig monster was opgekomen met een programma waarin de vertegenwoordiging op de Onderwijscommissie naar voren werd geschoven als een nuttig initiatief. In het eerste nummer van de *KRUU* werd de POC en haar werking nogmaals toegelicht. Binnen het coördinatiecomité waren het vooral Christof Grootaers en Eddie Tack die zich bezighielden met het onderwijs van de geschiedenisstudenten. Het was dan ook met lede ogen dat de studentenvertegenwoordigers zagen dat de programmawijzigingen die twee jaar eerder waren beloofd in de koelkast werden gestopt. In *VETO* stond op 21 maart het verontrustende nieuws dat Geschiedenis de klok terugzette. De vroeger besloten hervormingen waren immers op de POC-vergaderingen van 16 januari 1985 en 13 maart 1985 zwaar bekritiseerd door een aantal professoren, vooral vanuit de afdeling Middeleeuwen. Het was begonnen met het voorstel om het aantal semesteruren van 38 naar 40 te brengen en zo het vak Eigentijdse Geschiedenis een plaats te geven. De studenten konden zich daar niet in vinden omdat dit een rechtstreekse verzwaring was van de veelbesproken studiedrukverzwaring. De studentenvertegenwoordigers werden gesteund door de professoren Stols en De Schryver die eveneens achter de 38 uur stonden en ter compensatie de persoonlijke lectuur wilden promoten. Andere professoren herinnerden eraan hoe de POC enkele jaren eerder het aantal semesteruur van 40 naar 38 had verminderd en dat dit dus geen overdreven uitbreiding was, of wilden in elk geval Eigentijdse invoeren en beseften dat dit enkel mogelijk was mits een terugkeer naar 40 uur. Behalve de studentenvertegenwoordigers en drie professoren stemde de voltallige vergadering voor 40 uur. De onderwijsafgevaardigden van de Kring voelden zich bekocht maar namen zich toch voor het studentenstandpunt te blijven verdedigen²⁰³. De rest

²⁰¹ AMVS, XVI, 16.

²⁰² AMVS, XVI, 16.

²⁰³ *VETO*, jg11, nr24, 4.

van het jaar concentreerde de kringwerking van het academiejaar 1984-1985 zich vooral op de viering van 50 jaar Historia en haar opvolgers hielden zich aan een strikt minimumprogramma om de Kring te laten overleven.

Buiten de vertegenwoordiging op de POC organiseerde de Kring tussen 1981 en 1986 ook een aantal activiteiten rond het onderwijs. Vooral in de eerste twee academiejaren van deze periode werd er nogal wat aandacht geschonken aan het thema van de toenemende studiedruk. Op 10 december 1981 werd een debat georganiseerd over het slagen in de eerste kandidatuur. De activiteit ging door in de fakbar en mocht een naast het panel met professor Cloet, monitor M. Gerard en de studenten Frank Segers en Bruno Raeymakers, moderator Jan Lerouge een 25-tal geïnteresseerden verwelkomen. Ook de ploeg van Karin Debroey nam de problematiek van de studiedruk verzwaring ter harte en organiseerde een debat op drie februari 1983. In de latere jaren werd het onderwerp nog wel besproken op POC-vergaderingen en kringbijeenkomsten maar werd er niets meer rond gedaan. Misschien hadden de studenten het op dat moment al te druk met hun studies.

4. De verrechtsing van de studentenbeweging in Leuven

In de loop van de jaren 1980 kwam een nieuwe studentengeneratie naar Leuven. Het progressieve karakter van de studentenbeweging in de jaren 1970 werd door de meeste studenten nu volledig achterwege gelaten en de overkoepelende organisatie ASR stond met haar democratiseringsgedachte meer en meer alleen. Een aantal kringen zou zich zelfs gaan afscheuren om een eigen apolitieke organisatie te stichten; de KrUL. Reeds bij het begin van de jaren 1980 kwam er meer en meer protest op de linkse koers die de ASR bleef aanhouden en op het veruitwendigen daarvan in het weekblad VETO. Voor veel studenten was de ASR een overblijfsel geworden van mei '68. Acties kwamen er nog wel maar werden niet meer gesteund door de grote studentenmassa. Deze studentengeneratie te Leuven kreeg net als haar voorgangers een naam. Chris De Stoop had het in zijn artikel over het Stille Leuven, de opvolger van het Vlaamse en het Rode Leuven. Studenten kwamen naar Leuven om student te zijn en dat hield in dat ze gingen studeren en uitgingen. De sociale uniformiteit van de jaren 1970 waar iedereen alles op dezelfde manier deed verkoos de student nu de differentiatie als richtlijn. Hoewel de studentenpopulatie nooit een heterogene groep was geweest kwam ze nu ook niet langer zo naar buiten. De studenten kozen voor een individueel leven en hadden maar één gemeenschappelijk doel meer: afstuderen en liefst met een zo hoog mogelijke graad. Als “de student” uit de jaren 1980 niet studeerde ging hij uit. Het kringleven verwerd loutere dienstverlening dat zich achter het gemeenschappelijke doel stelde²⁰⁴.

Toch bestond ASR nog in deze periode en organiseerde deze vereniging nog steeds activiteiten rond de democratisering van het onderwijs op alle gebieden. In 1981-1982 werd er vooral actie gevoerd rond de veranderingen in de sociale sector. Het voorstel Bosmans over de studietoelagen en de besluiten van Eyskens en Coens zetten veel kwaad bloed. Een hoogtepunt kwam er in januari 1982 met de betaalstaking in ALMA. Terwijl de maaltijden waren opgeslagen van 60 naar 65 frank, verkocht SORA eetbonnen ter waarde van 65 frank aan 60 frank. Het verschil werd door ASR bijgepast, wat leidde tot een stevige financiële kater. De Historische Kring had deelgenomen aan deze betaalstaking en op initiatief van Karin Debroey bonnen verkocht aan de Alma zelf. Toen Alma besloot de alternatieve bonnen niet langer te aanvaarden begonnen studenten zelf ook hotdogs te verkopen voor Alma 2. Toen SORA de kringen om geldelijke steun vroeg om de financiële put te dempen schonk

²⁰⁴ DE STOOP, *Het Stille Leuven*.

Historia 2000 frank. SORA-verantwoordelijke voor Historia Karin Debroey was hierbij actief betrokken²⁰⁵. Een ander thema waar veel werd rond gewerkt was de rakettenkwesie. Wat dat betreft kwam het ook tot betogingen in Leuven en Brussel. Deze betogingen werden regelmatig vereerd met een bezoek van de ordediensten. In VETO werd meerdere malen geschreven over de repressieve houding van de politie tegenover de betogers. De progressieve sfeer van de jaren 1970 leefde nog steeds in het Leuvense studentenblad. Maar het progressieve gedachtegoed van het blad werd niet gesteund door alle kringen. Reeds in het academiejaar 1981-1982 verschenen er brieven aan de redactie die het linkse standpunt van de verslaggevers hekelden. Deze mensen verwachtten een objectieve verslaggeving in plaats van de “rode” verslaggeving die nu werd toegepast²⁰⁶.

Het academiejaar 1982-1983 werd door Kringraad de studiedruk en de aggregatie als belangrijkste werkpunten gekozen. De studentenspeech bij de opening van het academiejaar beklagde zich dan ook over de lage didactische waarde van het onderwijs aan de universiteit en wat betreft de studiedruk vroeg de studentenvertegenwoordiger een onbevooroordeelde instantie die de studiedruk zou kunnen toetsen aan een overeengekomen norm²⁰⁷. Maar wat het betreft oproepen tot acties bleef het in VETO stil in 1982-1984. Wel bleef de klank van de artikels bijna uitsluitend links. Zo werden de resultaten van een Nederlands onderzoek over de jeugd met argusogen bekeken. Uit de resultaten bleek namelijk dat de jeugd een ruk naar rechts maakte wat de auteur duidelijk bezorgd maakte. Misschien was het tijd voor een Belgische variant van het onderzoek, zo dacht de redactie²⁰⁸. Later werd de academische werkloosheid aan de kaak gesteld en de crisis op de korrel genomen. Ook de vredesbeweging kreeg veel aandacht van het studentenweekblad. Toch blijkt uit andere artikels in het studentenblad dat de studenten zelf lang niet allen wakker lagen van deze dingen. Het verslag van het carnaval in Leuven - waar ook de Historische Kring in groep naartoe trok, dat jaar verkleed als witte producten – en de artikels over studiedruk laten vermoeden wat ook uit andere bronnen en werken blijkt, de studenten kwamen naar Leuven om te studeren en op tijd en stond uit te gaan. Het progressieve gedachtegoed werd steeds door minder mensen in de armen gesloten. Deze desinteresse van de studenten en de voorhoederol die ASR nog steeds speelde in de studentenbeweging leidde tot de afscheuring van een aantal kringen uit de koepel.

²⁰⁵ Interview met Karin Debroey. 3/6/2004.

²⁰⁶ VETO, jg8.

²⁰⁷ VETO, jg9, nr2.

²⁰⁸ VETO, jg9, nr9.

Het was de faculteitskring Ekonomika die de kat de bel aanbond. Na een jarenlange ontevredenheid met de werking van ASR concretiseerden ze hun kritiek in een aantal punten. Ten eerste vonden ze dat de vrijgestelden geen degelijk werk verrichtten. Deze personen duwden in de ogen van Ekonomika de werking van ASR in de richting van hun eigen politiek standpunt. Volgens een interview met professor Vos in 1984 lag dat voor een deel aan het feit dat de vrijgestelden student waren geweest in een meer gepolitiseerd tijdperk in de studentenperiode. Deze jongafgestudeerden hadden reeds een ander beeld van de studentenwereld dan hun opvolgers in de kringwerking. Vandaar de spanning tussen de vrijgestelden en bepaalde kringafgevaardigden²⁰⁹. Ten tweede verweet men ASR dat ze niet meer representatief waren voor de volledige studentenbevolking. Eerder op het jaar had de kring haar ongenoegen laten blijken en een “Zesde Raadsvoorstel” gedaan waarbij werd geopperd een zesde raad in het leven te roepen die de werking van de vijf bestaande raden zou controleren. Het voorstel kon echter geen meerderheid vinden binnen de ASR en werd weggestemd. Daarom verliet de Ekonomika zowel de Kringraad en Sociale Raad. Uit Cultuurraad vertrokken ze nadat het jaarproject “Belgian Mythology” was afgelopen maar in Sportraad bleven ze wel omdat ze daar geen negatieve kanten aan de toch al a-politieke werking zagen. Op de persconferentie van 13 februari maakt Ekonomika het nieuws van hun vertrek uit ASR bekend. De ASR-vertegenwoordigers reageerden enerzijds geschokt maar anderzijds ook opgelucht. In hun ogen blokkeerde Ekonomika met hun constante vraag naar herstructurering en representativiteit de werking van de studentenkoepel. Voor de ASR was het duidelijk dat Ekonomika zich misschien wel representatiever zou opstellen maar de vraag bleef representatief met betrekking tot wat. Het verdedigen van de studentenbelangen bleef het werkgebied van de ASR en daar zouden de economiestudenten blijven van profiteren²¹⁰.

Het bleef echter niet bij Ekonomika alleen. Al gauw voegde VRG, het Vlaams Rechtsgenootschap, zich bij de dissidente kring. Dat deze kring het voorbeeld van Ekonomika volgde is niet vreemd te noemen aangezien VRG het “Zesde Raadsvoorstel” had gesteund in januari. Ook Romania volgt de twee grote kringen in het KrUL-avontuur. Nadien volgen nog Apollon, ofte het sportkot, Canonica, de kring voor de studenten Kerkelijk Recht, de Muziek Historische Kring, EOOS, kring voor Slavistiek en Oriëntalistiek en Apollonia, de kring van de Tandheelkundigen. Een eerste versie van deze nieuwe overkoepeling krijgt de naam OSO

²⁰⁹ FAZE, jg1, nr2, 8.

²¹⁰ VETO, jg10, nr19.

mee, Overkoepelende Studenten Organisatie. Na de paasvakantie en met het naderen van de junizittijd viel de activiteit van OSO echter stil en er gingen stemmen op dat het slechts een korte rel was geweest en dat de afgescheurde kringen zich na de grote vakantie terug zouden aansluiten bij ASR²¹¹.

Toch bleef het initiatief leven na de examens en de leiders van de nieuwe koepel stellen de structuren samen waarin ze wilden werken. Daarin zou democratie en openheid centraal komen te staan. Elke kring, groot of klein, zou evenveel te zeggen zou hebben. Tijdens de zomer van 1984 werd de naam KrUL gegeven aan het nieuwe kind en kwamen er plannen voor een eigen tijdschrift. Omdat VETO als blad van de progressieve ASR veel kwaad bloed had gezet bij de KrUL, wilde de nieuwe organisatie een nieuw onafhankelijk blad. Het nieuwe blad kreeg de naam Faze en verscheen om de drie weken. De eerste editie kwam uit op 1 oktober 1984 en bleef verschijnen tot 14 mei 1986 wanneer het laatste nummer van de persen rolde²¹². Het blad schreef artikels over onderwerpen die studenten bezighielden en nam interviews af met belangrijke professoren of studentenleiders. Uit het blad sprak geen op geen enkel moment een bepaalde politieke mening wat het echter de naam opleverde braaf en burgerlijk te zijn²¹³. Op 17 januari 1985 sloot ook Farmaceutica zich aan bij de KrUL. Voor deze kleine kring was het het financiële aspect dat de doorslag gaf voor hun overstap. De KrUL was namelijk bereidwilliger om subsidies te geven voor kringactiviteiten dan ASR, wat voor een kleine kring als Farmaceutica mooi meegenomen was²¹⁴.

Het academiejaar 1984-1985 werd het eerste werkingsjaar van de KrUL. Ondanks de hoge verwachtingen bracht de nieuwe koepel het niet verder dan veel gepraat en een autorally²¹⁵. KrUL ging ervan uit dat democratisering slechts één aspect was van het studentenleven te Leuven en dat er maar weinig studenten meer bereid waren om zich te laten begeistere door die idealen²¹⁶. Vrijwel meteen na de start van de werking van KrUL begon ook het debat over een eventuele hereniging met de ASR. Reeds op 1 maart was er een rondetafelgesprek op initiatief van Medica waar men streefde naar een hereniging van de twee studentenkoepels²¹⁷. In praktijk zou het nog duren tot 1986 vooraleer het kwam tot een effectieve hereniging. Nog

²¹¹ FAZE, jg1, nr1.

²¹² FAZE, jg1, nr1 en jg2, nr7.

²¹³ DE STOOP, *Het stille Leuven*, 53.

²¹⁴ FAZE, jg1, nr5, 19.

²¹⁵ FAZE, jg1, nr2.

²¹⁶ FAZE, jg1, nr5, 3.

²¹⁷ FAZE, jg1, nr5, 6.

in maart 1985 kwam er uitsluitel over de verdeling van de subsidies van de RvS. De KrUL meende aansprak te kunnen maken op een aanzienlijk deel van die tegoeden omdat ze op dat moment goed waren voor 9.000 van de 22.000 studenten. Toch kregen ze slecht 1.300.000 frank tegenover 4.800.000 frank voor de ASR. Deze verdeelsleutel zette begrijpelijk veel kwaad bloed bij de KrUL die zelf begon te spreken van harde actie, wat tegen hun a-politieke aard inging²¹⁸.

De KrUL eiste voor haar standpunten een absolute representatieviteit van al haar leden, wat leidde tot het feit dat ze geen standpunten konden innemen. Het was immers niet mogelijk om één enkel standpunt te distilleren uit de meningen van 9000 studenten. Het stond dan ook als een paal boven water dat de KrUL geen lang leven was beschoren. Vanaf het begin van 1985 werd er intensief gewerkt om de verschillende kringen terug samen te krijgen in één overkoepelend kringorgaan. Op 6 november 1986 zag LOKO het levenslicht en traden alle kring behalve Ekonomika, dat later zou toetreden, toe tot de nieuwe koepel. De werking was nagenoeg dezelfde behalve dan dat het principe van één stem per kring werd veranderd. Grote kringen zouden voortaan twee stemmen krijgen als ze aan bepaalde voorwaarden voldeden²¹⁹. Na lang gepalaver konden ook de kringen die voorheen aangesloten waren bij de KrUL zich vinden in het voorstel om de naam VETO te behouden als titel van het LOKO-blad op voorwaarde dat er een koerswijziging zou komen in de inhoud. LOKO kon meteen overgaan tot de actie in het academiejaar 1986-1987 met het protest tegen het Sint Anna plan. De democratisering van het onderwijs was ook van de nieuwe koepel een strijdpunt maar op een manier dat de dissidente kringen er zich in konden vinden.

²¹⁸ FAZE, jg1, nr8, 13.

²¹⁹ VETO, jg18, nr1.

Besluit

In de periode 1981-1986 kwam er een kentering in de Leuvense studentenbeweging. Wie als eerste kanner de acties tegen de 10.000 had meegemaakt was nu in zijn/haar eerste licentie gekomen en begon zich in te zetten voor de kringwerking. Deze mensen waren de laatste grote progressieve groep studenten die Leuven te zien kreeg in de kringwerking. Eens deze studenten afstudeerden en aan het kringfirmament vervangen werden door een nieuwe generatie veranderde er veel. Vanaf 1983 kwam er openlijk protest tegen de werking van ASR en de raden vanuit de “burgerlijke” kringen Ekonomika en VRG, kringen die tot op de dag van vandaag de naam hebben te ronselen in de gegoede lagen van de bevolking. Deze “bourgeois” studenten gingen over tot het oprichten van de KrUL, een a-politieke overkoepeling die uiteindelijk negen kringen zover kreeg samen te werken. Hun verhaal was niet van lange duur maar leidde wel tot de oprichting van de meer gematigde studentenkoepel LOKO in 1986. Binnen de Historische Kring kwamen deze veranderingen er ook langzaam. In oktober 1981 werden voor het eerst feestverantwoordelijken aangeduid en waar in 1982-1983 de Kring nog werd geleid door een preses die het jaar voordien heel actief was geweest in SORA en zelf zegt dat het progressieve aspect van de kringwerking belangrijk was, stemde de kring in januari 1984 voor de subsidiering van het NSV. In de verkiezingen voor het academiejaar 1984-1985 was eigenlijk de lolploeg verkozen met een uitgesproken amusementsfactor en na de statutenveranderingen in 1986 kwam een student in pak en das naar voor om eerst vice-preses en het jaar erna preses te worden van de Historische Kring. In de daaropvolgende jaren draaide de Kring goed onder de leidende hand van één preses. Het coördinatiecomité zou doorheen de volledige geschiedenis van de Kring niet meer terugkomen. De vernieuwing en verstrakking die de statutenverandering in 1986 met zich teweeg bracht maakte de studenten geschiedenis echter niet immobiel voor sociale actie. Dankzij de heldere kringleiding was het zelfs mogelijk voor de historici om met de acties rond het Sint Anna plan in november 1986 het rectoraat te bezetten en daar hun kringvergadering te houden. Deze bezetting werd tot een einde gebracht door een hardhandig ingrijpen van de rijkswacht. De daaropvolgende schermutseling, zo vertelde Jean-Marie Coenen ons werd dan op haar beurt van de straten gekeild met het waterkanon. De verdere actie zou nog aanslepen tot december 1986. Volgens sommigen die op dat moment de zaken versloegen was dit het begin van een nieuwe studentenbeweging. De geschiedenis heeft ons geleerd dat het een

laatste grote oprisping was een beweging die al in het slop zat sedert halfweg de jaren zeventig.

Algemeen Besluit

De studentenwereld verandert snel. Om de ongeveer vijf jaar treedt een nieuwe generatie aan die het uitzicht van de studentenbeweging verandert. Deze continue verandering in de populatie maakt dat het moeilijk is een rechte lijn te tekenen doorheen de studentenbeweging, als er al van een dergelijke beweging sprake is. Zeker als men een kleine groep als de geschiedenisstudenten te Leuven bespreekt is het moeilijk zo een lijn te trekken. In dit algemeen besluit zal er geprobeerd worden dit toch te doen. Dit besluit is opgesteld aan de hand van de vragen die geformuleerd werden in de inleiding. Ze worden een voor een behandeld in het licht van de besproken periode 1972-1986.

De doelstellingen van de Kring zijn doorheen de jaren dezelfde gebleven. Met de nieuwe statuten van 1973 werd het samenkomen en kringvormen voorop geschoven als belangrijkste doel van de Kring. Ook de vertegenwoordiging in de verschillende raden werd in acht genomen. Het belang van deze vertegenwoordiging zou echter in de loop van de jaren afnemen. Voor de leiders van de Kring zou deze vertegenwoordiging weliswaar nog primeren maar het werd echter vrij snel duidelijk dat deze afvaardiging vooral iets was voor individuen en dat het heel moeilijk werd om er een algemeen kringstandpunt te verdedigen. Wat wel belangrijk bleef voor de kringleden was de inspraak in het onderwijs op de POC. Deze inspraak werd dan ook belangrijker in de loop van de jaren omdat op de commissie onderwerpen werden besproken die de studenten rechtstreeks aanbelangden. Behalve de praktische werking van de Kring regelden de statuten ook het lidmaatschap van de kringleden. Hoewel dit gegeven niet het belangrijkste was van de nieuwe statuten is het toch dit gedeelte dat het meeste stof deed opwaaien. In de nieuwe statuten werd het –al eerder in onbruik geraakte- erevoorzitterschap afgeschaft. Dit leidde tot een breuk met een aantal professoren maar zeker niet tot een definitieve breuk met het professoraat. De definitieve breuk tussen de Kring en het professoraat en het ontstaan van de huidige situatie waar professoren en studenten naast elkaar bestaan, is er pas na 1986 gekomen.

Het initiatief voor dat samenkomen, moest voortaan wel komen van de basis vonden de statutenmakers van 1973. De idee van de basis zou doorheen de ganse jaren 1970 blijven terugkomen. Probleem was dat de basis zich meestal koest hield en geen initiatief toonde en wachtte op de activiteiten die het presidium organiseerde. Enkele presessen zagen dit in en keerden het systeem om. André Vranken is daarvan het sterkste voorbeeld. Deze individuen organiseerden activiteiten voor de kringleden die dan naar eigen goeddunken al dan niet deelnamen.

Het ontmoetingsaspect was duidelijk doorheen de besproken periode het belangrijkste deel van het kringleven. De opvang van de eerste jaars, de doop, het kerstfeestje, de reizen en de weekends waren weerkerende activiteiten om een vriendengroep te creëren en te laten volhouden doorheen de vier jaar dat men in Leuven studeerde. In 1981 kwam daar nog eens de eigen fakbar bij en toen die verdween in 1984 werd de Kring wel heel actief in de Fakbar L&W, waar niet alleen een mogelijkheid was om medehistorici te ontmoeten maar ook studenten van andere richtingen. Deze activiteiten werden georganiseerd voor alle studenten geschiedenis en de Kring probeerde elk jaar opnieuw de volledige studentenpopulatie van haar richting te bereiken. Toch lukte dit niet. Terwijl in 1972 er 141 studenten geschiedenis waren, schreven er zich in oktober 1981 437 studenten in voor de opleiding. Tot 1986 bleef dit studentenaantal ongeveer hetzelfde. Naarmate de Kring groter werd kwam ook het besef dat de Kring niet alle mensen bereikte. Waar dit aanvankelijk ongenoegen schiep begon men vanaf 1974 te begrijpen dat het niet langer mogelijk was om iedereen te bereiken. Zolang iedereen maar op de hoogte was en in de mogelijkheid was gesteld deel te nemen aan de activiteiten en zijn of haar standpunt weer te geven op de kringvergadering was het bestuur tevreden. Toch was het net daarom ook dat er moeilijkheden kwamen in de Kring. In het gepolitiseerde Leuven moest de Kring regelmatig haar standpunt bekend maken. Omdat niet iedereen zijn of haar stem liet horen was het meestal de stem van de geëngageerde kringleden die het luidst doorklonk. Deze gang van zaken leidde tot een interne polarisering binnen de Kring die de kringwerking blokkeerde. Om dit opnieuw recht te trekken werd politiek uit de dagelijkse kringwerking verbannen en kwam ze terecht in een werkgroep. Toen ook deze werkgroep niet voldoende gehoord werd door het bestuur besloten de leiders ervan zich onafhankelijk van de Kring op te stellen. Op deze manier werden in 1976 de Verontruste Historici opgericht. Als reactie op die linkse afscheuring kwam er ook een rechtse werkgroep, het KVHV-Geschiedenis.

De Verontruste Historici wilden zich kritisch opstellen tegenover de maatschappij en concretiseerden hun werking rond het beoordelen van de cursussen en het organiseren van debatten en avonden over verschillende onderwerpen. Het KVHV-Geschiedenis van zijn kant hield zich vooral bezig met de Vlaamse Beweging en met het studentikoze aspect van het studentenleven dat het niet vond in het kringleven. De Verontruste bleven actief tot 1981 waarna ze opgingen in de progressiever geworden kringwerking terwijl het KVHV-Geschiedenis verdween met het afstuderen van haar protagonisten in 1979 en 1980.

De Kring zelf bleef zich in de periode 1976-1979 weliswaar bewust van de tijd waarin ze bestond maar wenste toch de politieke werking zover mogelijk links laten liggen. De presides waren in deze periode weliswaar progressief maar lieten zich niet meeslepen door de gebeurtenissen. In 1979 kwam met Martin Kellens aan de macht in een jaar waar de grotere studentenbeweging in Leuven het presidium volledig koud liet. Voor hen was het gebeuren op de POC en ASR niet belangrijk en primeerde de ontmoeting binnen hun eigen kleine groep. Het coördinatiecomité van het daaropvolgende academiejaar 1980-1981 zou het echter helemaal over een andere boeg gooien. De link met de Verontruste werd gebruikt en de kring stelde zich progressief op tegenover allerlei maatschappelijke problemen. Er kwam zelfs een uitgebreide reeks over het anarchisme in het kringblad te staan. Ook de volgende twee academiejaren 1981-1982 en 1982-1983 was er nog een progressieve kant te zien aan de kringwerking. Daarna zou deze echter verminderen en na 1986 zelfs volledig verdwijnen.

De Kring bereikte over de loop van de jaren steeds eenzelfde aantal studenten maar deze groep werd ten opzichte van het totale studentenaantal steeds kleiner. Wel bereikte de Kring alle leden met haar dienstverlenend aspect met als summum de cursusdienst. Deze dienst kende haar hoogtepunt onder Frankie Schram maar was wel van levensbelang voor de studenten doorheen de volledige besproken periode. Iedereen die geschiedenis studeerde kwam minstens één keer per jaar langs op het secretariaat om er zijn cursussen te komen halen. Met andere activiteiten bereikte de Kring maar een fractie van die studenten met als uitzondering het Kerstetentje. Deze activiteit werd door bijna iedereen bezocht. Ook een opvallende activiteit is de doop en het onthaal van de eerste jaarsstudenten. De doop werd aanvankelijk door alle nieuwe studenten gevolgd maar de deelname nam procentueel gezien af in de loop van de jaren. Waar in 1972 nagenoeg de volledige eerste kan zich liet dopen waren er in 1981 slechts 43 van de 133 eerste kandidatuurstudenten komen opdagen.

Het dagelijkse leven in de Kring kende ook een verandering. Waar men in de eerste jaren van de besproken periode men nog met iedereen van de Kring contact kon hebben veranderde dit in de loop van de jaren. In de jaren 1970 werd er nog regelmatig samen gegeten al dan niet op initiatief van de Kring. Later verdween dit echter meer en meer maar vanaf 1981 kwam dan het grootste initiatief dat de Kring kon nemen om het contact te bevorderen. De fakbar in de Parkstraat 72 werd het kloppend hart van de kring en al wie enigszins geïnteresseerd was in het kringleven en mensen wilde ontmoeten kon er terecht. Toen het huis verkocht werd en de Kring noodgedwongen terug moest keren naar de fakbar L&W zette men het initiatief daar gewoon verder. De geschiedenisstudenten ontmoetten elkaar nu niet meer op algemene vergaderingen en betogingen maar tussen pot en pint in een eigen huis.

Doorheen deze periode waren de verschillende besturen ook begaan met de onderwijswerking van de Kring. De studentenafvaardiging op de POC was een verworvenheid die de studenten graag gebruikten. Toch kon men er niet vaak iets verwerven wat dan weer leidde tot een zekere ontgoocheling bij de vertegenwoordigers. Opvallend was de aandacht van de studenten voor de aggregaatsopleiding. De overtuiging dat leraars een maatschappelijke functie hadden was een algemeen aangenomen feit. Daarom moest de lerarenopleiding de studenten voorbereiden op die maatschappelijke functie. Wat ook opviel was dat het onderwijs het werkterrein was van de “linksen” in de Kring, aanvankelijk de politieke werkgroep, dan GAS en uiteindelijk dat van de Verontruste Historici. Deze groepen hielden zich meer dan anderen bezig met de kwaliteit van het onderwijs. Behalve die vertegenwoordiging op de POC organiseerde de Kring, soms alleen, soms in samenwerking met andere kringen en/of organisaties activiteiten rond onderwijs. Voorbeelden daarvan zijn de debatten en de weken van de toekomstige leraar die werden georganiseerd. Vanaf de jaren 1980 nam de interesse voor het onderwijs echter af bij de studenten maar de Kring bleef zich voor hen inzetten op de POC.

Het kringblad kende ook een aantal aanpassingen. Doorheen de ganse periode 1972-1986 was er een kringblad maar de naam veranderde soms. Tussen 1972 en 1980 was er het tijdschrift *Monumenta Historica Lovaniensia* dat in 1981-1982 werd opgevolgd door *La Nouvelle Héloïse*. De komst van de nieuwe naam luidde echter ook het begin in van een malaise voor het kringblad die zou blijven duren tot 1986. Tussen 1982 en 1985 verscheen de *KRUU* maar slecht in een matig aantal exemplaren. In 1985-1986 was er één jaargang *Bannaes* maar ook van dat tijdschrift verschenen slechts drie exemplaren. Vanaf 1986 kwam er een kentering

met het oprichten van *Hysteria* dat achtmaal per jaar verscheen en het dus een stuk beter deed dan haar voorgangers. Omdat het drukproces van het officiële kringblad lang duurde probeerden een aantal presides de informatiedoorstroming sneller te laten gebeuren met een aantal blaadjes. De bedoeling van deze blaadjes was op een eenvoudige manier de activiteiten van de Kring te verspreiden. In 1978-1979 was er 't *Vluggertje*, in 1981-1982 *La Petite Nouvelle* en in 1983-1984 *Notre Petite Histoire*. Deze informatieblaadjes waren echter geen lang leven beschoren en verdwenen allen na één jaar.

De Kring liet zich ook vertegenwoordigen op de verschillende raden van de ASR. Van alle problemen die zich daar afspeelden trok de Historische Kring zich niet veel aan. Ze leidde haar eigen leventje en liet zich slecht zelden meeslepen in een actie die daar op poten werd gezet. De rol van de ASR in het Leuvense studentenleven is echter onmiskenbaar. Ze organiseerde activiteiten en acties rond de democratisering van het onderwijs op alle vlakken. Haar uitgesproken progressieve werking kreeg echter in de loop van de jaren steeds meer protest en in 1984 kwam het tot een splitsing met de oprichting van de KrUL. De afscheuring was het beu dat de ASR geleid werd door een aantal achtergebleven idealisten die de democratisering van het onderwijs te nadrukkelijk op het voorplan schoven. De nieuwe koepel kende echter geen succes en in 1986 zouden de twee opnieuw samenkomen in LOKO waar de democratiseringsgedachte weliswaar nog steeds aanwezig was maar niet meer op dezelfde manier als enkele jaren eerder.

Deze depolitisering van de studentenpopulatie was een proces dat zich uitstreckte tussen 1973 en 1986. Gedurende deze ganse periode was er een linkse stroming merkbaar in Leuven en ook werd ze de gehele periode in een kwaad daglicht gesteld door een aantal studenten. Het verschil zat er hem echter in dat in 1973 de protesten op de progressieve werking van ASR nog niet geconcretiseerd werd en in 1984 wel. Ook werd aanvankelijk het nut van de acties nog wel erkend maar was het de manier waarop de acties werden uitgevoerd die ter discussie stond. Toen de proteststemmen luider werden werd ook het volledige nut van de actie in twijfel getrokken. Vanaf 1978 verdween de algemene staking als actiemiddel en ook het aantal betogingen ging snel naar beneden. In 1985 sprak Chris de Stoop over het stille Leuven waar alle studenten zo snel mogelijk hun diploma willen halen, liefst nog met een graad erbij. De contestatie was volledig verdwenen. Kringen waren er in Leuven om studenten te voorzien van cursussen en animatie aan de ene zijde en om ze te vertegenwoordigen in de raden die hun interesse nog maar amper konden opbrengen.

Bijlagen

Deze bijlagen bevatten in de eerste plaats een tabel met de leden aantallen van de Kring in de periode 1972-1986. De cijfers daarvoor zijn afkomstig van de Beleidsinformatiecel Onderwijs van de K.U.Leuven.

Ten tweede bevatten de bijlagen een lijst van alle leden van de presidia van de periode 1972-1986. Deze lijst is samengesteld uit de gegevens gevonden in het AMVS en de kringbladen. Deze lijst kan fouten bevatten en zal zeker op bepaalde plaatsen foutief zijn. Toch geeft ze een goed beeld terug van de samenstelling van de opvolgende presidia van de Historische Kring.

Bijlage 1: studentenaantallen in geschiedenis

	Eerste Kan	Tweede Kan	Eerste Lic	Tweede Lic	Totaal
1972-1973	59	23	14	45	141
1973-1974	73	37	21	27	158
1974-1975	95	37	42	31	205
1975-1976	109	51	47	54	261
1976-1977	132	64	58	72	326
1977-1978	142	69	73	88	372
1978-1979	141	68	69	105	383
1979-1980	114	76	94	115	399
1980-1981	135	50	106	138	429
1981-1982	133	55	89	160	437
1982-1983	130	61	95	143	429
1983-1984	118	66	112	137	433
1984-1985	124	60	90	150	430
1985-1986	113	44	108	164	429

Bijlage 2: de samenstelling van de presidia

Presidium 1972-1973

Preses: Jan De Maeyer

Vice-Preses: Leen Van Molle

Kassier: Jan Aerts

Sociale Raad: Pros Vandebroeck

Sportraad: Jos Neutelaers

Cultuurraad: Kristien de Raeymaeker

MHL: Jan Vancoppenolle, Fred Stevens, Marc Le Bruyn, Ludo Gerrits

Afgevaardigden Onderwijscommissie:

2° Kan: Jan De Maeyer

1° Lic: Kristien De Raeymaeker

2° Lic: Pros Vandebroeck

Praesidium 1973-1974

Praeses: Jan De Maeyer

Vice-Praeses: Fred Stevens

Secretaris-archivaris: Walter Lefever

Bijzondere secretaresse: Leen Van Molle

Financieel secretaris: Paul Darmont

Cursusdienst: Jan Aerts

Sociale Raad: Marc Le Bruyn

Sportraad: Liesbeth Daenen

Cultuurraad: Daniël de Baecke

MHL: Dirk Luyckx

Bibliotheekafgevaardigde: André Vranken

Afgevaardigden VZW L&W: Anneleen Verhaegen en Fred Stevens

Afgevaardigden faculteitsraad: Rita Luyckx en Jan Aerts

Afgevaardigden Departementsraad: Amber Verrijcken en Jan Aerts

Afgevaardigden Onderwijscommissie:

1° Kan: Wilfried Janssen

2° Kan: Andre Vranken

1° Lic: Walter Lefever en Jan De Maeyer

2° Lic: Kristien De Raeymaeker en Amber Verrijcken

Parochieafgevaardigden: Bea Vanvooren en Annelies Coebergh

Jaarafgevaardigden:

1° Kan: Maggy Landuyt / Jan Lerouge

2° Kan: Dirk Van Melkebeke / Hilde Beel

1° Lic: Mia Savenberg

2° Lic: Marleen Jonkers

Presidium: 1974 – 1975

Preses: Fred Stevens (vanaf 7 maart 1975: Mark Vlemincx)

Vice-Preses (kringraadvertegenwoordiger): Jan De Maeyer

Vice-preses : Jan Lerouge

Vice-preses (onderwijsaangelegenheden) :Walter Baeten

Secretaris: André Vranken

Financieel beheerder: Paul Darmont

Sociale Raad: Luc Vanderbiest

Cultuurraad: Jacky Hollemeersch en Mia Savenberg

MHL: Dirk Michiels

Politieke Werkgroep: Marc Lebrun

Werkgroep Theoretische Geschiedenis: Jan De Maeyer

Werkgroep Industriële Archeologie: Jan De Maeyer

Afgevaardigden VZW W&L: Fred Stevens en Ingrid Staes

Parochieafgevaardigde: Jan Yperman

Afgevaardigden departementsraad: Jan Aerts / Manu Gerard

Afgevaardigden faculteitsraad:

1° Lic: André Vranken

2° Lic: Daniël Debaecke

Jaarverantwoordelijken:

2° Kan: Jos Grommen

1° Lic: Ingrid Van Ransbeek

2° Lic: Paul Darmont

Afgevaardigden Onderwijscommissie

1° Kan: Lodewijk Janssen

2° Kan: Ann Denauw

1° Lic: Manu Gerard / André Vranken

2° Lic: Jan De Maeyer / Walter Lefever

Praesidium: 1975 – 1976

Praeses: André Vranken

Vice-Praeses: Fons Plevoets vanaf december 1975 : Hille Raskin

Financieel beheerder: André Vranken

Cursusdienst: Johan Christiaens / Carla De Brandt

Sociale Raad: Manu Gerard (nam ontslag, vervangen door Johan Tyteca)

Cultuurraad: Greet Castermans

MHL: Jos Grommen

Afgevaardigden VZW L&W: André Vranken / Trien Steverlynck / Maggy Landuyt

Onderwijscommissie:

1e kan: Anne Smit

2e kan: Nan van Zutphen

1e Lic: Jan Moulaert / Adel De Corte / Frans Matthysen

2e Lic: Walter Baeten / Manu Gerard

Praesidium: 1976 – 1977

Praeses: Wilfried Janssen

Vice-Praeses: Luk George

Secretaris-penningmeester: Annemie Segers

Cursusdienst: Luc Peeters / Johan Tyteca

Kringraad: Luc George

Sociale Raad: Koen Vandenbussche

Sportraad: François Van Gehuchten

Cultuurraad: Hugo Noë

MHL: Paul Maertens

Faculteitsraad: Wilfried Janssen / André Vranken

Departementsraad: Jos Vaesen

Afgevaardigden VZW L&W: Wilfried Janssen / André Vranken

Jaarverantwoordelijken:

1° Kan: Nick Meyfroot

2° Kan: Luc Creten

1° Lic: Hille Raskin

Praesidium 1977 – 1978

Praeses: Patrick Keunen

Vice-Praeses: Rolf Falter

Secretaris-penningmeester: Piet Vanhaverbeke

Cursusdienst: Antoon Osaer

Kringraad: Rolf Falter

Sociale Raad: Marc Hendrickx

Sportraad: Chris Delcourte

Cultuurraad: Benedicte Verstraete

MHL: Luc Duerloo

Afgevaardigden VZW L&W: Jan Blomme / Patrick Keunen

Jaarverantwoordelijken:

1° Kan: Nick Meyfroot

2° Kan: Fons Theerens

1° Lic: Lut Delbeke (24/10: ontslag, Luc George)

2° Lic: Greet Castermans

Afgevaardigden Onderwijscommissie: Koen Vandenbussche / Johan Tyteca / Chris Goethals / Rik Van Reeth / Hans Achten / Nick Meyfroot

Afgevaardigden Faculteitsraad: Wim Broes / Mark Van Heukelen

Afgevaardigden Departementsraad: Jos Vaesen / Jozef Eraly

Afdelingsraad Nste: Maria Wellens / Christof Pector

Bibliotheek Humane Wetenschappen: Patrick Keunen

Bibliotheekcommissie L&W: Hilde Raskin

Praesidium 1978 – 1979

Praeses: Rolf Falter

Vice-Praeses: Nick Meyfroot

Secretaris-penningmeester: Piet Vanhaverbeke

Cursusdienst: Frankie Schram

Kringraad: Rolf Falter

Sociale Raad: Luc George

Sportraad: Kris Delcourte

Cultuurraad: Luc de Grootte

MHL: Luc Duerloo

Onderwijscommissie:

1^e Kan: Paul Rodts

2^e Kan: Geert Thuyn

1^e Lic: Marina Rerren / Jean-Pierre Van Hout

2^e Lic: Luc Creten / Rik Van Reeth

Afdelingsraad Hedendaagse:

1^e Lic: Luc De Vos

2^e Lic: Toon Osaer

Departementsraad:

1^e Lic: Rolf Falter

2^e Lic: Jozef Eraly

Faculteitsraad:

1e Lic: Rolf Falter / Piet Vanhaverbeke

2e Lic: Luc George

Jaarverantwoordelijken:

1e Kan: Greet Elsen/ Alain Schodts

2e Kan: Anita Dewil

1e Lic: Fons Theerens

Praesidium 1979- 1980

Praeses: Martin Kellens

Vice-Praeses: Hilde Vandebroek

Cursusdienst: Frankie Schram

MHL: René Paruys

Cultuur: Eddy Put

Sport: Walter Lavers

Sociale Raad: Mie Vlayen

Jaarverantwoordelijken:

1° Kan: Bruno Raymaekers

2° Kan: Jean Verstraete

1° Lic: Martine Vermeire

2° Lic: Kris Delcourte

Faculteitsraad :

Martin Kellens / Mie Vlayen / Manu Callens

Departementsraad: Frankie Schram / Paul Trio

Afdelingsraad Hedendaagse: Luc Devos / Stef Feremans

Bibliotheekcommissie: Frankie Schram

Beheerraad Fakbar L&W: Luk De Grootte

Onderwijscommissie:

1° Kan: Pol Rodts

2° Kan: Frank Weymeers

1° Lic: Geert Thuyn / Wilfried Beerten

2° Lic: Martin Kellens / Luc De Grootte

Praesidium: 1980 – 1981

Coördinatiecomité: Hilde Sels / Hilde Vandebroek / Jean Vanempten

Secretaris-penningmeester: Jozef Schildermans

MHL: Marrick Maes

Cultuur en Feestcomité: Christel Knabe

Cursusdienst: Leen Boonen / Frank Weymeers

Sociale Raad: Jozef Schildermans / Jean Vanempten

Sport: Jan Brouwers

Kringraad: Hilde Vandebroek / Jean Vanempten

Eerstejaarswerking: Jozef Schildermans / Hilde Sels / Hilde Vandebroek / Bert Vertongen /
Marc Maes

Onderwijs: Geert Thuyt

Praesidium 1981 – 1982

Praeses: Geert Thuyn

Cursusverantwoordelijken: Herman Defoort / Jan Lerouge

Bar: Bert Vertongen

T.D.-verantwoordelijken: Marc Sleebus / Karel Lannoo

La Nouvelle Héloïse: Jef Schildermans

La Petite Nouvelle: Luc Schokkaert

Eerstejaarswerking: Chris Cober / Christel Merckx / An Dewinter / Christine Smets

Sportraad: Jan Brouwers

Kringraad: Frank Weymeers / Geert Thuyn

Sociale Raad: Karin de Broey

Cultuur: Kris Van Haver / Damienne De Cock / Miet Dreesen / Jan Possemiers / Mieke

Devisscher / Georgie Verbeeck / Jef Saenen / Annie Dujardin

Permanentie: Bruno Raymaekers

Jaarverantwoordelijken:

1^e kan: Christine Smets / Inge De Bruyne

2^e kan: Karel Lannoo / Lieve Dhaene / Luc Schokkaert

1^e lic: Kris Van Haver / Damienne De Cock / Miet Dreesen / Jan Possemiers / Mieke

Devisscher / Georgie Verbeeck / Jef Saenen / Annie Dujardin

2^e lic: Albrecht Goorts

Onderwijscommissie:

1^e kan: Marc Sleebus

2^e kan: Frank Segers

1^e lic: Jan Possemiers

2^e lic: Jan Lerouge / Frank Weymeers / Jozef Schildermans

Praesidium 1982 – 1983

Praeses: Karin De Broey

Vice-praeses: Catherine Hanot

Kringraad: Frank Segers

Cursusverantwoordelijken: Marc De Pauw / Zjoske? / Agnes Van Goethem

Sociale Raad: Kristine Smets / Patrick Pasture / Els Snackaert / Erick Nijsmans

Sportraad: Thierry Mommens

Hoofdredacteur KRUU: Pierre Delsaerd

Cultuurraad: Kris Van Haver

POC: Frank Segers

TD-verantwoordelijke: Luc Schokkaert / Alain Sels

Eerstejaarswerking: Patrick De Wit / Pierre Delsaerd / Jaklien Broekx / Chris Cober / Kati Baeck

Fotograaf: Damienne De Cock / Serge Veys

Hoofdredacteur KRUU : Pierre Delsaerd

Barverantwoordelijke : Jeroen Huygelier

Film: Marc Nijs / Magda Saenen

Jaarverantwoordelijken:

1e Kan: Serge Veys / Herman Van Looveren

2e Kan: Walter D'Hoore / Pieter Kerremans / Peter Van Rossem / Alain Sels

Onderwijswerkgroep: Frank Segers / Anne Vanderstappen

Faculteitsraad: Karin De Broey / Frank Segers

Praesidium 1983 – 1984

Praeses: Thierry Mommens

Financieel Beheerder: René Soetewey

Kringraad: Frank Segers

Sportraad: Thierry Mommens / Christel Merckx

Sociale Raad: Luc Minten / Karin De Broey

Kultuurraad: Karel Lannoo / Patrick Pasture

Barverantwoordelijken: Peter Van Rossem / Jan Van Damme / Anita de Keulenaer

Cursusdienst: Patrick De Wit

P.O.C.-verantwoordelijken: Christof Grootaers / Walter D'Hoore

T.D.-verantwoordelijken: Bart Dewilde / Peter Heyrman

Praesidium 1984 – 1985

Coördinatiecomité: Christof Grootaers / Patrick Pasture / Kristine Smets / Hedwig Tack

Financieel verantwoordelijke: Kristine Smets

P.O.C.-verantwoordelijken:

1e kan: Gert Van Aken

2e kan: Bart De Wilde

1e lic: Dirk Van Overmeire

2e lic: Walter D'Hoore / Hedwig Tack

Kringraad: Christof Grootaers

Kultuurraad: Patrick Pasture / Lieve Coosemans

Sportraad: Bert Lernout / Dirk Bertrands / Michael Dhoore

Sociale Raad: Chantal Janssens

Faculteitsraad: Frank Dausy / Alain Sels / Kristine Smets

Departementsraad: Bart Van Der Herten / Kristine Smets

Afdelingsraad Nieuwste: Inge Debruyne / Annick Schrams

Bibliotheekcommissie Eddy Daniels

Jaarverantwoordelijken:

1^e kan: Jean-Marie Coenen / Herman Verstappen

2^e kan: Paul Lambrechts / Dirk Brems / Kris Hoflack

Cursusdienst: Hilde Houbrechts

Eerstejaarswerking: Els Ketelslegers

Amusement: Alain Sels / Peter Van Rossem

Permanentie : Goedele Vermeiren

Kringblad : Pierre Delsaerd / Johan Vander Elst

Films: Dirk Van Engeland

Archivaris: Hilde Houbrechts

Fotolijst: Anne-Lise Domen / Marleen Boffin

Praesidium 1985 - 1986

Coördinatiecomité: Jean-Marie Coenen / Annemie Pijcke / Dirk Van Boxem

Financieel verantwoordelijke : Annemie Pijcke

Jaarverantwoordelijken:

1e kan: Greet De Smaele / Pieter Lagrou

2e kan: Jean-Marie Coenen

P.O.C.-afgevaardigden:

1e kan: Pieter Lagrou

2e kan: Herman Janssens

1e lic: Bart De Wilde / Johan Vandenbossche

2^e lic: Marc De Baere / Els Leysen

Faculteitsraad : Piet Clement / Frank Dausy / Benoit Lannoo

Departementsraad: Greet De Smaele / Dirk Van Boxem / Johan Vanden Bossche

Kringraad: Jean-Marie Coenen / Paul Lambrechts

Sociale Raad: Dirk Van Boxem / Benoit Lannoo

Sportraad: Dirk Bertrands / Marnix Demasure

Kultuurraad: Lieve Coosemans / Paul Lambrechts

Vetoredactie: Dirk Van Boxem

Fakbarverantwoordelijke: Johan Vanden Bossche

Kringarchivaris: Benoit Lannoo

Permanentie: Ingrid Vanden Mooter

Cursusdienst: Annemie Pijcke

Kringblad: Kris Hoflack / Paul Lambrechts / Geert Ruyschaert

T.D.-verantwoordelijken: Peter Heyrman / Dirk Van Engeland

Filmverantwoordelijke: Dirk Van Engeland

Eerste kanwerking: Wouter Laleman / Inge Nuyens

Verantwoordelijke voor reizen: Karen Elsen

Fotoboek: Bert Barthels / Greet De Smaele / An Van Hoof

Kringideoloog: Peter Heyrman

Bibliografie

BRONNEN

A: Archivalia en gedrukte bronnen

De geschreven bronnen zijn op te delen in drie groepen. Ten eerste is er het kringarchief zoals het bewaard is in het Archief en Museum voor het Vlaams Studentenleven in de Centrale Bibliotheek, Ladeuzeplein 21, 3000 Leuven. Deze dozen bevatten het kringarchief van de Historische Kring onder reeksnummer XVI in 25 dozen. Volgende dozen werden gebruikt:

5: Briefwisseling Jan De Maeyer 1972-1973. Map Actie Claes Hurez, Map Actie VDB, Map SORA/KRIRA.

6: Archief 1973-1974 ; Cultuur ; Sociale Raad.

7: Archief Fred Stevens 1974-1975 ; Archief Jan De Maeyer 1974-1975. *Monumenta* 1975-1976; Kringverslagen 1974-1975.

8: Adressenlijsten Historia.

9: Rekeningen 1971-1975.

10: Archief 1970-1972.

12: Archief André Vranken. Brochure « De Licentieverhandeling » ; brochure « Wir haben es nicht gewusst » ; filmbrochures ; subsidiesdossier FKK 1975.

13: Pamfletten 1975-1980; archief 1976-1980.

14: *Monumenta* 1979-1980; Archief ASR 1979-1980 ; Pamfletten

15: Archief 1980-1981 ; Archief 1981-1982.

16: Verslagen 1983-1984; Briefwisseling en pamfletten 1984-1985 ; Sport 1984-1985; financiële verrichtingen 1984-1985.

17: Subsidiedossier en rekeningen 1984-1985.

18 : POC 1977-1978.

23 : Lidkaarten 1966-1978 en 1982-1985.

niet genummerd: Fotoboeken 1976-1978; 1985-1986. Adressenlijsten. Archiefmap 1976-1980. Map enquête 1985-1986.

Een apart reeksnummer was er voor het archief van de Verontruste Historici. Deze doos werd bewaard onder reeksnummer LX.

Archief Verontruste Historici, Frans Driesen.

Apart vermelden we ook nog het persoonlijke archief van Pros Vandenbroek dat we mochten inkijken. Het betreft een aantal pamfletten, de brochure “Wir haben es nicht gewusst” met aantekeningen en zakagenda’s uit zijn studentenperiode.

Een tweede deel van de geschreven bronnen wordt in dezelfde bibliotheek bewaard maar in het tijdschriftenarchief. De volgende archiefnummers werden gebruikt:

K.U.Leuven BTAB. De Bastaard: tijdschrift van verontruste historici: SVB-kern moderne geschiedenis. 1979-1980.

K.U.Leuven BTAB. 't Vluggertje: informatieblad van de Historische Kring. 1978-1979.

K.U.Leuven BTAB. De KRUU, blad van de historische kring. 1982-1985.

K.U.Leuven BTAB. Ecole des Bannaes. 1985-1986.

K.U.Leuven BTAB. Hysteria: het blad van de historische kring Leuven. 1986-1988.

K.U.Leuven BTAB. La nouvelle Héloïse: blad van Historia. 1981-1982.

K.U.Leuven BTAB. La petite nouvelle. 1981-1982.

K.U.Leuven BTAB. Monumenta Historica Lovaniensia. 1970-1975.

K.U.Leuven BTAB. Monumenta Historica Lovaniensia. 1978-1979.

K.U.Leuven BTAB. Monumenta Historica Lovaniensia. 1980-1981.

Een derde en laatste soort gedrukt bronnenmateriaal is de reguliere studentenpers. Deze uitgaven zijn gebundeld en liggen in de open rekken van het tabularium.

Omtrend. Onafhankelijk Weekblad. 1972-1974.

Veto. Het blad van de algemene studentenraad van Leuven, 1974-1986.

Faze. Driewekelijks blad van de KrUL, 1984-1986.

B) Mondelinge bronnen

Interview met Pros Vandebroek. Kringcoördinator 1971-1972; SORA-afgevaardigde 1972-1973. 11 mei 2004.

Interview met Jan De Maeyer. Preses 1972-1973; Preses 1973-1974; Vice-preses 1974-1975. 28 april 2003.

Interview met Dirk Van Melkebeke. Verontruste Historici. Studeerde tussen 1972 en 1976. 1 juni 2004.

Gesprekken in het tabularium met Marc Derez. Verontruste Historici en Werkgroep Arbeid. Mei en juni 2004.

Interview met Fred Stevens. Preses 1974-1975. 4 november 2003.

Interview met André Vranken. Preses 1975-1976. 17 december 2003 en 27 mei 2004.

Interview met Guy Putseys en Magda Pluymeers. Studenten geschiedenis 1972-1973. 12 juni 2004.

Interview met Wilfried Janssen. Preses 1976-1977. Januari 2004.

Interview met Wilfried Janssen. Preses 1976-1977. 17 juni 2004.

Interview Annemie Segers. Secretaris 1976-1977. 5 juni 2004.

Interview François Van Gehuchten. Sport 1976-1977. KVHV-Geschiedenis. 5 juni 2004.

Interview Henk Cuypers. KVHV-Geschiedenis. 5 juni 2004.

Interview Henk Cuypers. KVHV-Geschiedenis. 9 juli 2004.

Interview Jan Blomme. KVHV – Geschiedenis. 5 juni 2004.

Interview Jan Blomme. KVHV-Geschiedenis. 29 juni 2004.

Interview Frans Driesen. Verontrust Historicus. Studeerde tussen 1975 en 1979. 5 juni 2004.

Interview met Patrick Keunen en Nick Meyfroot. Resp. preses 1977-1978 en Vice-preses 1978-1979. 6 maart 2004.

Interview met Luc Creten en Bénédicte Verstraete. Resp. Verontrust Historicus en Cultuurverantwoordelijke 1977-1979. 13 juni 2004.

Interview met Frankie Schram. Cursusdienstverantwoordelijke 1978-1980. 2 juni 2004.

Interview met Rolf Falter. Preses 1978-79. 19 april 2004 en 17 juni 2004.

Interview met Martin Kellens en Eddy Put. Resp. Preses en Cultuurverantwoordelijke 1979-1980. 18 maart 2004

Interview met Hilde Sels en Jozef Schildermans. Resp. Kringcoördinator 1980-1981 en Secretaris 1980-1981 en hoofdredacteur kringblad 1981-1982. 2 juli 2004.

Interview met Peter Bentein. Student Geschiedenis 1980-1985. 2 juni 2004.

Interview met Geert Thuyn. Preses 1981-1982. 26 juli 2004.

Interview met Karin Debroey. SORA-afgevaardigde 1981-1982 en preses 1982-1983. 3 juni 2004.

Interview met Thierry Mommens. Preses 1983-1984. 28 juli 2004.

Interview met Eddy Daniels. Afgevaardigde Bibliotheekcommissie 1984-1985. 2 juni 2004.

Interview met Patrick Pasture. Kringcoördinator 1984-1985. 18 mei 2004.

Interview met Peter Van Rossem. Barverantwoordelijke 1983-1984 en animatieverantwoordelijke 1984-1985. 7 juli 2004.

Interview met Alain Sels. Animatieverantwoordelijke 1983-1984 en 1984-1985. 16 juli 2004.

Interview met Jean-Marie Coenen. Kringcoördinator 1985-1986. 23 juni 2004.

Interview met Dirk Van Boxem. Kringcoördinator 1985-1986. 18 juli 2004.

Interview met Kris Hoflack. Hoofdredacteur kringblad 1985-1986. 22 juli 2004.

Interview met Benoit Lannoo. Vice-preses 1986-1987, preses 1987-1988. 26 juli 2004.

WERKEN

CUYPERS, P. *Op kot in Leuven: het dagelijks studentenleven tussen 1945 en 1980*. Antwerpen, 1992.

DANIELS, E. *De helden van '68 en de antihelden van '86*. In: *De Nieuwe Maand*. Jg. 4, nr.4, 1986.

DE LANGE, I. *Het archief van de Leuvense Overkoepelende Studentenorganisatie (LOKO) 1944-1986*. Leuven, 1998.

DE LANNOO, I. *Sociale herkomsttrends in de Belgische Leuvense studentenbevolking, periode 1964-1980*. Leuven, 1982.

DE STOOP, C. *Het stille Leuven*. In: *Knack*, studentnummer XV (1985) 52-57.

Een eeuw Vlaamse studentenbeweging te Leuven. Catalogus van de tentoonstelling 16 februari – 2 april 1976. Faculteit Wijsbegeerte en Letteren, K.U.Leuven, 1976.

FALTER, R. *De tweeslachtigheid van de Leuvense studentenbeweging, tien jaar na 1968*. In: *De Nieuwe*, II (1978) 12-14.

FALTER, R. *De Leuvense studenten-beweging van '68 tot '78: De teleurgang der idealen*. In: *Veto* (mei 1978) 8-13.

GIJSELINGS, I. *Het dagelijkse leven van de Leuvense student (1960-1974)*. Niet gepubliceerde licentiaatverhandeling, dept. Geschiedenis, K.U.Leuven, 1986.

HENDRIX, S. *Germania 1930-1974 van modelkring tot sterk gepolitiseerd werkkomitee*. Niet gepubliceerde licentiaatverhandeling, dept. Geschiedenis, K.U.Leuven, 1997.

HENKENS, B. *De Vereniging voor Vlaamse Studenten. Van nationale overkoepeling naar klein-linkse vakbond.* Niet gepubliceerde licentiaatverhandeling, dept. Geschiedenis K.U. Leuven, , 1993.

HOUBRECHTS, H. en JANNSENS, C. *De Leuvense geschiedenisstudenten en hun Kring 1935-1985.* Leuven, 1985.

HOUBRECHTS, H. *Leuven in de herinnering van de historici: De Historische Kring (1935-1961).* Niet uitgegeven licentiaatverhandeling, dept. Geschiedenis , K.U. Leuven, 1986.

JANSSENS, C. *Een faculteitskring in roerige jaren. De Historische Kring van 1961 tot 1972.* Niet uitgegeven licentiaatverhandeling, dept. Geschiedenis, K.U. Leuven, 1986.

LANSENS, R. *De fakulteitskring Germania: een volkskundige studie van een fenomeen.* Niet uitgegeven licentiaatverhandeling, dept. Germaanse, K.U. Leuven, 1985.

MAES, J. *Faculteitskringen op zoek naar een thuis. Geschiedenis van de kringhuizen en fakbars (1954-2000).* Niet uitgegeven licentiaatverhandeling, dept. Geschiedenis, K.U. Leuven, 2003.

TIELEN, R. *Onderwijs en democratisering: 25 jaar Sociale Raad aan de K.U. Leuven, 1964-1989.* Leuven, 1990.

VAN BOXEM, D. *Een eeuw Vlaamse Landbouwkring.* Leuven, 1988.

VOS, L. *Leuvense studenten in beweging. 4: Van Vlaamse Leeuw tot Rode Vaan (1968-1978).* In: ACCO aktueel. –1(1988)4; p.12-18.

VOS, L. *Leuvense studenten in beweging. 5: Het Onbestorven verleden (1978-1988).* In: ACCO aktueel. –1(1988)5; p. 3-6.

VOS, L. *Nationalism and student movements: conceptual framework and a Flemish case-study.* In: University and nation: the university and the making of the nation in Northern Europe in the 19th and 20th centuries. - Helsinki: SHS, 1996; p. 77-87.

VOS, L. *Van Vlaamse Leeuw tot rode vaan... en verder: de naoorlogse Leuvense studentenbeweging*. In: *Onze Alma Mater*. - 47(1993)3; p. 241-259.

VOS, L., DE WEVER, B. e.a. *Vlaamse vaandels, rode petten: honderd jaar Katholiek Vlaams hoogstudentenverbond*. Kapellen, 2002.

VOS, L. *Het failliet van de linkse studentenbeweging*. In: *De Nieuwe*, nr. 523/1974; p. 14-17.

VOS, L. *Terugblik op roerige jaren. De Leuvense studentenbeweging sinds de jaren zestig*. In: *Onze Alma Mater*. - 32(1978); p. 223-242.

VOS, L. en GEVERS, L. *Kerk vormen in Leuven. 25 jaar Universitaire Parochie*. Leuven, 1989.

Woordenlijst

AKZA: Aktie Komitee Zuid Afrika
AMADA: Alle Macht Aan De Arbeiders
AMVS: Archief en Museum van het Vlaams Studentenleven
AP: Academisch Personeel
ASR: Algemene Studenten Raad
CVA: Centrum voor Vorming en Actie
DSF: Democratisch Studenten Front
DWB: Derde Wereld Beweging
FK: Faculteitenconvent
HVKA: Hoogstudentenverbond voor Katholieke Actie
KRIRA: Kringraad
KrUL: Kring Unie Leuven
KURA: Cultuurraad
KVHV: Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond
KVS: Kristenen Voor Socialisme
LOKO: Leuvens Overkoepelende Kring Organisatie
LSC: Leuvense Studentencorps
MHK: Muziek Historische Kring
MLB : Marxistisch-Leninistische Beweging
NFWO: Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek
NSV: Nationalistisch Studentenverbond
OSO: Overkoepelende Studenten Organisatie
RAL: Revolutionaire Arbeidersliga
RvS: Raad voor Studentenvoorzieningen
SAR: Studie en Actiegroep Rechten
SJW: Socialistische Jongerenwacht
SORA: Sociale Raad
SORA: Sociale Raad
SPORA: Sportraad
SVB: Studenten Vakbeweging
TAK: Taal Aktie Komitee

UCOD: University Clearing Office for the Developing Countries

UP: Universitaire Parochie

VDB.: Van den Boeynants

VNV: Vlaams Nationaal Verbond

VRG: Vlaams Rechtsgenootschap

VSO: Vrij Secundair Onderwijs

VU: Volksunie

VVS: Vereniging voor Vlaamse Studenten

WP: Wetenschappelijk Personeel